

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi munkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Noé bárkája.

Budapest, július 15.

Hát kapott ma a többség kóstolót abból is, hogy milyen levegő az, mikor az ellenzék nem technikázik. Ma nem volt technika, nem volt obstrukció, ellenben beszélt gróf Apponyi Albert. De nem hiszszük, hogy a többség e kegyetlen beszéd alatt vissza ne sirta volna azokat a legyalázott napokat, mikor csak szavaznia kellett vagy zárt ülésekben mosakodnia. Mint az egyszerű dáde a nagy esőben azon siránkozott, hogy csak kisütne már a nap s aztán a nyelve lógott ki a nagy szárazságban, mikor perzselve égette a nap: úgy esonghette vissza ma a többség a technikai obstrukció langy esőjét, mely távolról sem lehetett neki olyan kellemetlen, mint az a nap, mely Apponyi hatalmas beszédéből rávilágított és rágyújtott a mai többségre s a mai kormányra.

Hatalmas volt az a történelmi beállítás, melyben gróf Apponyi Albert a katonai kérdés történeti fejlődését bemutatta. De még hatalmasabb volt az az igazság, melyben fejtegetései kicsosodtak. Világosabban, meggyőzőbben és megdöbbentőbben még nem

mondta ki senki a magyar államférfiak és az egész magyar nemzet tragédiáját. Ez csakugyan az az elátkozott ország, ahol csak bukni lehet: aki a nemzetet akarja szolgálni, bukik felülről, aki a királyt akarja szolgálni, bukik alulról s aki a két szolgálat között tojástanczot akar járni, az vállalkozik a legnagyobb feladatra. Igen: ez a magyar tragédia. Korona és nemzet, hiába fuvoláznak itt folyton harmoniákról, sohasem járnak egy uton s a magyar elmék abban öröklődnek meg, a magyar jellemek abban pusztulnak el, hogy a legjobbaknak a maguk testével kell betölteniök a korona és nemzet közt tátongó szakadékokat.

Gyönyörűen világított ki ez a tragikus igazság Apponyi mai beszédéből. És aki ott volt, megfigyelhette ebben a világosságban, hogy a kormány és a többség többet szenvedett e beszéd alatt, mint az eddigi technikázás apró kellemetlenségeitől. Az az ifjú munkapárti, akinek az ellenzék tegnap nem volt elég komoly, Apponyi mai beszéde alatt szívesen retirált volna már vissza, hogy bár ne volna ez az ellenzék ennyire komoly. Pedig az Apponyi nagy igazsága mögött van még valami, amiről ma nem esett szó, de ami szintén hozzátartozik a magyar pártok végze-

téhez. És ez az, hogy amikor egy kormány a nemzet ellenére csak a koronát akarja szolgálni, akkor veszélyes narotikumokkal kell elaltatnia a maga többségének lelkiismeretét. Így dolgozott annak idején Tisza Kálmán, aki a parlamenten kívül jutalmazta meg azokat a katonáit, akiknek feltétlen engedelmségére a parlamenten belül számítnia kellett. És így dolgoztak Tisza Kálmán után is mindazok a miniszterelnökök, akiknek abszolút engedelmségű táborra volt szükségük, hogy a korona akaratát minden körülmények között teljesíthessék. Azokban az időkben tágult úgy ki a kormánytámogató képviselők gyomra. Azokban az időkben burjánzottak úgy el a kormánytámogató képviselők ugynevezett közgazdasági tevékenységei, hogy aztán meg kellett szigorítani az összeférhetlenségi törvényt. S azokban az időkben fejlődött ki a kormánytámogató képviselők között a gyorsabb érvényesülés szempontjából az intrika, az egymás ellen való agyarkodás, a kicsinyes zsarnokoskodás, a férfiatlan áskálódás és boszuállás. Tisza Kálmán alatt kezdődött a szabadelvűpár belső rothadása s a későbbi nagy események sohasem tudták volna azt a pártot olyan katasztrófálisan tönkretenni, ha

A jégcsap.

Írta: Drasche-Lázár Alfréd.

(Utánnomlás tilos.)

Közeledett a hosszú diner vége. Itt-ott már fel is keltek a vendégek az asztalkák mellől s vagy kimentek a nagy terraszra, vagy beültek az óriási hall-ba, ahol az elegáns svájci szálló házi zenekara már hangolta a hegedűket.

Én is szívesen elengedtem volna a néhány fanyar almából s avas dióból álló deszert-t, de Ugody Kari visszatartott. Értettem. Mert vele szemben még mindig ott ült Miss Greta White, azzal a két öreg hölgygyel, akik közül az egyik az anyja, a másik a nagynénje volt. Szó nélkül fogyasztották a fanyar almát s az avas diót. Lelkesedés nélkül, de megették, mert rajt volt a menu-n.

Ebbe az angol lányba Kari a szó szoros értelmében bele volt bolondulva. Mindjárt első nap, mikor Sanct-Moritzba érkeztünk, megtörtént a baj. Már akkor is ott ült Miss Greta White, mi meg azt az asztalt kaptuk, ahol jelenleg is ültünk. S amikor vége volt az első ebédnek, Ugody Kari kijelentette, hogy soha életében ilyen szép nőt még nem látott.

Ebben igaza lehetett. Szomszédainknak nyulánk, elegáns termete, hamuszintű, dus szőke haja nagy, sziürke szeme, finom vonásai, ritka piczi szája, melyben néha-néha a hófehér fogsora volt látható, eszményi, s levegőtől kissé felszivott arczbőre, mindez együttvéve mindig azt a benyomást tette az emberre, hogy Lawrence-nak egy képét látja maga előtt, nem élő lényt. Szóval, készség-

gel elismertem Kari eksztázisának jogosultságát, habár a magam részéről egész higgadt maradtam, mert míg a barátom Miss Greta szépségét látta csupán, rám csak az a hihetetlen hidegsége ragadt át, amely, amint tréfásan meg is jegyeztem Kari előtt, vagy tíz fokkal is lesüllyesztette az étterem hőmérsékletét, ha belépett. Azt, hogy abban a nőben bármilyen melegebb érzést, de kivált szerelmet lehessen kelteni, teljesen kizártnak tartottam. Tévedtem.

Ámbár eredetileg csak két-három napot szántunk Sanct-Moritznak, hogy aztán folytassuk utunkat a felsőolaszországi tavak felé, Kari hallani sem akart az elutazásról s így már két hét óta költöttük pénzünket abban a méregdrága hotelban, amely csak milliomosok részére volt berendezve. S mindezt: Greta kedvéért.

Ugody mindenáron meg akart ismerkedni ideáljával, de ha a véletlen nem hozta össze Mr. Williamson-nal, akivel két évvel ezelőtt Cairóban ismerkedtem meg, soha sem érünk célra. Ez a világlátott ember, aki egész életét hotelekben tölti, mikor megtudta, miről van szó, honfitársainak eredeti, fesztelen modorával egy alkalommal egyszerűen szóbabocsátkozott a hall-ban a hölgyekkel, mire, kis idő múlva, bennünket is bemutatott.

Ugody persze boldog volt s azonnal hozzászólott az udvarlásához. Velem nem törődött többé s nyugodtan nézte, hogy én az idősebb hölgyekkel mint kinlódok, még pedig egyedül, mert Mr. Williamsonnak volt annyi esze, hogy idejekorán ellatlanjon. Ugodyból, mint egy vulkánból, áradt a perzselő tűz, de Greta jégcsap maradt.

— Yes. No. Indeed. Really? J see. It's lovely... Ezek voltak a szavak, amelyek kevés váltakozással, még azt sem fejezve ki, amit jelentenek, elhagyták gyönyörű ajkát. Végre azonban azt mondta, hogy: Good night, — bólintott, a két öreg hölgyre pillantott s fejedelmien, mint egy valóságos királyné, követve az utána tüpegző anvókák által, elhagyta a termet.

Azt hittem, hogy Ugody máris feladta az ostromot. Szó sem volt róla. Ellenkezőleg, a világ legbájosabb, legmulatságosabb, legszellemesebb teremtésének nevezte Gretát s bejelentette, hogy másnap alighanem már szerelmet fog neki vallhatni. Azzal pedig, hogy elveszi Miss White-t, vagy örökké agglegény marad, természetesen már tisztában volt.

Talán felesleges mondanom, hogy semmi sem lett a szerelmi vallomásból, sem másnap, sem később. De Karl csak amellet maradt, hogy: majd...!

Aznap este is így voltunk. Csak azt vártuk, hogy White-ék felkeljenek, hogy hozzájuk csatlakozhassunk. Gyönyörű est volt s Jim, a hatalmas alakú néger, aki foga fehérét mutogatva, körülvitte a mahagoni-szivar-dobozát, most segített a pincézereknek, a terrasz felé vezető ajtókat nyitogatni.

Ez volt a jele az általános felkelésnek s mivel a White-család is jónak látta, negatív működésük színhelyét máshová áttenni, mi is felugráltunk s hozzájuk csatlakoztunk. Kivontunk a terraszra. Remekül elterült előttünk a tó, szemben egy giganti hegy sötét, impozáns alakja, fölötte holdvilág. Szóval, ideális vallomási hangulat.

Vagy egy óráig jártunk-keltünk, én

belülről annyira rothadt nem lett volna.

Ezt az igazságot, hogy nemzetietlen politika szolgálatához csak az erkölcsök elrothasztásával lehet többséget szerezni, Apponyi ma nem állította be fejtegetésébe. Pedig ez is fontos, talán e pillanatban legfontosabb. Mert csinálhat ez a nemzeti ellenzék harcot és obstrukciót, amelyet ez a világ még nem látott, a kormányt egyhamar nem tudja megbuktatni. De az a mellékesnek látszó körülmény, hogy most megint olyan többség áll a kormány háta mögött, melyet csak a legveszélyesebb narkotikumok bódító ereje tart össze: az lesz a legnagyobb segítő az ellenzék harcában. A Noé bárkájában nem volt olyan vegyes társaság, pedig ott minden fajtából csak egy példány volt, mint ebben a munkapártban. A szívárvány minden színe játszik ebben az összevissza pártban. Agráriusok és merkantilisták, radikálisok és reakzionáriusok, Tisza Istvánok és Lukács Lászlók, Cserny Károlyok és Sándor Pálok élnek itt ódes összevisszaságban együtt s az ámuló világ alig értheti meg, mi az a csodálatos csiriz, mely ezeket együtt tudja tartani. Hát mi? Az, hogy ugyanaz a kormány, mely semmiféle programot sem adott, valamit mégis csak tett ezért a többségért. Először is megteremtette. És megteremtette arannyal, vassal, temetők feltámasztásával, száműzetések megszüntetésével. Akik már el voltak sírolva, ismét kijöhettek a napvilágra és nyújtózkodhattak (a takarón túl is), jóllakhattak (az étvágyukon túl is). Másodszor a kormány igazán az első szál emberig gondoskodott mindenkiről s ami talán még ennél is fontosabb: gondoskodott arról is, hogy mindenkinek ellensége üldöz-

tessék, fekete táblára jegyeztessék. A periferiáig hajszolva lesz mindenki, aki a többség vagy annak valamely tagja ellen valaha vétett. Fekete táblán vannak a sajtó, a vármegye, pártok és egyesek, boldogok és boldogtalanok. És a kormány buzgó szolgálói semmit sem végeznek olyan pontosan, mint ezeket a kicsinyes hajszákat, ezeket az apró malicziákat és nagy üldöző vadászkatákat, ezeket az izgató és izgalmas szekaturákat. Nemesak feltámasztotta tehát a kormány a minapi halottakat, de ad is mindegyik mellé egy basát, aki az ő ellenségeiket megkorbácsolja. S ez tartja most még együtt a széthúzó többséget.

De a rothadás benne van. S ha ma még — legalább turnusokra osztva — hajlandó a nemzet ellen köteleességét teljesíteni, de ha majd az ellenzéki küzdelem ereje türelmetlenné teszi a kormányt, akkor ez a többség szét fog esni, részben az ellenzéki támadástól, de még nagyobb részben a belső rothadástól. S ez az, amire Apponyi nem célzott. Ő csak azt hirdeti, hogy aki a nemzet ellen a koronát szolgálja, azt alulról buktatják. De mi azt is látjuk, hogy alulról nemesak az ellenzék fogja megbuktatni a kormányt, hanem az a többség is, melyet most csak a feltámadás közös öröme s az apró zsarnokoskodás közös alkalmá tart össze, de amely hirtelen fog szétomlani, mihelyt a virtuskodás kellemességét megzavarja az ellenzék ostroma és a kormány gyengülése.

Budapest, július 15.

A képviselőház ülése. A képviselőház hétfőn tartja legközelebbi ülését s folytatja a véderőjavaslat általános tárgyalását.

Válság felé!

— Apponyi után Andrássy. —

Együtt a küzdők táborá.

Budapest, július 15.

A szerencsétlen munka-kormány a véderő-vita minden napjával, az ellenzék újabb meg újabb sikerével mind közelebb sodródik a válság felé. Az ülések meghosszabbítása vagy a párhuzamos ülések tervének emlegetése csak gyöngyvirág, sőt a ház felosztásának a munkusa is inkább a jobboldalt rémiti, mint a hárszabó kurucz, elszánt táborát. Egy segítség volna — tekintettel az osztrák helyzetre — a katonai javaslatok visszavonása, amit egyik-másik korifeus tanácsolt már a miniszterelnöknek, de ettől a blamáztól ő nagyon is fázik — a közelgő hóhullám ellenére.

A mai nap eseménye, amely valósággal összehozta, összekovácsolta a függetlenségi frakciókat: Apponyi cselekedetszámba menő nagyszabású beszéde, amely többet ért és többet jelent minden kimondott kooperációnál, ezövetkezésnél, vagy nevezük lárminek.

— Együtt vagyunk! Viribus unitis, egyesült erővel! — adta ki a jelszót a baloldalon s Apponyit falrengető éljenzés közben sodorták ki a folyosóra.

A munkapártiakat ez a tüzes lelkesedés megdermesztette és amikor valahogy felocsudtak, odasiettek Kúen-Héderváryhoz, mintha oltalmat keresnének az ő védőszárnyai alatt a mindent megsemmisítő obstrukció ellen.

— Beszélj, kegyelmes uram? — kérdezték riadtan a rendületlenül mosolygó miniszterelnököt, aki azonban tagadólag rázta a fejét.

— De én beszélek, még pedig létfőn vagy kedden, — vigasztalta elvtársait Hazai Samu, a véderőreform daczára is szimpatikus honvédelmi miniszter, aki most néz elejbe az első nagyobb parlamenti összejövetkezésnek, mert eddig csak a szeretet és népszerűség megnyilvánulásáiban volt része.

persze mindig a mamával s a tantival, aztán egyszerre:

— Good night. — Alászolgája. — A hölgyek elvonultak s mi ott álltunk a holdvilágban

— Nos? — kérdeztem.

— Ah, semmi! — felelte Kari rosszkedvűen. — Nem volt alkalmas hangulat. Majd holnap. . .

Vállalt vontam, aztán még beültünk a pipázóba s minden érdeklődés nélkül elolvastuk a New-York-Herald-nak a három nappal azelőtt megjelent párisi kiadását. Aztán felmentünk a szobánkba s elég hidegen jóéjt kívántunk egymásnak. Őszintén szólva, már nagyon untam az egész históriát. Elvégre nem azért jöttem ide, hogy két vénasszonyal beszélgessek az angol koronázásról vagy hogy felvilágosítsam őket Magyarország közjogi helyzetéről?

Az alváshoz semmi kedvem sem volt s így elhatároztam, hogy felhasználva a gyönyörű éjszakát, megkerülöm a tavat. Ezzel a szándékkal el is indultam, de, ámbár nagyon élveztem a kirándulásomat, mégis megsokaltam nemsokára az éjjeli barangolást s visszafordultam.

Ismét hotelünkhöz értem s befordultam a hatalmas épület előtt elterülő, jólgondozott parkba. Már késő volt s mély esőndben volt minden. Csak egy-két ablakban volt még világosság. Tovább indultam.

Ebben a pillanatban láttam, amint egy fehér alak jelenik meg a terrasza alatt s egyenesen a park alsó vége felé tart. Megálltam egyik fa árnyékában s kíváncsian vártam, hogy ilyenkor ki mit keres erre?

Amint közelebb jött az illető, láttam, hogy nő. De mekkora volt a meglepetésem, mikor Grétát ismertem fel benne! Most már éppenséggel nem mozdultam a helyemből s

egészen odasimultam a fához. Greta, akin lenge fehér kimono-féle volt, óvatosan körül nézve, csak ment, ment előre, egészen addig, amíg a kis pavillonhoz nem ért, mely a park végében áll, kis magaslaton, kilátással a tóra s a gletserre. A lány még egyszer megállt, körülnézett, aztán nyilsebességgel behugant a pavillonba.

— Mi ez? — gondoltam magamban s éreztem, hogy erősen dobog a szívem. Más helyett. De dobogott. Itt valami nagy titoknak jöhettem a nyomára. Világos volt. Vártam, vártam s mondhatom, kínos pillanatok álltam ki.

Egyszerre csak ismét lépteket hallottam felülről. Odanézettem; férfi volt. Ő is a pavillon felé tartott. Az első pillanatban Kariira gondoltam, de csakhamar konstatáltam, hogy tévedtem. De amikor oly közel volt már az illető, hogy láthattam vonásait, Jimet ismertem fel benne, akinél a szivarjainkat szoktuk vásárolni.

— Újabb csalódás — gondoltam magamban. — Bizonyára utána néz, hogy ilyenkor még ki járkal a kertben. S a néger csakugyan egyenesen a pavillon felé sietett, felszaladt a magaslatra s belépett a kis épületbe. Ismét vártam. Minden pillanatban meg kellett lennie Gretának, a négernek s valószínűleg még valakinek. Valakinek, aki talán már előbb ott volt a pavillonban. De nem jött senki. Vártam őt, vártam tíz perczig s ekkor hirtelenül rettenetes gondolatom támadt:

— Greta s a . . . néger . . . ! Végig futott rajtam a hideg. Nem bírtam mozdulni a helyemből. Aztán minden erőmet összeszedve, végigkuszva a kerítés mellett, felrohantam a hotelbe. Négyet lépve egyszerre, felszaladtam a lépcsőn s bekapogtattam Karihoz.

A szerencsétlen szerelmes még fent volt.

Nem tudott aludni. Bizonyára Gretájára gondolt! Nagy szemeket meresztett rá.

— Mit csinálj még ilyenkor? — kérdezte esodálkozva, mikor kalappal a fejemen pillantott meg.

— Azonnal gyere velem — mondtam lihegve. — Olyat mutatok, mint amilyent csak egyszer láthatsz életedben!

Kari rábámult, de szavamban olyan parancsoló hang volt, hogy magára kapta a ruháját s követett. Némán lesuhantunk a lépcsőn. Karonfogtam a barátomat s kivitettem a kertbe. Ugyanazon az uton mentünk, amelyet már ismertem. Aztán egész közel mentünk a pavillonhoz. Meghúzódtunk egy bokor mögé s vártunk.

Kari többször szólni akart, de esőndre intettem s a pavillonra mutattam, amelynek irányából suttogás hallatszott.

Ott kuporoghattunk vagy öt perczig, mikor lassan kinyílt a pavillon ajtaja s kilépett két alak. Egy férfi s egy nő egymást átkarolva, ajak ajkon. Tántorogva jöttek lefelé. Greta és Jim.

Ugody felugrott s ha vissza nem tartom, ráveti magát a négerre. Teljes erővel megfogtam a kezét s visszarántottam.

A szerelmesek a nesztől összerendeztek, eleresztették egymást s Greta halk sikoltással a hotel felé sietett.

De Jim megállt s az öklében kés villant fel. Néhány pillanatig ott állt mozdulatlanul, félemlen, észerejének teljes tudatában. Aztán lassu léptekkel az épület irányában távozott. Ő is eltűnt a falak árnyékában, mint előtte Greta.

Nemsokára rá mi is követtük. Némán, esőndben. Nem volt, amit szóval emlegethettünk volna.

Hogy gróf Tisza István, a geszti Napo-
leont mikor szólal majd föl, az a balesete
miatt most bizonytalanná vált, miután ma
délután hirtelen Nagyváradra kell utaznia. A
munkapárt vezetősége egyébként megengedte
tagjainak, hogy ők is belelegyedhetnek a vi-
tába, amivel kikerülni véli a nagyobb méretű
technikázás fölidézését. A jövő hét szenzációja
egyébként gróf Andrássy Gyula beszéde lesz,
aki csütörtökön s lehetőleg Tisza után kíván
felszólalni. E napra tették a függetlenségiék
az Apponyi-lakomát is, amelyen ekkor már
Andrássyt is módjukban lesz ünnepelni, mint
a nemzeti jogok egyik legelőkelőbb apostolát.

Hireink itt következnek:

A harcizos függetlenségiék.

A függetlenségi pártok tagjai nem ugyan a
hárszabályok kényszere miatt, hanem a kötelesség-
tudás tudatától sarkalva, csaknem teljes számmal
részt vesznek minden ülésen. Ezen a héten a füg-
getlenségiék közül minden ülésen a következő
képviselők voltak jelen:

A Kossuth-pártiak közül: Gróf Apponyi Ai-
bert, gróf Benyovszky Móricz, Bernáth Béla, Botti-
lik István, Bizony Ákos, Csontos Andor, Déry Zoltán,
Förster Aurél, Gedeon Aladár, Hammersberg
László, Horváth József, Horváth Mihály, Ivánka
Imre, Kelemen Béla, Lengyel Zoltán, Mezőssy
Béla, Nadányi Gyula, Palugyai Móricz, Róck
Iván, gróf Somsich Tihamér, Szalay László, Szent-
iványi Árpád, Tóth János, Török Kálmán,
Zlinszky István. (A jövő héten a párt másik 25
tagja kerül sorra.)

A függetlenségi s 48-as párt tagjai közül: Ábra-
hám Dezső, Bakonyi Samu, gróf Batthyány Pál,
gróf Batthyány Tivadar, Beck Lajos, Benedek
János, Bosnyák Géza, Csuha István, Eitner
Zsigmond, Faragó Antal, Földes Béla Györfyi
Gyula, Hoek János, Holló Lajos, Jaczkó Pál,
Justh Gyula, Justh János, Kelemen Samu, Kun
Béla, Lovász Márton, Mádi-Kovács János, Man-
dorff Géza, Rákosi Viktor, Ráth Endre, Sümei
Vilmos, Valentisk Ferencz, Vertán Etele.

A pártokivüli 48-as függetlenségiék közül:
Barta Ödön, Bakó József, Kovács Gyula, gróf Ká-
rolyi József, Kobek Kornél, Maczky Emil, Preszly
Elemér, Thaly Ferencz.

Jellemző az ellenzék harczi kedvére a követ-
kező kis folyosói diskurzus:

— A véderőreformból nem lesz törvény!
Pusztulnia kell a kormánynyal együtt! — mon-
dotta a nyári obstrukciós mezőben, fehérruhában
járó Justh Gyula.

Valaki megkérdezte, mikor kerülhet sor a
részletes tárgyalásra?

— Ugyan kérem — felelte Justh — csak nem
gondolja, hogy itt részletes tárgyalás is lesz!
Még az általános vita közben kell megbuknia a
kormánynak!

Rakovszky István az iránt érdeklődött a füg-
getlenségi pártvezérnél, mikor ohajt felszólalni.
Justh mosolyogva így válaszolt:

— Én? Majd csak október elején!

A szöbaliak egyébként erősen készülődnek a
technikai obstrukció folytatására is, amely cél-
ból a vitarendezők elhatározták, hogy nyomtatvá-
nyokat rendelnek. Ezer ivnek a tetejére ez lesz
irva:

Névszerinti szavazást kérünk.

Másik ezer ivnek a felirata ez lesz:

Kérjük a szavazást holnapra halasztani.

Ötszáz darab nyomtatványnak a tetején ez
lesz:

Zárt ülést kérünk.

A munkapártnak tehát a legszebb kilátása
vannak a kánikula lélekölő unalmának az elűz-
sére.

Fenyegetőzik a kormány.

A kormány, úgy látszik, arra törekszik, hogy
most, amikor már bukófélben van, fölfelé érdeme-
ket szerezzen a Bécsen át fenyegeti meg az intrazi-
gensen harcizos ellenzékét. A „Neue Freie Presse”
például a magyarországi helyzettel foglalkozva azt
mondja, hogy nem kell az obstrukciót komolyan
venni, de el kell készülni minden eshetőségre. Ez
után a bevezetés után így szincerezál:

— Téves azt hinni, hogy ha a hárszabályrevi-
zióra egyáltalán rá kerül a sor, ugyanolyan lesz
az, amilyent Tisza István siker nélkül próbált
annak idején keresztülvinni. Sokkal valószínűbb,
hogy a kormány csak olyan reformra gondol,
amely a mostani hárszabályok alapelveinek, a
parlamentari szabadságnak s az abban letett összes
garanciáknak fentartása mellett a mostani ház-
szabályokban foglalt tarthatatlan és a parlament
munkáját lehetetlenné tevő anomáliák kiküszö-
bölését tartalmazza. Nem képzelhető azonban,
hogy a mostani országgyűlés akárcsak az ilyen
revíziót is elintézné. Ezért egyáltalán nem lehet
kizártnak tartani, hogy a kormány, ha a viszonyok
ugy alakulnak, a nemzetől kér felhatalmazást
az erre irányuló akció keresztülvitelére.

Nem kevésbé érdekes a kormány legújabb fél-
hivatalosának, a bécsi „Politische Korrespondenz”-
nek sugalmazott kommunikéje, amely bár burkol-
tatban, de szintén hársfelosztással fenyegetőzik:

„A védővita első napjai — írja a Pol. Kor. —
a magyar kormányra éppenséggel nem hatottak
deprimálóan. Az ellenzék a maga számvetését
egészen elhibázta. Gróf Khuen-Héderváry mint
horvát bán s 1903-ban mint miniszterelnök egé-
szen elszokott attól, hogy megijedjen, a munka-
párt is tele van a Széll és Tisza alatt folytatott
obstrukciók tanulságaival s a közvélemény,
amely hat éve talán az obstrukció mögött állott,
ma semmiképpen nem áll mögötte. Az egész mostani
akció a boszu munkája a koalíciós pártok
mult évi választási vereségeért, cinikus merény-
let a parlamentarizmus ellen s egyuttal az ellen-
zék szegénységi bizonyítványa, amely a technikai
obstrukció rögtönös elvételével csak azt bizo-
nyította be, hogy szakszerű okokkal képtelen
a javaslatot támadni. Alighanem az volt ezzel az
ellenzék célja, hogy a kormányon rajta üssön,
ezt a célját azonban alaposan eltévesztette, mert
leleplezte önmagát s a kormány most legalább
tisztában van vele, hogy micsoda eszközökkel le-
het ellene sikerrel fellépni. Gróf Khuen-Héderváry
tudja, hogy mivel tartozik az országnak és
népnek, a nép is tudja, hogy a véderő reformja
elkerülhetetlen s hogy annak mostani megoldá-
sában nagy szociális előnyök vannak a számára;
csak az ellenzék nem látszik minderről semmit
sem tudni, legközelebb tehát majd alaposan a tu-
domására adják ezt.”

A vitának még csak negyedik napján vagyunk
s ime a kormány annyira idegeskedik, hogy fenye-
getőzik. Csak hogy aligha akad egy ember is, aki
ettől az üres fecsegéstől megijedne.

Mit tud a Temps?

A párisi „Temps” külpolitikai rovatában ma a
magyar parlament véderővitájáról cikkezik és rá-
mutat arra, hogy a véderőreform ellen harcizos
két függetlenségi pártot minő ellentétes célok ve-
zetik. Kossuth Ferencz pártja a nemzeti vívmá-
nyokért harcizos, míg Justhék az általános, egyenlő
és titkos választójogot követelik. Az ellenzék tehát
sokkal kevésbé szolidáris, mint a kormány tábora.
A vita viharosnak, hosszúnak és obstrukciósnak
igérkezik. De a nemzeti munkapárt is kitünően
szervezte meg az ütközetbe. A kormány hangoz-
tatja, hogy nincs oka a türelmetlen sietségre, hogy
az ellenzék letörni nem akarja, hanem normális
parlamentari formák közt óhajítja keresztülvinni ja-
vaslatait. A kormány törvényjavaslati demokra-
tikus szempontból a szolgálati idő leszállítására ál-
tal, nemzeti szempontból pedig a magyar nyelvnek
a hársereg büntető eljárásában való érvényesülése
által megállják az objektív bírálatot.

A félhivatalos „Magy. Táv. Ir.” ezt a cikket
nagyon megdicséri és azt mondja róla, hogy elis-
merésreméltó tájékozottságra vall. Vajjon ki tájé-
koztatta ilyen alaposan drága párisi lapírtásunkat,
— ezt szeretnők tudni. Csak nem a magyar kor-
mány?!

Budapest a kormány ellen.

Julius 30-án, vasárnap a székesfőváros polgár-
sága hatalmas arányúnak ígérkező népgyűlést ren-
dez az általános, egyenlő és titkos választójog
mellett és egyuttal tiltakozó manifesztaációt a
napirenden levő katonai javaslatok ellen. A népgyű-
lés rendezésében Budapest összes kerületének
függetlenségi és 48-as párti szervezetei a szociál-
demokratákkal és a központi demokrata körrel,
valamint a Választójog Országos Szövetségével
karöltve vesznek részt. A gyűlés programja is
akként van megállapítva, hogy a főváros polgár-
ságának függetlenségi, szociáldemokrata és de-
mokrata szervezetekben tömörült rétegei megfele-

lően képviselve lesznek. Az országos függetlenségi
és 48-as párt részéről Justh Gyula elnök és gróf
Batthyány Tivadar alelnök vezetésével a pártnak
képviselő tagjai igen nagy számban fognak meg-
jelenni és a párt részéről Justh és gróf Batthyány
fognak felszólalni. A szociáldemokraták részéről a
pártvezetőségnek két tagja tart beszédet, a de-
mokrata szervezetek képviselőjében pedig, ameny-
nyiben Várossy Vilmos egészségi állapota addigra
teljesen helyreáll, ő, különben pedig Pető Sándor
fog beszédet mondani. A népgyűlés olyan hatalmas
arányu lesz, hogy ehez fogható népgyűlés rég nem
volt Budapesten. A népgyűlést a Tattersallban fog-
ják megtartani.

Választójogi népgyűlés Kispesten.

A Kispesten holnap, vasárnap délután négy
órákor a Kossuth-szobor előtti nagy térségen meg-
tartandó népgyűlés főszónoka a függetlenségi és
48-as párt képviselőjében megjelenő Györfyi Gyula
orsz. képviselő lesz. Kivüle fel fog szólalni a Vá-
lasztójog Országos Szövetségének alelnöke: Bókay
Árpád egyetemi tanár, udv. tanácsos és a szociál-
demokraták szónoka: dr. Ormos Ede. A kispesti
függetlenségi párt részéről annak elnöke és titkára
fog felszólalni. Az érkező vendégeket Kispest hatá-
rában délután félnégy órákor ünnepies fogadtatás-
ban részesítik. A kerület képviselőjét, Förster
Aurél Kossuth-párti képviselőt választói meghívták,
a népgyűlésre és kérni fogják, hogy tekintettel vá-
lasztói álláspontjára, az általános, egyenlő és titkos
választójogért folyó küzdelemből, mint a kerület
képviselője, ő is vegye ki részét.

Zombor és Enyed riadója.

A zombori függetlenségi és 48-as párt intéző
100-as bizottsága, a tegnapi napon tartott ülésé-
ben, az országos politikai helyzet megvitatásával
foglalkozván, egyértelműleg elhatározta, hogy —
mihelyt a most folyamatban lévő mezőgazdasági
munkálatok befejeződnek — a mértéktelen katonai
követelések ellen s egyáltalában a legitim nemzeti
igényeket és az ország teherviselőképességét mere-
ven ignoráló militarizmussal szemben; valamint
az általános, egyenlő és titkos szavazati jog mellett
széleskörű demonstrációt rendez; s addig is, az
ebben az irányban már megkezdett agitációt erélye-
sen folytatja. Elhatározta továbbá, hogy a küszöbön
álló és történelmi jelentőségű nagy parlamenti
harcz alkalmából, az „Országgyűlési függetlenségi
és 48-as párt”-ot és annak kipróbált vezetőségét,
legmélyebb tiszteletéről, ragaszkodásáról, együtt-
érzéséről, rendíthetetlen bizalmáról és odaadó támo-
gatásáról biztosítja; hogy ezzel is fokozza azt a
nagy erkölcsi erőt, amely az országgyűlési függet-
lenségi és 48-as pártot, a hazafias kötelességnek az
önfeláldozásig menő hűséggel, rettenthetetlen bá-
torsággal és heroikus elszántsággal való teljesíté-
sére ösztönzi.

A nagyenyedi függetlenségi kör is üdvözölte a
küzdelem alkalmából s felirátát így végzi be:

„Mindennél előbb az általános, egyenlő és
titkos választói jog törvénybe iktatása. Akkor aztán
a nagy, a megújodott, a milliókkal gyarapodott
magyar nemzet becsületes uton választott parla-
mentje dönt és intézkedik az ország sorsának, jö-
vőjének megalapozásában, nem a bécsi pénz és a
megvásárolt lelkiismeret, Erőnk csekély, de ügyünk
igazságának érzete nagy és rendületlen; akarunk,
elszántságunk meg nem lankad a Ti küzdelmetek
támogatásában. Ébredjenek, fújják meg a harczi
riadót az elnémult függetlenségi körök! Bennök és
riadójukban a megbántott nemzeti lélek szava ki-
áltja oda Bécsnek és csatlósainak, hogy: Ne
tovább!”

Egységes horvát kormánypárt.

A horvát tartománygyűlési és országgyűlési
képviselők, akik tegnapi tanácskozásukon elhatározták,
hogy nemzeti haladó párt név alatt egységes
kormánypártot alakítanak, ma délután Zágrábban
újabb gyűlést tartottak, amelyen az új párt meg-
alakult. Gróf Draskovics Iván távolmaradását az-
szal indokolta, hogy magánügyei foglalják el, de
teljes terjedelemben csatlakozik a konferenciára ha-
tározataihoz. Tomasics bán közölte a mezejelentek-
kel, hogy az előző kormánynak a czíril irásra vo-
natkozó rendeleteit már felfüggesztették és ily-
képpen a törvény keretein belül újból visszaállítot-
ták a régi állapotot. Intézkedés történt továbbá a
károlyvárosi szerb tanítóképezde nyilvánossági
jogát illetően is. Ez intézkedések azért történtek,
hogy mindenki meggyőződjék arról, hogy tényleg
mindazt keresztülvizik, amiben megállapodtak. A
jelenlevő képviselők, úgy szerbek, mint horvátok,
lelkis zsivíó-kiáltásokkal fogadták a bán eme be-

jelentését. Ezután Svindermann püspök, a gyűlés elnökének indítványára gróf Pejacsevich Tivadart választották az új párt elnökévé, Svindermann püspököt első és dr. Avakumovic képviselőt másodikként, Sistes képviselőt pedig az új párt jegyzőjévé. Dr. Rohrauer egyetemi tanár ezután a tegnapi kiküldött ötös bizottság működéséről tett jelentést, mely szerint a bizottság a tegnapi közölt alapelveket előszóképpen hozzáfűzte a programhoz, másrészt a párt programjának részleteit csekély módosításokkal elfogadta. Beható vita után az új párt a bizottság szövegében változatlanul egyhangúlag elfogadta a részletes programot is, amely a közgazdasági, pénzügyi, kulturális és igazságügyi élet minden ágára kiterjed és elhatározta, hogy a program részleteit hétfőn fogják közzétenni. Végül a párt szervezkedés különböző kérdéseit vitatták meg, mire az ülést a bán elnökövel berekesztették.

Apponyi napja.

— Diadalmában az ellenzék. —

A képviselőház ülése.

Budapest, július 15.

Gyönyörű napja volt ma az ellenzéki küzdelemnek, a magyar parlamentarizmusnak. Ha gróf Apponyi Albert beszélt, mindenha ünnepez az országunk. Nemcsak azért, mert ő a szép próza, a klasszikus szónoklat művésze és mestere, hanem azért is, mert az ő szavából sugárzik ki a lelkeket megtermékenyítő legőszintébb, legtisztább és legönzetlenebb hazaszeretet, mely a honért fölfáldoz mindent, de ezt nem áldozza föl senkinek és semmiért, nem úgy, mint az ellentábor.

Tömött padsorok és zsufolásig telt karzatok várták feszült figyelemmel a függetlenségi vezér felszólalását. Ez okból a vitarendező ma eltekintettek a technika kisegítő eszközeitől és csupán a néppárti gróf Scheer-Thoss Béla rövid ellenzéki díkezője előzte meg Apponyi nagyszerű, színekben s gondolatokban gazdag orációját. Olyan általános érdeklődés fogadta Apponyit, mintha nem is volna július idusa, hanem a szezon kellős közepén volnánk. És nemcsak a kisebbség, hanem a többség is látható megilletődéssel hallgatta a kiváló államférfiu csodálatosan ragyogó megnyilatkozását.

Apponyi bevezetőben visszanyult a múltba s a maga kristálytisza logikájával vezette le az évtizedes véderő-harc történetéből, hogy nálunk azért antimilitarista — ami a kulturális államok között egyedül álló jelenség — a nacionalizmus, mert a hadsereg nem olvasztja magába a nemzeti érzések harmóniáját. De a gazdasági erőinkkel sincs összhangban a hadseregnek tervezett nagymérvű fejlesztése s ezért nem is érthető — mondotta találatlan Apponyi — hogy éppen a legtakarékosabb, zsupori hírből pénzügyminiszter mégis hozzájárult a horribilis áldozatokhoz. Az ellenzék tapsai között jelentette ki esattantól, hogy az ország csak egy esetben adhatna meg mindent a hadseregnek, ha ez önálló, nemzeti hadsereg lenne, amely a monarchia katonai erejére — mint ezt német katonai szakember is megvallotta — éppenséggel nem volna hátrányos.

Rámutatott azután Apponyi a legutóbbi nemzeti küzdelemre, amely a koalíció győzelmét eredményezte, de az osztrák vaskalaposág a magyar követelések kielégítését megtagadta. Most ismét csak azt kívánják tőlünk, hogy megszavazzunk egy javaslatot, amely mértelen terheket ró az országra, azonban aspirációinkról tudomást sem vesz. Ha a mi belső békénk oly követelésekről való lemondástól függ, amelyek a nemzeti életünk nélkülözhetetlen kellek s ha a magyar nemzet az ilyen békébe belenyugodna — jelentette ki Apponyi a baloldal tomboló tetszése között — úgy elmondhatnók, hogy Finis Hungariae!

Ezt a javaslatot — folytatta Apponyi — a kormány csak az ország aléltságra számítva meri erőszakolni éppen a nyári évadban s abban a reményben, hogy ha sikerül az elintézés, hosszú ideig nyugton maradhatnak.

— Csalódni fognak! — szölt közbe Justh Gyula.

— Nem lesz ebből törvény soha! — fűzte hozzá Szemcsényi György.

Hatalmas beszédét azzal fejezte be

Apponyi, hogy az ellenzék teljesíteni fogja kötelességét, föl fogja viágosítani a tömegeket s helyt fog állani most, a döntő pillanatban. Végül határozati javaslatot nyújtott be s ebben azt sürgeti, hogy a hadseregben legalább azok a követelmények teljesüljenek, amelyek a nemzeti megerősödést szolgálják a béke idején; miután azonban a véderőreform ennek a szempontnak meg nem felel s túlságosan nagy terheket ró a nemzetre, arra kéri a Házat, hogy a javaslatot még általánosságban se fogadja el.

A nagystíliú, három óráig tartó beszédét frenetikus, lángoló ovációval honorálta az egész baloldal. Perczelig zugott az éjenzés és taps. Mindenki Apponyi üdvözlésére sietett, köztük Justh Gyula, gróf Andrássy Gyula, Darányi Ignác és gróf Bánffy Miklós is. A függetlenségi pártok egy tömör táborra olvadva ünnepeleik a varázs-szavu vezért, a munkapárt pedig némán, lesújtva, Apponyi érveinek pörölycsapásaitól összezúzva gubbasztott a helyén. Az elnök, aki szintén a tündöklő szónoklat hatása alatt állott, szünetet volt kénytelen adni. Az ellenzék nyomban elhatározta, hogy Apponyi mai nagy sikere alkalmából diadalmi lakomára gyűl össze; a közös vacsora napját csütörtökre tették.

Az ülés végén néhány interpelláció hangzott el, de a miniszterek a válaszokkal adósak maradtak.

Részletes tudósításunk a következő:

Jelentések.

Návay Lajos alelnök az ülést egynegyediz órákor megnyitja.

A múlt ülés jegyzőkönyvét hozzászólás nélkül hitelesítik.

Elnök bemutatja Sándor Pál levelét, amelyben kéthónapi szabadságot kér.

A Ház a kért szabadságot megadja.

Ezután bemutatják az indítványkönyvet, melyben újabb bejegyzés nincs.

Az interpellációs könyvbe Ivánka Imre két, Ráth Endre két és Szemcsényi György és Benedek János egy-egy interpellációt jegyeztek be.

A Ház az elnök indítványára 1 órákor tér át az interpellációk előterjesztésére.

Következik a véderőreform folytatlagos tárgyalása.

A véderő-vita.

Gróf Scheer-Thoss Béla kezdte meg a véderővitát. Az országra nézve nagy előnynek tartja ugyan a hadsereg fejlesztését, de ez az előny nincs arányban azokkal a gazdasági és közjogi hátrányokkal, amelyek a véderőjavaslatban kifejezésre jutnak. A kétévi szolgálat szerinte csak horog, amelynek segítségével a kormány kihasználja a polgárok zsebéből a hadseregfejlesztés költségeit. A nemzet egy régi óhajtatásának teljesítéséért nem volna szabad megszorozni a polgárokat. A kétévi szolgálatra vonatkozó intézkedés különben sem egyéb, mint a háromévi szolgálat burkolt fúntartása. Nagyon igazságtalan dolognak tartja azt is, hogy az álliszteket, tehát akik legjobban viselték magukat, visszatartják a harmadik évi szolgálatra. A létszám-emelés nagyságát is teljesen megokolatlannak tartja. A hatalomnak birtokába jutott a kormány, de ennek az árárt a nemzetet akarja megfizetni. (Taps a baloldalon.) A javaslatot nem szavazza meg. (Helyeslés a baloldalon.)

Apponyi beszéde.

Gróf Apponyi Albert: Az utolsó véderőtörvényt 1889-ben alkották meg; azóta minden kísérlet, melylyel a törvényt módosítani akarták, válságokat idézett elő. Tizenkét év óta minden kormány hiába igyekezett megszerezni a hadsereg részére azokat az eszközöket, melyeknek szükségességét bizonyos mértékig mindenki elismeri. Az első kísérlet a véderő revíziójára buktatta meg Széll Kálmánt, aki után, mint Ugron mondotta, az ellenzék nem köreket, hanem rózsákat dobott. A létszám-emelés miatt volt szüksége Tiszának is a hárszabályrevízióra, amelybe bele is bukott. Sőt Tisza Kálmán kormánya is csak formailag bukkott meg, más alkalmából mindenki tudja, hogy hatalmának gyökereit az 1889-iki véderőtörvény örölte meg. Csaknem negyedszázad óta nemcsak kormányválságot, de alkotmányválságokat is idézett elő a véderő-revizio kérdése. Föltűnő, hogy nálunk nyaktörő munka a revízióra vállalkozni, míg Európa más államaiban könnyűséggel, szinte lelkesedéssel szavazzák meg az ily javaslatokat. Más nemzetek képviselői, mikor pénzt és embert adnak a hadseregnek, abba belevizik nemzeti érzésük teljes harmóniáját, míg mi hazafias érzésünk meghasonlásával szavazhatjuk csak meg annak a hadseregnek fejlesztését, mely az államiság eszméjével ellentétben van. (Taps a baloldalon.) Ezért van, hogy Magyarország az egyetlen ország, ahol a nacionalizmus antimilitarista.

Ha ez így van, mit követelhetünk egyebet, mint hogy teremtsünk a véderőben oly állapotokat, hogy a hazafias érzés harmóniájával mi is adjuk meg a hadseregnek azt, amit más nemzetek megadnak neki. (Helyeslés a baloldalon.) Sajnos, hogy a kormány által előterjesztett katonai javaslatok nem a belső harmónia helyreállítását czélozzák, hanem egyszerűen kettévágják a gordiusi csomót s azt kívánják, hogy a hazafias érzésnek áldozatkészségében való megnyilatkozása gázolja el a hazafias érzésnek nemzeti követelésekben való megnyilatkozását. De ezen a szemponton kívül azt is figyelembe kell vennünk, hogy a kormány előterjesztése arányban van-e a gazdasági erőnkkel?

A zsupori pénzügyminiszter.

Föltűnő, hogy éppen a legtakarékosabb, sőt legszuporibb pénzügyminiszterünk járult hozzá a katonai terhek rohamos emeléséhez. Nemcsak jövedelmünk szaporodását emészti meg a hadsereg, hanem egyre nagyobb összegeket vesz el az egyéb állami szükségleteinkre fordított költségből s e mellett nem engednek bennünket kimenekülni a gazdasági egyoldalúságból, nem engedik meg az ipár megteremtését és kifejlesztését. Ha a javaslat nemzeti szempontból teljesen kielégítő volna is, a katonai terhek ily óriási mértékű emelését nyugodt lélekkel akkor sem tudná megszavazni. A nemzeti kérdés megoldásának csak egy radikális és kielégítő módját látja és ez az önálló nemzeti hadsereg. (Taps a baloldalon.) Csak ez a megoldás engedné meg, hogy Magyarország katonai erejét teljesen kielégítse. Ó felségének mind a két hadsereg fővezérletére vonatkozó jogait senki sem sértené és így a két állam a maga katonai erejét teljes mértékben érvényesíthetné. Igen előrangú német katonai szakembertől hallotta, hogy ha a monarchiának két különálló hadserege volna, föltéve, hogy az egységes vezérlés az uralkodó kezében maradna, a monarchia katonai erejére nézve semmiképpen sem volna hátrányos. Az állandó hadsereg megalkotásakor a rendek tájékozatlanok voltak a katonai ténen és így történetesen, hogy a hadsereg teljesen a királyi befolyás alá került. Csak később kezdtek a rendek követelésekkel előállni. 1807-ben a napoleoni háborúk idején, mikor az uralkodó panaszkodott, hogy az önkéntes katonaborzárásnak nincs elég eredménye, az országgyűlés már kifejtette egy memorandumban, hogy a magyar szolgálati nyelv mellözhetetlen. I. Ferenc azonban már akkor kijelentette válaszában, hogy katonai felségjogait nem engedni érteni és azokat sértetlenül fogja utódaira átszarmaztatni.

Felkiáltások balról: Chlopy! Chlopy!

Történelmi visszapillantás.

Gróf Apponyi Albert: A rendek viszont arra hivatkoztak, hogy az uralkodónak jogaival a nemzet érdekében kell élnie. (Helyeslés balról.) A szolgálati nyelv magyarsága nem érinti a rendek 1807-iki válaszfelirata szerint se a felségjogokat, se a hadsereg fegyelmét. Az újonczok megszavazása előtt József nádor megnyugtatta a rendeket, hogy majd csak nem bizonyos, hogy mihamarabb ez a kívánságuk is teljesedni fog és ebben bizva a rendek elállottak attól, hogy a magyar szolgálati nyelvre vonatkozó kívánságuk törvénybe iktattassék. A királynak az 1807-iki törvényben megállapított felségjogai csak a már kész hadseregre vonatkoznak, de nem azokra a polgároknak, akikből a hadsereg ki fog alakulni, akár egyszerű polgárok ezek, akár különleges tanulás után akarnak a hadseregbe később mint tisztek belépni. Az általános védőkötelezettség hatásaira nézve törvényalkotóinknak 1807-1808-ban nem volt semmi tapasztalatuk, nem tudták, hogy a néphadsereg hogyan befolyásolja a nemzeti életet, el se képzelhették, hogy a régi katonai rendszernek az általános védőkötelezettségre való átalakítása minő eredményekkel fog járni. Tapasztalásból tudja, hogy a nemzet akkoriban optimizmussal volt eltelve, a királyi udvar és a magyar társadalom között igen jó volt a viszony s abban az illúzióban éltünk, hogy a nemzet és a dinasztia teljesen meg fogja érteni egymást, hogy barátságukat az osztrák népek viszonzni fogják, hogy a fehérlappal megajándékozott horvátok jó testvéreink lesznek és a nemzetiségek is, amelyekre a jogegyenlőséget kiterjesztettük; akkor olyan volt az illúzió, hogy a kiegyezésnek a hadseregbe vonatkozó részét teljes megnyugvással fogadtuk. Hiszen Kerpály honvédelmi államtitkár is annyira bennélt az illúziókban, hogy azt mondta, hogy ő nem követeli az önálló magyar hadsereget, mert ő nem éri be a véderő felével, hanem azt akarja, hogy az egész hadsereg a miénk legyen, az egész hadseregbe bele fogjuk vinni a magyar szellemet. (Derültség.) Még a véderő 1879-iki revíziója is egészen simán ment. De 1889-ben már másként történt a revízió. Megtették az első agresszív lépést a nemzet ellen. A javaslatban két nagy botránykö volt, a hirhedt 14. és 25. paragrafus. Pedig ezeken a paragrafusokon kívül egyéb óriási változások is voltak a javaslatban. Míg előbb a hadseregben numerus kaluzus volt megállapítva és az újonczfelesleg mind a hon-

védtségnek jutott, 1889-ben már a honvédségre néző állapították meg a numerus klauzuzt, míg az emberfölfölösletet mind a hadseregbe utalták és a póttartalékosok útján lehetővé tették a katonáknak korlátlan számban való behívását még akkor is, ha az országgyűlés megtagadja az újonczok számának szaporítását. Viszont a nemzet csak ekkor ébredt annak tudatára, hogy hadseregünk is van, melyet csak abban az értelemben nevezhetünk mienknek, hogy a mi fiaink szolgálnak benne, de nem nevezhetjük mienknek abban az értelemben, hogy a hadsereg a mi nemzeti életünknek egyik szerve. (Taps a baloldalon.)

A nemzeti követelések.

Mikor ennek tudatára ébredtünk és a nemzeti követeléseket kezdtük hangoztatni, eleinte az országgyűlésnek csak egy kis töredéke tette magáévá a követeléseket. A hatalomnak birokosai nem is sejtették, hogy e töredék mögött a nemzet nagy többsége áll és ezért kísérleteztek az engedmények nélkül való kibontakozással. Az akkori többség azonban érezte, hogy kell valamit tenni a nemzeti követelések érdekében és így jött létre a kilenczes bizottság programja, mely némely értékes dolgokat is tartalmaz, különösen a katonai iskolákban a magyar nyelv érvényesítése körül, de a legtöbb dologban csak megjelöli a tárgyat, amelylyel foglalkozni kell, de a reformnak mikéntjét nem érinti; kimondja a kilenczes bizottság programja, hogy a katonai bírásokban a magyar nyelvnek érvényesülnie kell, de hogy hogyan, azt nem mondja meg. A legfontosabb dolgot, a nyelvkérdést alig érinti, csak az iskolák nyelvét említi, egyébként nem foglalkozik a kérdéssel a kilenczes bizottság programja. Teljesen kizártnak tartja azt, hogy az 1867-iki törvénynek az a rendelkezése, hogy a vezénylet, vezérlet és belsejervezet a felségnek a joga, másfént is értelmezhető, mint hogy a vezénylet nyelve csak magyar lehet. (Taps a baloldalon.) A kilenczes bizottság programjával a létszámemelés elejtésével végződött a nemzeti küzdelem második fázisa. Következik Tisza hárszabálysértése és azoknak a választási győzelmek, akik nemcsak a hárszabálysértésem ellen, de a nemzeti irányú katonai követelésekért is küzdöttek. Ezek többsége juttatták a nemzeti küzdelemnek ebben az újabb fázisában a többség tehetetlenebb volt, mint előbb az obstruáló kisebbség. Amíg ez a tábor kisebbség volt, legalább ki tudta erőszakolni a kilenczes bizottság programját, de mint többség már nem érhetett el semmit, sőt olyan állapot jött létre melyre az „alkotmányosság” kifejezése tulajdosan enyhe. A korona viselőjének akarata állott meg szemben a nemzet akarataival. (Taps balról.) Senki sem hivatkozott már arra, hogy a nemzeti követelések teljesítése nem volna jó, vagy nem volna célszerű, hanem mindenki csak arra hivatkozott, hogy szembenállunk az uralkodó akarataival. Ezután következett a fegyverszünet, majd a koalíciós kormány bukása; a kormány tagjaitól igen határozottan követelték, hogy találjanak módot a dolgok továbbvitelére. Hogy erre a kormány mily feltételekkel lett volna hajlandó vállalkozni, azt is elmondhatná, ha fölhatalmazást kapna rá; meg is tette a szükséges lépéseket ez iránt, de a fölhatalmazást meg nem kapta. (Zaj a baloldalon.) Ugy a gazdasági, mint a katonai kérdésben provizóriumot tervezett, mely a gazdasági kérdésben 1917-re az önállóságot biztosította volna, a katonai kérdésben pedig legalább azt biztosította volna, hogy a hadseregnek nemzeti irányú nevelő hatása érvényesülhetett volna. A nemzeti élet teljességének kivívása volt a célja és e cél felé haladtunk volna a tervezett ideiglenes intézkedésekkel. Aki a nemzeti szempontokat akarja érvényesíteni, az fölfelé talál akadályokra, aki a nemzeti szempontokat figyelmen kívül hagyja, az lefelé ütközik akadályokba, aki pedig mind a két szempontot ki akarja élegetni, az nyaktörő föladatra vállalkozik.

A lemondás politikája.

Ezután bekövetkezett az a tény, amelynek eredményeivel szemben állunk, hogy jött egy kormány, amely vállalkozott arra, hogy mindezekre a nemzet többségét megnyeri, anélkül, hogy (Mozgás.) a katonai téren más biztosítást adott volna, mint a kilenczes bizottság programját, mert elismerem, hogy a miniszterelnök ur már azon az országgyűlésen, amelyen neki nem volt többsége, már akkor is mondta, hogy a kilenczes bizottság programját meg akarja valósítani, de egyéb biztosítást a nemzetnek nem adott. (Mozgás a bal- és szélsőbaloldalon.) És e kormánynak meg lett a többsége. (Mozgás a bal- és szélsőbaloldalon.)

Hoek János: Fraget nur nicht wie? (Derült-ség balfelől.)

Gróf Apponyi Albert: Igen, ne kérdezzük, hogy miképen, de megkapta és sietett is ezt a többséget felhasználni arra, ami, ha nem is nyíltan vallott programját képezte a t. többségnek — azves képviselőknak megengedem, — de létjogát

képezte, hogy végezzen a nemzeti követelményekkel a katonai téren, vigye keresztül a katonai követelményeket, anélkül, hogy a nemzeti ügy kiélejtésére bármit tenni kellene. És most átkelyeződött a magyar katonai követelmények elleni harc egy egészen más táborba. Abban a mértékben, amely mértékben a magasrangú katonák közt mind többen és többen szakítottak ezzel a vaskalapossággal, abban a mértékben fejlődött ausztriai politikai körökben a Grossösterreich eszméjének dédelgetése és annak agresszív fellépése a közjogi irodalomban, a napi sajtóban, a parlamentben, a társadalmi működésben és lehetetlen el nem ismerni, mert az igazság kívánta ennek kiemelését, hogy a mi uralkodónknak elhatározásaira, ki nemcsak magyar király, hanem egyszersmind ausztriai császár, bizony nagy súlylyal nehezedett az esztrák közvéleménynek és az osztrák közvélemény igen mérvadó, igen hatalmas tényezőinek ily módon való kialakulása. Ez az áthelyezése a küzdő elemeknek reánk nézve rendkívül kedvező helyzetet teremtett. Hiszen ezzel mezeitelre volt levetkőztetve az, hogy nem katonai szempontok azok, melyek utját állják a nemzet kívánalmainak. (Élénk helyeslés és taps a bal- és szélsőbaloldalon.) hanem a katonai szempontok mezébe ültetett politikai utógondolatok, amelyek soha ki nem haltak 400 esztendő óta, melyek néha elnémultak, hanem a természet alacsony organizmusához hasonlóan igen szívós étellel bírnak, mindig-mindig új életre ébrednek és új kísérleteket tesznek, dacára annak, hogy az ő előnyomulásuknak a történetben vannak emlékoszlopai, I. Lipótét követte a Rákóczi-féle felkelés; a József császárét kellő időben úgy visszavonták, a 48-iki törvényekkel szemben elkövetett kétszínűségek az az orosz invázió és támogatás, az abszolutizmus Solferino, a centralisztikus alkotmányosság Kónigraetz. (Hosszantartó taps a bal- és szélsőbaloldalon.) És dacára annak, hogy ezek az emlékoszlopok jelzik szomorú diadalutját annak az u. n. összbirodalmi eszmének, ez még senki halmeg, szírehangjai még mindig bizonyos csáberővel bírnak. És nekünk ez nagy megnyugtatás, mert igen nagy megnyugvásunkra szolgál az, hogy ott, ahol politikai utógondolatok nélkül szolgálják az uralkodónak és a dinasztia érdekeit, közelednek hozzánk, míg ott, ahol a dinasztia hatalmának romlását eszközölő irányzatok iparkodnak megint felszínre kerekedni, ott vannak a mi ellenségeink. (Hosszantartó élénk helyeslés, éljenzés és taps a bal- és a szélsőbaloldalon.) Bár a belső béke a nemzet munkásságának, a nemzet fejlődésének, a nemzet haladásának egyik nélkülözhetetlen alapfeltétele, de ha ez a belső béke olyan követelményekről való lemondás útján szerzetik meg, amelyek nem a nemzet hűségének, nem a nemzeti fantáziának, nem a jelszópolitikának szüleményei, hanem a nemzeti életnek benső organikus életszükséglete, hogyha ez a nemzet békében tudna maradni akkor, midőn a nemzeti életnek egy nélkülözhetetlen szervét nélkülözi; hogy ha ez a nemzet békében tudna maradni akkor, mikor az ő elvileg kimondott és fentartott államiságát egyik legnagyobb és legélebevágóbb intézményének keretében csúfá teszik; ha ez a nemzet békében tudna maradni, mikor a hadsereg oly állapotban van, hogy aki azzal és annak bármely megnyilvánulásával ebben az országban találkozik, azt hiszi, hogy egy idegen megszálló hadsereget lát maga előtt. (Igaz! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) ha ez a nemzet lékében tudna maradni akkor, amikor a nemzeti egység fentartására folytatott fáradságok küzdeimét és munkáját az iskolában, a közigazgatásban, az összes intézetekben tönkreteszti a katonai szolgálat olyan nevelő hatása, amely alatt az az ifjú mindent lát, mindent hall, csak magyar színt, csak magyar ezimert, csak magyar szót, csak magyar államot, csak magyar királyt nem. (Igaz! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) ha ez a nemzet ebbe egyszer végleg bele tudna nyugodni, akkor azt kellene mondanunk, hogy „finis Hungariae!” (Élénk helyeslés és taps a bal- és szélsőbaloldalon.)

Thaly Ferencz: Nem is fog belenyugodni soha!

... hadsereg és a nemzet.

Gróf Apponyi Albert: Am folytassák a tulajdonon, ha úgy látják, ha képviselői kötelességekre nézve az a meggyőződésük, aminek jöhiszemiségét kétségbevonni nekem semmi jogom nincsen, am folytassák ideig-óráig az opportunizmusnak azt a politikáját, mely ma nem követeli ezen követelmények megvalósulását, de ismerjék el legalább és bensőleg érezenek úgy, hogy ez csak ideig-óráig való politika lehet. És ha kellemetlen is önöknek ma, legyenek hálásak nekünk, hogy mi fentartjuk a nemzetnek ezt a szent tűzét, ezt az érzést, mely a nemzeti élet esonkaságába bele nem nyugszik, hanem annak teljességét követeli. (Élénk helyeslés, éljenzés és taps a bal- és szélsőbaloldalon.) És itt az előadó beszédéhez fűzöm megjegyzésemet, aki az ő szeretetreméltó egyéniségének

bonhomijával vezette be ezt a véderőjavaslatot és egy valóságos dieshimuszot zongott arról, hogy minő nevelő hatása van a katonai szolgálatnak, hogy megedződnek az emberek fizikailag, hogy fegyelmet tanulnak és tisztességtudást sajátítanak el stb. Tökéletesen igaza van, de hát én nemcsak osztozom nézetében, hanem azt még tovább is viszem és azt állítom, hogy hatályosabb, a lelkekre ellenállhatatlanabb erővel ható nevelőintézet ezen a világon nincs, mint a katonai szolgálat. (Igaz! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) Én nem szolgáltam a katonaságnál és ezért azok, akik ott tényleg szolgáltak, talán jobban tudnák ezt a kérdést a Ház elé állítani, mint én, de mégis látom a helyzetet lelki szememmel, mert ez egy nagyon elemi dolog, egy lélektani proccszus. Hiszen azt, aki a katonai szolgálatba belép, az a gépezet és az a szervezet meg fogja testileg, lelkiileg lenyűgözi, átgyúrja, mint soha senki más. Az ő magasabb képességeihez vagy alacsonyabb képességeihez képest egyaránt befolyást gyakorol rá. Ha magasabb képzettségű, akkor felelőre benne a becsületérzést, a kötelességtudást, a zászlóhoz való ragaszkodást. Szóval beleönti mindazokat az inponderabilitásokat, amelyeket lenézhet a nem tudományellenes materiálistus, de amelyeket mindenki, akiben némi lélektani érzés van, magasra helyez és amelyeket hatásukban kiszámítani sem lehet. A becsületérzést, a kötelességérzést, a lélek összes magasabb képességeit ennek az eszmének a szolgálatába hajtja, amelyet a zászló, a hadsereg képvisel. (Tetszés és helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) és azután a félelmet a hatalomtól, a mindent megörlő, ellenállhatatlan erőtől, amelylyel senki sem mer kikezdeni, mert aki vele kikezd, összezuza, soha az a fiu sem előbb, sem utóbb olyan hatalomnak az impresszióját többé lelkébe nem veszi, mint amilyen hatalmat ő érez a hadseregben. (Igaz! Ugy van! Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) És lássák, ez az oka annak, hogy mi nem vagyunk hajlandók a katonai követelések teljesítésébe belemenni anélkül, hogy nemzeti követeléseknek legalább ez a minimuma, amely nemzeti életszükség, teljesüljön. (Helyeslés balfelől.) És ha más fegyverünk, sajnos, a mi parlamentarizmusunknak fejletlensége és fejletlenségében már beállott elfajulása folytán nincs is, mint összekapcsolása olyan követelményeknek, amely követelményeket első sorban a törvényhozás másik tényezője képvisel és amely követelmények az ő szívéhez legközelebb állanak, mondom, ha nekem más fegyverem nincs, hát akkor én nem fogom egy nem létező parlamentarizmus doktrinizmusában azokat a fegyvereket nem használni, amelyek, ha avultak is, de más nincsen, hát azokkal kell élni. (Igaz! Ugy van! Élénk éljenzés és taps a bal- és szélsőbaloldalon.)

Amiből nem lesz törvény!

És kérdezem, miért ilyen kiterjedésben, ilyen exorbitáns módon kellett rázúdítani az egészét az országra. Miért? Mert ha a pénzügyi helyes gazdálkodás szempontjából csak egy részlettel jöttek volna, ugyebár: akkor rövid néhány év múlva egy másik részlettel kellett volna jönni, akkor az országgyűlésnek, a nemzetnek többször lett volna alkalma hozzászólni? Nem, az egész komplexumot egyszerre kellett idehozni, az általános nemzeti elalétságnak a nyári szezon által fokozott légkörébe kellett belevinni, hogy hosszú időre emancipálva legyen a magyar törvényhozás beleszólása alól. (Élénk helyeslés és taps a bal- és a szélsőbaloldalon.)

Justh Gyula: De csalódnai fog. (Mozgás és zaj jobbfelől.)

Lovász Márton: Bizony csalódnai!

Szmrecsányi György: Abból nem lesz törvény! Soha! Ha minket kidobálnak is! (Folytonos zaj. Halljuk! Halljuk! Elnök csemet.)

Gróf Apponyi Albert: Én jó és rossz időkben onnan, vagy innen, az a kötelességet, azt a meggyőződést, azt a szilárd elhatározást fentartom és fenn fogom tartani és sokan, akik engem le fognak szavazni, majd hátat fognak adni nekem azért, hogy ellenük is fentartottam a nemzetben azt a hitet és meggyőződést, hogy idegen testet testében meg nem tűr, hogy a nemzeti életnek egyik leglényegesebb szervét át akarja alakítani valóban nemzetivé. (Igaz! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) Mert csak akkor lehet mondani az uralkodó jelszavával is „Viribus Unitis” non debilitatibus unitis, hanem viribus unitis — a maga nemzeti igazsáiban megtépázott, a maga nemzeti erejéből kivetkőzött, a nemzeti érzésben és állami tudatban elgyengült nemzet ezt a debilitást, ily debilitást én nem akarok, én mint ilyen debilitás előidőzőjét utasítom el ezt a törvényjavaslatot s ajánlom a következő határozati javaslat elfogadását:

A határozati javaslat.

Ellenindítvány: A képviselőház Magyarország véderjének helyes szervezését az önálló magyar hadseregben látja, mert egvedül ez felel meg tökéletesen az önálló magyar állam eszméjének

és a teljes nemzeti élet követelményeinek; egydül ez képesíti a magyar nemzetet katonai erejének teljes kifejtésére és így a pragmatica-sanctioiban vállalt kölcsönös védelmi kötelezettség lehető leghatályosabb teljesítésére. Ez a magyar hadsereg, amelynek ő felsége több országai hadseregével való együttműködését a magyar király fővezéri jogai teljesen biztosítanak, ugy a nemzeti erők összefoglalásának, mint ő felsége és az uralma alatt álló két állam egyesített hatalmának leghatályosabb, soha meg nem ingatható biztosíték volna. (Igaz! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) A képviselőház kifejezi azon meggyőződését, hogy a nemzet ilyen hadsereg fejlesztésére szívesen hozna meg minden áldozatot, melyet anyagi elege megenged.

Mindaddig azonban, míg sikerül a király és nemzet közt a fennálló törvények oly módosítására nézve megegyezést létre hozni, mely az önálló magyar hadsereg szervezését lehetővé teszi, a képviselőház nem zárkózik el föltétlenül az elől, hogy a nemzet teherviselési képességének korlátai közt a létező törvények követelmények korlátai közt a létező törvények tökéletesebb biztosítása követel; de ragaszkodnia kell egyfelől ahhoz, hogy ezek a pénzügyi korlátok szigoruan megtartassanak, másfelől ahhoz, hogy az egész hadsereg kiegészítő részét képező magyar hadseregben legalább is azok, a fennálló törvények keretén belül megvalósítható követelmények teljesüljenek, amelyek teljesítése kiküszöböli a hadseregbeli mindazt, aminek folytán a katonai szolgálattal béke idejében is a nemzeti megerősödésnek nem akadályává, hanem elősegítő tényezőjévé válik. Ennél kevesebbet nemzet nem kívánhat hadserejétől. (Igaz! Ugy van! a bal- és szélsőbalon.) A kormány által beterjesztett, a véderőről szóló javaslat pedig, egybevetve a honvédségről, az a katonai bíraskodásról szóló egyidejűleg benyújtott javaslatokkal, e szempontok egyikének sem felel meg, sőt azok mindgyikével szembehelyezkedik.

Pénzügyi szempontból káros, mert egyszerre zudítja a nemzetre egyfelől egy önmagában véve helyes reformnak, a két éves katonai szolgálatnak itt nagy túlzással és aránylag kevés szociális eredménnyel megállapított költségeit és a honvédség fejlesztésének áldozatait, melyeket a nemzet külön és az intézmény önállóságának biztosítása mellett szívesen vállalna, másfelől a szárazföldi és tengeri közös haderő nagymérvű és azért mégis befejezetlen, követelményeiben még át sem tekinthető fejlesztésének terén.

Történik pedig ez egy olyan közgazdasági politikával a háttérben, amely közgazdasági lekööttségének fentartását tűzi ki célul, tehát még reményt sem nyújt a kibontakozásra gazdasági egyoldalúságunkból, relatív szegénységünkben és ezzel állami jóvedelmünk forrásainak nevezetes természetes növekedésére; úgy, hogy a javaslatok törvényerőre emelkedésének pénzügyi következménye nem lehet más, mint az összeroskadás, vagy a nemzet összes egyéb kulturális, gazdasági, szociális humanitárius, igényeire fordítható költségek olyan megszorítása, amely a nemzeti élet fejlődését megakasztja, ezt a nemzetet minden téren szánalmas tengődésre és meilett minden valószínűség szerint közterheinek súlyosbodására kárhözhatja.

A katonai érdekek ilyen egyoldalú, minden egyéb nagy nemzeti érdekek rovására kieroszakolt dédelgetése mellett pedig a katonai szolgálattal összekötött, életbevágó nemzeti szempont kiegészítésére semmi sem történik. Az egyetlen eredmény, melyet a javaslatok ebben az irányban tartalmaznak, a magyar állami nyelvek a katonai bíraskodás terén való bizonyos érvényesülése, olyan közjogi sérelmekkel köttetik össze, (Igaz! Ugy van! balfelől.) melyek annak értékét teljesen leszállítják, nevezetesen: a nem magyar szolgálati nyelvek a magyar állami nyelvvél — ez utóbbi érvényesülésének szűk terén is — paritásba helyezésével. (Igaz! Ugy van! balfelől.) Ennyi a nemzeti eredmény! Azonkívül a katonai szolgálat jelvényeiben, nyelvben marad ami volt, a magyar állami szuverenitás szimbolikus megtagadása, a magyar állami tudat lefokozásának iskolája.

Mivel tehát a benyújtott véderőjavaslat a vele kapcsolatos egyéb katonai javaslatokkal együtt — a katonaiakat kivéve — minden nemzeti érdek ellen vét, amelynek megóvása a törvényhozásnak épp oly szent kötelessége, mint az ország védelméről való gondoskodás, a képviselőház ezt a javaslatot általánosságban sem fogadja el a részletes tárgyalás alapjául, hanem azt visszautasítja és egyszermind kimondja, hogy a védelem valódi igényeinek az azzal kapcsolatos nemzeti szempontok kielégítésével együtt és az ország gazdasági ereje által megvont korlátokon belül kötelezőszerűen kész megfelelni. (Hosszszantartó meg-megújuló zajos éljenzés és taps a

bal és szélsőbaloldalon. A szónokot számosan üdvözlik.)

Elnök: Az ülést tíz perczre felfüggesztem. (Zajos felkiáltások a bal- és szélsőbaloldalon: Eljen Apponyi!)

Elnök az ülést újból megnyitja. Megállapítja a következő ülést napirendjét.

Az interpellációk.

Következnek az interpellációk.

Ivánka Imre az albán kérdéssel interpellálja a miniszterelnököt. Interpellációja a következő:

1. Van-e tudomása a miniszterelnök urnak arról, hogy az albán nemzeti mozgalom már délbániai részekre is kiterjedt?

2. Ha igen, van-e tudomása, hogy ezáltal az albán parti városokban kereskedelmi érdekeink erősen veszélyeztetve vannak?

3. Van-e tudomása arról, hogy Montenegró tetteiben nyilvánuló albán szimpátiája az osztrák-magyar monarchia prestigejét erősen veszélyezteti Albániában?

4. Hajlandó-e a miniszterelnök ur nyilatkozni aziránt, hogy ezen állapotok fennmaradása esetén a külügyminisztérium és hadügyminisztérium milyen eszközöket óhajt megragadni veszélyeztetett érdekeink megóvása céljából?

5. Nevezetesen küldetnek-e ki hadihajók valamelyik albán kikötőbe és tétetek-e előkészületek a zavargások folytatódása esetén a Novibazár újabb megszállására?

Ivánka Imre a Duna-Tisza-csatorna ügyében a következő interpellációt intézi a kereskedelmi miniszterhez:

1. Van-e tudomása a kereskedelmi miniszter urnak arról, hogy Ausztriában, az Elbe-Oderacsatorna kérdése ismét aktuális lett és ezáltal Ausztria kereskedelmi szupremáciája felettünk még jobban megerősödik?

2. Ha igen, hajlandó-e a folytonos tevégetések mellőzésével a Duna-Tisza-csatorna kiépítésének gyakorlati előmunkálatait mielőbb megkezdeni?

Ráth Endre kéri, hogy interpellációját a következő interpellációs napon terjeszthesse elő.

A Ház a kért engedélyt megadja.

Szmrecsányi György interpellációja következett, de mert az interpelláló nem volt jelen, az elmaradt.

Benedek János a következő interpellációt intézi a pénzügyminiszterhez:

1. Mivel indokolja a pénzügyminiszter ur azon eljárását, miszerint az állami tisztviselők lakbérosztályozásának revíziója alkalmával egyes városok területén lakó tisztviselőkre nézve akkép intézkedett, hogy a lakbérosztályozásba való sorozás helyesbítése következtében visszamenőleg megkapják az őket jogszerűleg megillető lakbérilletményeket?

2. Hajlandó-e ezen intézkedését az összes helyesbített osztályozásba sorozott városokra kiterjeszteni?

Az interpellációkat kiadják az illető minisztereknek.

Elnök az ülést két óra után berkeszti.

Budapest, július 15

Az erdélyi angol alkonzulátus. Az a terv, hogy Erdélyben Angolország konzulátust létesítsen, befejezettek tekinthető. A hivatalos lap legutolsó száma már hozta is a királynak a terv keresztülviteléhez való hozzájárulását, amely Tamás István, kolozsvári nagykereskedőnek megengedi, hogy az angol alkonzulátú történt kinevezését elfogadja. A konzulátus székhelye valószínűleg Kolozsvár lesz, bár Brassó városa is erős akciózt indít az új konzulátus székhelyének elnyerése érdekében. — Az új erdélyi konzulátus kiegészítő részét fogja képezni M. Howard budapesti angol főkonzul vezetése alatt álló konzulátusnak.

A főrendiház bizottságaiból. A főrendiház mentelmi bizottsága folyó évi július hó 17-én, hétfőn, délután 1 órakor ülést tart. Az ülést tárgya: ifj. gróf Esterházy Pál mentelmi ügye. A főrendiház közjogi és törvénykezési bizottsága 1911. évi július hó 17-én, hétfőn délután 4 órakor ülést tart. Az ülést tárgyai: 1. Az utlevélügyről szóló 1903. VI. t.-cz. 2. paragrafusában nyert felhatalmazás alapján Szerbiával szemben fentartott utlevél-kötelezettségnek megszüntetéséről a miniszterelnök jelentése. 2. A hadrakelt seregek sebesültjei és betegetei sorsának javítása végett Genfben kötött egyezménynek beczikkelyezéséről szóló törvényjavaslat. — A főrendiház igazoló-bizottsága folyó évi július hó 17-én, hétfőn déli 12 órakor ülést tart. Az ülést tárgya: A főrendek jegyzékének folytatolagos kiigazítása. A főrendiház egyesült pénzügyi és közgazdasági és közlekedésügyi bizottsága 1911. évi július hó 17-én, hétfőn délután 5 órakor ülést tart. Az ülést tárgyai a következők: 1. Az afrikai rabszolgakereskedés elnyomása érdekében

tartott brüsszei nemzetközi értekezlet főkönyve hoz tartozó és az 1892. évi IX. t.-cz.-be iktatott nyilatkozat 5. bekezdését módosító nyilatkozatnak beczikkelyezéséről. 2. Az ipari üzemekben alkalmazott nők éjjeli munkájának eltiltásáról szóló törvényjavaslatok. 3. Az 1893. évi XXVIII. t.-cz.-ben előirt iparfelügyeletnek a zsákkölesző telepekre való kiterjesztése tárgyában a kereskedelmi miniszter jelentése, továbbá 4. a kereskedelmi miniszternek többrendbeli h. é. vasutára vonatkozó jelentései. E tárgyak elintézése után a pénzügyi bizottság tárgyalja 1. az 1911. évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslatot és azzal kapcsolatosan hozott képviselőházi határozatokat. 2. A Magyar Földhivatalintézetek Országos Szövetségéről és az 1894. évi V. t.-cz. némely rendelkezéseinek módosításáról, illetve kiegészítéséről. 3. Budapest székesfőváros által 270.000.000 korona erejéig felveendő kölcsönről. 4. Pozsony sz. kir. város, Fiume város és kerület és Zágráb város által felvett kölcsönökről szóló törvényjavaslatokat.

KÜLFÖLD.

Hazaárulási pör a Kóburg-család ellen. Bécsen keresztül az a szenzációs hír érkezik *Lisszabonból*, hogy a köztársasági kormány a *Kóburg-család ellen hazaárulás miatt* megindította az eljárást. *Miguel* braganzai herceg erről a hírről egy újságitírónak a következőket mondta:

— Ebben a pörben bizonyára nagy szerepet fognak játszani azok az *okiratok*, amelyek *Mánuel* király szökésekor *Lisszabonban* hagyott és amelyeknek csak egy részét tudta magával vinni Angliába, vannak olyan levelek is, amelyeket *Mánuel* király *Edvárd* királynak írt s amelyeket *Soveral* márki londoni portugál követ közvetített, de nem valószínű, hogy a vizsgálat ezekre is ki fog terjeszkedni. Valószínűbb, hogy azok a levelek lesznek a vizsgálat tárgyai, amelyek az *oportói hercegtől* származnak és amelyekben a király szökése után arra kérte az angol udvart, hogy *Manuel király visszahelyezése* végett járjon közbe.

Ezzel kapcsolatosan még azt is bejelentik, hogy az egész pör csak arra való, hogy a *köztársasági kormány jogcímét nyerjen a Kóburg-család portugáliai birtokainak elkobására.*

A lengyel képviselők klubja. Bécsből jelentik: A lengyelek klubjának mai ülésén *Bilinski* drt választották elnökké, elnökhelyettesek pedig *Abrahamovic*, dr. *Leo*, *Stapinski* és *Burek* képviselők lettek.

Az orosz külügyminiszter betegsége. Badenbadenből jelentik: A német kormány által rendelkezésre bocsátott szalonkocsiban *Sasonow* külügyminiszter családostul *Davosba* utazott ma. Ott maradt mindaddig, míg egészsége nem áll helyre.

A bolgár alkotmányrevízió. Tirnovából jelentik: A nemzetgyűlés az alkotmány 19. szakaszát a király távolléte alatt való intézkedésekről és a 24. szakaszt a trónöröklésről a módosított formában elfogadta. A nagyszobronye tegnapi ülésén akkor támadt a vihar, mikor *Georgov* demokrata megváltotta a királyt, hogy az 1902. évi államkölesönből hasznát biztosított magának. A szónokot a többséghez tartozó képviselők viharos közbekiáltásokkal megzavarták beszéde folytatásában, mire viharos jelenetek támadtak a többség és az ellenzék közt, amelyeknek tagjai kölcsönösen a leghevesebb szidalmakkal illették egymást.

Az angol-japán szerződés. Londonból jelentik: Mint a Reuter-ügynökség pótlólag jelenti, az Anglia és Japán között létrejött rövidített szerződésben *el-hagyták az 1905. évi szerződés IV. kizárulóját* is, amely Nagy-Britanniának az indiai határkérdésben szabadkezet adott. — Mint az „*Associated Press*” Washingtonból jelenti, *Taft* elnök az angol-japáni szerződés létrejöttén örömet fejezte ki. A külügyminisztérium funkcionáriusai is nagy örömmel vannak eltelve és kijelentik, hogy nézetük szerint az angol-amerikai döntőbírósi szerződésnek a szenátus által való ratifikálása elé most már semmi akadály sem háral.

Az amerikai panamák. Washingtonból jelentik: A képviselőház külügyi bizottsága előtt *Wickersham* képviselő szemére vetette az igazságügyi hivatal főnökének, hogy szándékosan halasztotta el az alaskai ügynökök ellen az eljárás szorgalmazását mindaddig, amíg elég idő mulott el, hogy az el-

járás az elévülési törvény alapján ne legyen megindítható. Wickersham képviselő azt állítja, hogy az ügyörök a kormányt az alaszka katonai helyőrségek céljaira történt szénzállításoknál 50,000 koronával megkárosították. Erről az ügyésznek már 1910. május havában eskü alatt tanuvallomást tett és további írásbeli bizonyítékokat szolgáltatott be, de csak folyó évi július 13-án, tehát több mint egy évvel később kapott az ügyésztől egy levelet, amelyben ez kijelenti, hogy az elévülési törvény szerint elmúlt az az idő, amely alatt az ügyörök ellen törvényes eljárást meg lehetett volna indítani. A bizottság elhatározta, hogy Wickersham azon rezolúciójáról, amely szerint törvényes vizsgálat induljon meg, pártoló jelentést fog előterjeszteni és felszólítja az ügyészt, hogy az erre vonatkozó okmányokat tegye közzé.

Vészirek a Balkánról.

— Az albániai bonyodalom. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 15.

Azok a politikusok, akik mindenáron szeretnék Törökország és Montenegró között a háborút, ismét vészireket terjesztenek a Balkánon. Nyomás alapjául szolgál ezeknek a vészireknek Miklós montenegrói király viselkedése, amely a külállamok többszöri figyelmeztetése dacára is olyan jogtalan és indokolatlan, hogy méltán kelt felháborodást Törökországban. Montenegróban számos albán forradalmár tartózkodik és ezeket a montenegrói kormány már nemesak titokban, hanem nyilván is támogatja, biztatja, sőt legújabbán Miklós montenegrói király beszédét intézett az előtte egybegyűlt albán menekültekhez és változatlan jóakaratról biztosította őket.

Természetes, hogy ilyen módon Törökországban, bármennyire is óhajtsák az albánokkal a békét, komolyan tartják a helyzetet és erősen félnek egy Törökország és Montenegró között kitörendő háborútól. Egy előkelő török politikus kijelentése szerint még nincs közvetlen ok a háborúra, de válságossá teszi a helyzetet Montenegró harcizás viselkedése, amely az albánokkal való minden tárgyalást is megfűszere. Erre az álláspontra válaszképpen viszont a montenegrói hivatalos lap sugalmazott cikkben jelenti ki, hogy a montenegrói kormány állásfoglalása szilárd, ellenben a török kormány állásfoglalása indokolatlan.

Izmael Kemal bég, az albánok vezére már befejezte Bécsben tárgyalásait, amelyek eredménytelenül végződtek. A konstantinápolyi osztrák-magyar nagykövet Kemal missziójáról már ki is jelentette a török kormánynak, hogy azok az ügyek eddigi menetére senmi hatással nem voltak.

A balkáni bonyodalom előreláthatóan őszig nem fognak befejezést nyerni. Őszszel érdekes eseménye lesz a balkáni politikának. Ez az esemény Bécsben fog lejátszódni, ahol is először Péter szerb király, majd Ferdinand bolgár király tesz látogatást Ferencz Józsefnél. Miklós montenegrói király látogatása is tervbe van véve, de ennek időpontja a mai zavaros helyzetre való tekintettel még nem állapítható meg. Balkáni politikusok ezektől a királylátogatásoktól várják a balkán helyzet gyökeres javulását.

Táviratunkat, amelyek a balkáni eseményekről számolnak be, a következőkben adjuk:

Az események Albániában.

Konstantinápoly, július 15.

A *Torghut Sefket* basa visszahívásáról szóló hírek eddig hivatalosan nem nyertek megerősítést. Az egyik verzió szerint Abdullah basa a drinápolyi hadtest volt parancsnoka volt kiszemelve *Torghut Sefket* basa utódjául.

Athén, július 15.

Epirusz különböző városaiból érkező jelentések szerint az albán komiték azon buzgólkodnak, hogy az epiruszi lakosságot is bevonják mozgalmukba. Titkos küldötteik bejárják a tartományt és annak majdnem tisztán görög lakosságát fölkelésre buzdítják. Donoti mellett egy banda lefegyverzett ö

katonát és elfogott egy hadnagyot. Delvino és Argirokastro környékén négy banda garázdálkodik. 150 csendőr elindult már Argirokastroba, ahová nemsokára egy zászlóalj katonaság is megérkezik.

London, július 15.

A *Daily Mail* jelentése szerint az albán felkelők pénteken megkísérelték, hogy Üszkü és Szaloniki között egy személyvonatot dinamittal kisklassanak a vágányokból. A tervnek, ha sikerült volna, rettenetes katasztrófa lett volna a következménye, mert a vonat egy hidról mély hegyszakadékba zuhant volna bele. A robbantás azonban csak tökéletlenül sikerült és csupán a vágányokat tépte föl egy kis darabon és a mozdonyt megrongálta.

Berlin, július 15.

Szalonikiból táviratozzák: A felkelők tegnap megölték egy kilenczvenéves agastyánt, aki a felkelés területéről el akart utazni. A felkelők azon igyekeznek, hogy a mozgalomba a rablóbandákat is bevonják. Hursid albán haramia vezér embereivel csatlakozott a felkelőkhöz.

Konstantinápoly, július 15.

Autentikus jelentések szerint Podgoriczából 80 malisszor család vissza akart térni, az albán főnőkök azonban lebeszéltek őket.

A Németországban vásárolt, két ágyuval felszerelt jelzőgömb, mely a Szkutari-tón teljesít felügyelő szolgálatot, tegnapelőtt San Giovanni di Meduába érkezett.

Cettinje, július 15.

Nikita király feltűnést keltő beszédét intézett a malisszorokhoz, melyben megdicsérte és kiemelte bátorságukat és biztosította őket Montenegró változatlan jóakaratról. A király annak a reményének adott kifejezést, hogy a porta az albánok igazságos követeléseit teljesíteni fogja.

Konstantinápoly, július 15.

Itteni diplomáciai és politikai körökben a helyzetet igen komolyan mondják. Valószínűnek tartják, hogy Montenegróval háború lesz. Egy török államférfi, aki a kormány intencziói felől tájékozva van, a következőképpen nyilatkozott a helyzetről:

— Kétségtelen, hogy a helyzet igen kritikus, azonban most még nincs közvetlen ok a háborúra. A félrevezetett albán vezérek még mindig jobb utra térhetnek. Annyi bizonyos, hogy a montenegrói határon aggasztó mozgólódás van, melyekkel szemben a török kormány megtette a szükséges óvintézkedéseket. A kormány egyáltalán nem fél a háborútól, noha azt most az adott helyzetben különösen gazdasági szempontból hátrányos lenne. Az albán vezéreknek kell meggondolnunk, mit tesznek, mert az eddigi előterjesztéseiket a török kormány nem fogadhatja el. A kormány nem tárgyalhat lázadók-
kal, de amint eddig is megtett mindent a békés kibontakozás érdekében, úgy a jövőben is mindent el fog erre követni. Cettinjében akarják a háborút, ha tehát a nagyhatalmak meg akarják előzni a veszedelmet és megakadályozni azt, hogy az egész Balkán lángba boruljon, ott kell intervenciálniok és nem Konstantinápolyban.

Konstantinápoly, július 15.

A porta alapos tanulmányok után kész elismerni Montenegró jogát a Gesere határvidékre, ami ellen az albánok a berlini szerződés óta állandóan kikeltek. A formális elismerést csak az albánok ellenzése hátráltatta s most Montenegrónak a malisszorok irányában tanúsítandó további magatartásától függ, hogy mikor következik be a formális elismerés.

Cettinje, július 15.

A montenegrói hivatalos lap ma sugalmazott közleményt tesz közzé, mely a török kormány álláspontját energikusan visszautasítja. A montenegrói kormány állásfoglalása mindig korrekt volt és ha a szkutarii érsek missziója is eredménytelen jár, ez csak a malisszorok konziliáns magatartásáról tesz tanúságot. Szkutariból különben még mindig rettenetes hírek érkeznek török katonák brutálításairól.

Bécs, július 15.

Hír szerint gróf Pallavicini János konstantinápolyi osztrák-magyar nagykövet kijelentette a török kormánynak, hogy a közös külügyminisztériumban teljesen tisztában vannak Izmail Kemal bégnek az albán bonyodalom megoldása körül kifejtett tevékenységével.

Konstantinápoly, július 15.

Biztos értesüléseink szerint *Torghut Sefket* pasát még nem hívták vissza, de valószínű, hogy egészségügyi okokból leteszi a parancsnoki tisztet és helyére Abdullah-t nevezik ki az albániai csapatok főparancsnokává. Pertew ezredet, az albániai csapatok vezérkari főnökévé fogják kinevezni. Ali Riza ezredes pedig e csapatok tüzérségének parancsnokságát veszi át.

A délbalkániai felkelésről szóló hírek tulzottak. A janinai váli legutóbbi távirata szerint Argirokastro közelében jártak ugyan albán emisszáriusok, akik az iskolák és utak kérdésének felvetésével fel akarták izgatni a lakosságot. Fegyveresek több helyen is összegyűltek, úgy látszik azonban, hogy egy zászlóalj katonaság érkezése leolvastotta a harci kedvet. Eddig csak egy ötven emberből álló banda tünt fel, amely lefegyverzett egy hat emberből álló csendőr-csapatot, valószínű azonban, hogy az albán származású csendőrök önként tették le a fegyvert. Ma két zászlóalj indul Valonába, hogy minden felkelési mozgalmat még csirájában elfojtsanak.

Porta-jelentések szerint 38 malisszor család kész visszatérni. A cettinjei török követ értesítette erről a skutari-i válit és felkérte, hogy gondoskodjék lakásokról. 16 mohamedán albán-főnök, köztük Idrisz Sefer, akik tavaly óta Montenegróban időztek, visszatértek Kossovó vilajetbe.

A törbecsált török parancsnok.

Konstantinápoly, július 15.

Edhem tábornokot, az albániai negyedik hadosztály parancsnokát *Djakovó* közelében törbecsálták. A tábornok karján, hadsegéde a czombján megebesült.

Balkáni uralkodók bécsi látogatása.

Bécs, július 15.

Megbízható helyről való értesülés szerint a balkáni uralkodók tervbevetett bécsi látogatásai tekintetében az a megállapodás, hogy Péter szerb király szeptemberben, Ferdinand bolgár király pedig októberben utazik Bécsbe, ahol a király vendégei lesznek, Miklós montenegrói király látogatása a zavaros viszonyokra való tekintettel későbbi időpontra macad.

Egy újságíró levele Albániából.

A bécsi „Zeit“ legújabb számaiban readkí-
vül érdekes levelek sorozatát kezd meg. Az első levélből, amelyet a „Zeit“-nek Albániába kiküldött munkatársa Trepsiből írt apjának, a következő részleteket közöljük:

Lassan hagyta el a hajó Trieszt kikötőjét és kihajózott a nyílt Adriára. A hullámok játszanak a hajóval, erősen tüz a nap és a tenger ragyogása elkápráztatja a szemet. A fedélzeten csoportosul egy osztrák katonatisztekkel álló társaság s még Cattaró felé, ahová áthelyezték őket, hogy az ottani unalmas erődítvényekben éljék le egy darabig fárasztó munkában életüket. Nehány montenegrói is van a hajón, karcsu, erős alakok, akiknek megpillantásával akaratlanul is az annexió bonyodalmaikra kell gondolni és arra, hogy milyen nehéz lett volna ezeket az elszánt embereket legyőzni. Délre Cattaróba érkeztünk. Innen automobilon folytat-
tuk utunkat, hosszú, unalmas utazás után elérkez-
tünk Montenegró fővárosába Cettinjébe, majd Rjekába, Podgoritzába s az egész uton végig érez-
tük, hallottuk, láttuk azt a feszültséget, izgatottsá-
got, amelyet itt Montenegróban a szomszéd albá-
niai bonyodalom idézett elő.

A nyugtalanság első nyomai már itt Podgoritzában, ebből a kis helységben is láthatók. A koresmák és kávéházak tömve vannak emberekkel, akik mind a törökországi eseményeket tárgyalják. A fák alatt megkötözött lovak állanak készenlétben, mintha az indulást várnák. A közeli tótna nagy csöndület van. Albán asszonyok és gyermekek

állanak körül egy előkelően öltözött montenegróit, aki kis czédulákat osztogat. Így utalványozzák az Albániától idementekülteknek a napi kukoriczaporozójukat, amelyet a segélybizottság ad nekik. Az albán menekültek már sokkal higgadtabbak. Az arcuk elszánt, de nem elkeseredett. A montenegróiak amennyire lehet, ellátják őket, szállást is adnak nekik s akinek ez nem jut, az a nyári éjszakában a szabad ég alatt is meghálhat.

A következő napon reggel nyolcz órakor kíséremmel, egy albán fölkelővel lovon nekifutottam a nagy utnak: át a határon, Albániába. A nap forrón süt a kopár, emelkedő utra, a ló ide-oda botlik a rossz uton, a száraz, hosszú, fárasztó utazás azt a benyomást kelti, mintha az örökkévalóság készülne most lovagolni ezen a meredek, sziklás uton. Kísérem biztosított arról, hogy az ut „csak“ hat óráig tart. A hosszú ut közepetjén elfáradva megállunk egy kis házikó előtt. Néhány montenegrói jön ki a házból, barátságosan üdvözölnék bennünket és beszédbe elegyednek velünk. Néhány albániai menekült is van velük, akik itt menedéket találnak.

Mialatt lovam a szerény abrakot rágicsálja, van időm végig nézni az embereken. Nagyrészt a trepsi és gruda törzshöz tartozók, magas alakok, szőke vagy világosbarna hajjal, világos szemekkel és kerek telt arccal. Nyílt és komoly tekintetükből a megfontoltság és meggondolt nyugalom beszél. Megfontoltság, de emellett jókora kedély is. Szorosan lábhoz simuló, fekete rojtokkal ellátott nadrágot viselnek, amelyet a csipő felett szíjjal szorítanak meg. A kabátjuk rövid és nyitva viselik. A nyakukon körülesavarva vörös kendő van. A kalapjukat némelyek kis vászonsapkával fedik be, mások turbánhoz hasonló fejkendőt hordanak.

Fél óráig pihentünk itt, a ház mellett lévő forrásnál. Aztán felkántároztam a lovamat és kíséremmel folytattuk az utat tovább Trepsi felé, ahol egy törmelék-kövekből készült, primitív házikóban leltünk szállást. Itt is sok albán menekültet találtunk, akikkel nagybárá együtt tartózkodtunk. Estére vacsorát is adtak nekünk. Miután mindnyájan, akik az étkezésnél résztvettünk, buzgón keresztet vetettünk magunkra, előbb pálinkát ittunk, azután sajtot, hideg ürühúst. Az én tiszteletemre két keményre főtt tojást is hoztak nekem s a háziasszony maga hámozza meg őket. Egy rendőrségi detektívostály főnöke bizonyára örömet jelte volna azokban a fekete ujjlenyomatokban, amelyek a hámozás után az asszony ujjaitól a tojásán maradtak. Vacsora után fekhelyet is készítették részemre: egy montenegrói kiterített gyékényt. Takaróul a köpenyemet használtam. A szokatlan környezetben sehogyse tudtam elaludni. Néhány óráig fekdtem félig éber álomban. Minden zörejt hallottam és csaknem hangosan megdobogott a szívem, amikor meghallottam, hogy valaki óvatosan belép a konyhába, odalép néhány alvóhoz, felébreszti őket és kioson velük az éjszakába. Én is lassan felkeltem és kimentem utánuk a konyhá elé. És ekkor, a holdfényes, csöndes nyári éjszakában a távolból gyöngye, elhaló durránásokat hallottunk: — az első lövéseket a lázadó Albániában.

EGYHÁZAK.

(Az ünnep-rendelet.) A Vatikán legújabb motu propriojáról dr. Glattfelder Gyula esanádi püspök, aki jelenleg Budapesten tartózkodik, egy újságíró előtt a következőket mondotta:

Magyarországra még nem érkezett értesítés. Véleményem szerint a püspöki kar, amint a hivatalos értesítés megérkezik, precizizálni fogja álláspontját, hogy mely ünnepek volnának megtarthatók. Minden esetre olyan előterjesztéssel fog élni, hogy az új rend a nép kegyeletét ne sértse, anélkül persze, hogy a dekrétum által intendált gazdaságpolitikai szempontok figyelmen kívül hagyassanak.

Meggyőződésem szerint Szent István-ünnepe fenn fog tartatni az eddigi ünneplési rend szerint és az eddig megállapított napon. Nálunk ugyanis Szent István halálának évfordulója után, augusztus 20-án, ülik meg ezt az ünnepet, mely csak speciális, magyar ünnep s magyar motiyumai a li-

turgiában is érvényesülnek. A külföldön szeptember 3-ika Szent István-napja, melyet azóta tartanak meg, mióta XI. Ince pápa Budavára visszavételének öröme az egész egyházra nézve kötelezőnek előírta.

Kossuth Lajos iratai.

— Tizenharmadik kötet. —

Budapest, július 15.

Abból a gyűjteményből, mely Kossuth Ferenc kegyeletos fiui kezeinek a rendezésében legteljesebben és legtökéletesebben foglalja magában azt a szellemi kincsét, amelyet Kossuth Lajos hagyott hátra maga után, a tizenharmadik kötet most hagyta el a sajtót. Vaskos, hatodfélszáz oldalas könyv, telve Kossuth Lajos legszebb, legtüzezebb írásaival.

Az a korszak, melynek szellemi területeit ez a kötet learatja, Kossuth Lajos legharcosabb, legbátrabban hadakozó korszaka. 1843-tól 1848-ig végzi el Kossuth Lajos ezt a siphusi munkát, mely a jobbagység felszabadításához, a magyar népparlamenthez és a magyar felelős miniszteriumhoz vezet, hogy azután a márciusi izzó napok után elvigyen egészen a szabadságharc kitöréséig. Ebben a korszakban Kossuth Lajos egyaránt küzd a sajtóban és a nagygyűléseken, majd a parlamentben, egyformán király a írott szónak és nyomatott betűnek.

A gyűjtemény tizenharmadik kötete ezeknek az éveknak a hírlapi cikkeit foglalja magában s ezekből a cikkekben imponáló módon mutatkozik ki a Kossuth Lajos publicisztikai egyénisége. Kossuth Lajos ebben az időben két frontban harcol. A konzervatív csekélyesség ellen idehaza, kifelé pedig az abszolutizmus ellen, mely előbb a magyar konzervatívokkal szövetségben akarja megakadályozni azt, hogy Magyarország modern országgá átalakuljon, azután pedig a detronizációval és a nemzetiség felállításával akarja megtörni a modern nemzeti állam megteremtésére irányuló mozgalmat. Kossuth Lajos ragyogó, hadakozó, erőteltjes stílusával ezeknek a forróg esztendőknél minden jelentősebb eseményéhez hozzászól, közjogi cikkek és közgazdasági értekezések, polémiák és egyéb hadakozások változtatják egymást aszerint, hogy a legelső és legválsóbb magyar publicista véleményét milyen aktuális események provokálják, egészen addig, amíg a Jellasi-betörés és rácz lázadás után 1848. szeptember 23-án megírja Kossuth Lajos azt a kiáltványát, melynek a sorából még ma is izzó láng csap át az ember ereibe, amikor elolvassa:

„Az örökkévaló istennek nevében, ki az igazságot védi és megbünteti az árulást, fegyverre szolítom fel a nemzetet: szegény magyar hazánk megvédésére!”

Ebben az időszakban kezdődik Kossuth Lajos működése a „Pesti Hírlap”-ban. Négy és félszázoldos keresztül az ország egy ismeri a „Pesti Hírlap”-ot, mint a Kossuth Lajos lapját, egészen addig, amíg felülről kapott nyomásra Léderer, a lap kiadója nem teszi lehetővé neki a lapnál való működését. Báró Wesselényi Miklóshoz írott levelében Kossuth keservesen panaszkodik Léderer ellen, aki vagyont szerzett az ő munkálkodásával, az ő munkáját kiuzsorázta, azután a számadásban megcsalta, a szerződésüket letagadta, úgy hogy Kossuth Lajos ajtót mutatott neki azzal, hogy „Az ur egy alávaló gazember, takarodjék a szótámból!”

Kossuth előbb egy új hírlap kiadásával kísérletezik, de erre nem kapja meg az engedélyt, azután a „Heti lapok”-ba írogat, amíg azután megindíthatja a Kossuth hírlapját s a régi hévvel és buzgósággal folytathatja hírlapirói működését.

Ezeknek a gyönyörű írásoknak az összerendezésére és sajtó alá rendezésére senki sem lehetett illetékezebb Kossuth Ferencnél, aki megdicsőült atyja működésének és intencziójának legalaposabb ismerője. Természetes, hogy ez a gyűjtemény felülmulja mindazokat a gyűjteményeket, amelyek Kossuth Lajos írásait közreboasztották.

Az amerikai tűzveszedelem.

— Lángtengerben az őserdők. —

Bécs, július 15.

Az amerikai őserdők égését emberi erővel már nem képesek meggátolni a továbbterjedésében. Ez a rettenetes lángtenger egész falvakat, városokat, emberek százait, állatnyájak tömegét temeti az örvénylő tűzáradatba. Az óriási erdőégésről Ottavából, a kanadai részről, a következő újabb részleteket jelentik:

Az óriási erdőégés olyan kiterjedést nyert, hogy az elhamvasztott erdők között elterülő falvak és városok lakói nagyrészt hajléktalanok. North Baytól Porcupineig, körülbelül 200 mértföldnyi kiterjedésben, az egész terület egyetlen lángtenger. A Dome és Whitney között a szénmezők teljesen kiégtek. Az égboltozatot hatalmas füstfelhők borítják. Az emberek a tavak felé és a folyók mentén menekültek. Porcupine és Pottsville lakosai, amely városok szintén lángokban állnak, Golden Citybe menekültek, amelynek külvárosai szintén leégtek. Az élelmiszerekben nagy hiány mutatkozik.

Cochranban a lakosság hajléktalan és butorszállító kocsiiban tölti az éjjeleket; táplálék már napok óta nincs. Igen sok menekülő belefutott a nagy tavakba, Valamennyi ut, amely az erdőközé átvezetett, és valamennyi hid elpusztult. Csaknem az összes farmereknek el kellett hagyniok majorjaikat.

Temiscanigtól Ontarioig a vasutvonal mentén lévő erdőségek, valamint Cochran, Porcupine és Pottsville városok teljesen elhamvadtak. A tűz terjedését nagyban elősegítette a nagy szárazság s hogy a széna- és gabonatermés még mindenütt lábön állott. Detroitban az utolsó jelentések szerint 300 ember pusztult el a lángokban. A menekülők beszélik, hogy az áldozatok száma ennél sokkal nagyobb.

Taos Cityben nagy pánik keletkezett, amikor a tűz a városba ért. Sok nő és gyermek ajultan esett össze a város utcáin. Mások a templomokba és középületekbe menekültek, amelyeket azonban szintén csakhamar körülvettek a lángok. Háromszáz ember egy hajóra menekült, amely éppen az oscodai kikötőben horgonyzott és a hajóval a Huron-tó tulsó oldalára utazott. A hajóról látták az emberek, mint pusztul el a lángokban minden birtokuk.

Az Ontario-vasut vonatain száz meg száz ember menekült a lángok elől.

Egy menekült, miss Doris Diamond, a chicagói Iroquois-színház tagja elbeszélte, hogy az égő utcák retentő látványt nyújtottak. Emberek, asszonyok és gyermekek holtan rogytak össze az utcán. Sok szülő a Huron-tó hullámaiba dobta gyermekeit, hogy megóvják őket a lángoktól.

Az alpenai kerületben, amely 50 mértföldre van Au Gabletól, szintén tűz támadt. A Huron-tó partján nyolcz kisebb város lett a lángok martalékává. A kár megbecsülhetetlen. A tűz mintegy száz kilométer kiterjedésben észak felé húzódik Ontario és North Bay között a Hudson-öböl felé. Attól tartanak, hogy az áldozatok száma sokkal nagyobb lesz, mint ahogy eddig gondolják.

Bigdomnál hat bányász pusztult el a lángokban. Westdome mellett pedig tizenkét bányásznek megszűnésedett holttestét találták. A postapülete és az „Aura Lake” bánya elpusztult. Kelso és Golden City városok nincsenek többé. Attól tartanak, hogy a Mathewson városa, ahová a goldencityek menekültek, szintén elpusztult. A Huron-tó partján Metz, Millersbury, Tower, Cosen és Laroque városok teljesen elpusztultak.

Az Ottavából, Montreálból, Newyorkból érkezett legújabb jelentések is megerősítik, hogy az erdőégésekre vonatkozó jelentésekben nincsen túlzás, sőt az újabb jelentések még több megrendítő részleteket lepleznek le. Sok száz ember órákon át állott a Porcupine melletti tó vizében. Sok ember belefutott a vízbe, sok más a hőség következtében megvakult, vagy retentő égési sebeket szenvedett. Katonákat küldtek ki tábori sátrakkal és takarókkal az életben maradtak gondozására.

A Porcupine város és környékén lezajlott rám-ségekről jelentik, hogy egyedül ott több mint 400

ember pusztult el. A lángok a város lakóit a város előtt levő erdőktől beszegett utakra kergették. Ezek az erdők is csakhamar lángba borultak és az emberek nem menekülhettek. Sokan a Huron-tóba futtak, melynek vize, dacára annak, hogy már napok óta tüzes volt körülötte a levegő, jéghideg maradt. A lángok egy dinamitot szállító vonatot is meggyújtottak és a vonat óriási robajjal légberöpült.

Szomorú emberek

fürdő-vonaton.

(Történik egy Balaton felé induló vonaton.)

Első teherhordó: Kolléga ur, ma hány kilós?
Második teherhordó: Ma csak huszonhárom kilós vagyok...

Első: Én tonwightet viszek... Becsülöm a súlyomat negyven kilóra.

Második: Azért nekem se volt könnyű dolgom... A boltokban most olyan vékony spárgákat tartanak, hogy három ujjamat lemetszették. (A mellényzsebéből három ujját vesz elő.) Ezzel megprezentelem az anyósomat.

Első: Én ma üvegekben dolgoztam... A feleségem hat olyan dolgot rendelt, amelyet üvegekben mérnek... Kettő ugyan egymásnak csapódott és összetört, de nem baj, mert előbb a tus folyt a ruhámra, azután a benzin, most azután Balaton-Bugriszig intézzék el a dolgot egymás közt a tus és a benzin.

Második: Én nem viszek törékeny dolgot, mert kijelentettem az asszonynak, hogy nehezen szállítható dolgokat nem vállalok. A macskát is sajnálom már...

Első: Melyik macskát?
Második: Amelyik itt van a zsebemben... A leányom macskája... Tegnap jutott eszükbe, hogy amikor elutaztak, ezt a dögöt a lakásba zárták... Rám irtak, hogy szállítsam le szegényt a Balatonra...

Első: Miért vállalta?
Második: Mert azt hittem, hogy a bestia régei elpátkolt... A fene sejti, hogy egy ilyen állat egy angol börgarnitúrából egészen jól megél... Egy percre arra gondoltam, hogy most a garnitúra betegebb, mint a macska, azt fogom tehát levinni a fürdőre, de azután eszembe jutott, hogy a feleségem a macskát kívánja... Most állandóan kaparja az oldalamat...

Első: Ismerem ezt az érzést... Én dolgoztam már papagály madárral...

Második: Tulajdonképpen butaság ez, hogy mi hagyjuk magunkat maczerálni.

Első: Nem is butaság... A feleségem egyszer nem küldött komissziókat, vettem magam mindenfélét, hogy ne érkezzem üres kézzel... Azt hiszi, tetszett amit vittem? Így biztosra megyek...

Második: A maga felesége ilyen, de az én feleségem más. Az megelégszik minden csekélységgel, de elvárja, hogy figyelmes legyek iránta. Egyszer tizenkét csomagot vittem, de csupa olyan dolgot, amit ő rendelt. Tudja mit mondott? Már nem szeretsz, mert üres kézzel jössz elém... Ugyanakkor a kalapomat a fogammal vettem le, mert még a nyakamban is csomag lógott.

Első: Szóval schogyse jó... Hanem én már kieszelttem a módját, hogyan szabaduljak a csomagoktól... Egyszerűen a kereskedő útján küldetem le a dolgokat...

Második (keserű mosollyal): Ezt én már régen kitaláltam... Nekünk mindent a kereskedők küldenek le...

Első: Akkor maga mit cipel?

Második: Semmit... apróságokat... Amik a rendelések után jutnak eszébe a feleségemnek. (Szomorúan tekint ki az ablakon, azután belenyúl a zsebébe és egy kicsit fojtogatja a macskát.)

Ray.

A sütőmunkások harcza.

— Beleszólnak az Erzsébet-kenyérgyár munkásai. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 15.

A sütőmunkások harcza ma érdekes fordulatot nyert azáltal, hogy a küzdelemben az Erzsébet-kenyérgyár munkásai is beleszólnak. Elhatározó lépésük természetesen nagy megdöbbenést keltett a mesterek között, mert előrelátható volt, hogy ha az Erzsébet-kenyérgyár beszünteti üzemét, a főváros okvetlenül kenyérinségbe kerül. A gyár munkásai már tegnap éjjel féltizenkét óra körül bejelentették az igazgatóságnak, hogy ma reggel már nem fognak munkába lépni s ma reggel már mind a harminczöten kivonultak a Zöld Vadásban levő sztrájkintárára. A sztrájkolókhoz való csatlakozásukat azzal indokolták meg, hogy az igazgatóság olyan munkára akarta felhasználni őket, amely sztrájkító jelleggel bír. A mesterek ugyanis keresztülvitték, hogy 34 állérjével kapják a kenyeret az Erzsébet-kenyérgyárról s ők saját üzletükben 40—42 fillérért árusították. Dénes kenyérgyári igazgató, amint a sztrájk kitöréséről értesült, nyomban kiment ugyan a munkásaihoz és kijelentette, hogy ez nem felel meg a valóságnak, de a munkások kijelentették, hogy ők maguk látták a *Deutsch*, valamint a *Mayer* és *Salamon*-cégek kocsiját, amint a gyár előtt kenyeret vettek fel. Dénes igazgató máskülönben a sztrájk okaira vonatkozólag úgy nyilatkozott, hogy munkásainak a sztrájkolókhoz való csatlakozását az idezte elő, hogy a hatóságok nem avatkoztak bele a most már egy hét óta húzódó harcba. Az ő véleménye szerint munkásai belátták, hogy béke csak akkor remélhető, ha a fővárost kenyérinség fenyegeti s a hatóságok kényszerülve lesznek arra, hogy a mestereket rászorítsák a békülésre. A munkások ezzel szemben kijelentették, hogy a sztrájk oka a kenyérgyárban csupán az volt, hogy az ellenük harcoló mestereket akarták segíteni, erre pedig a munkások nem kaphatók. Dénes igazgató a munkások eme kijelentése után ismételtén felkereste a pékmunkásszervezet vezetőjét, mely előtt kijelentette, hogy nem tudott róla, hogy bojkottált mesterek is kapnak kenyeret a gyárból. Egyszerűen azt is tudatta, hogy az igazgatóság ebben az irányban nyomozást indított, mely kiderítette, hogy a mesterek egyik gyári alkalmazottal összejárva jutottak a kenyérhez. A pékmunkások szervező bizottsága ezt a kijelentést tudomásul vette s a munkások ma este már újból megkezdték a munkát az Erzsébet-kenyérgyárban. Bár a harc ezzel a békés elintézésrel vesztett hevesességéből, annyi tény, hogy a helyzet nem a legkevesetjobb. A sütőmunkások fiktív módfelett elkeserített a hatóságok nemtörődömsége, ma délelőtt több helyen erőszakos eszközök is születtek, hogy a mestereket megtörjék és a terror terére léptek. Így a VI. kerületben két helyen rendzavarást követtek el.

Az Aradi-utczában ma délelőtt *Teisz* Mátyás sütődjének bevették az összes ablakait, a Szondy-utczában pedig *Saxenhaus* Márk pékmester műhelyébe téglákat dobáltak be, s a mester fiát véresre verték a sztrájkoló pékmunkások. Mindkét helyen a rendőrség megjelenése vetett véget a zavargásnak.

Hétfőn délután a sztrájkolók a Zöld Vadásban gyűlést tartanak. A szocialista szakszervezetek ma délután tartott ülésükön elhatározták, hogy az összes fővárosi munkások támogatni fogják a sztrájkot. Ez a határozat nagy örömet okozott a sztrájkolók közt, valamint az is, hogy néhány pékmester már hajlandónak mutatkozott a békülésre. A mesterek máskülönben vasárnapra hívtak össze értekezletet *Deutsch* Mór elnökével. Ezen az előreláthatólag rendkívül népes és zajos gyűlésen az eddigi eredményeket beszéltek meg a pékek és a további magatartás felől is határoznak. A munkások vasárnapi gyűlése sok tekintetben befolyásolhatja a pékháborúság kimenetelét, mert itt fog kiderülni, hogy megvan-e a sokszor hangoztatott egyetértés közöttük.

Megszokott tőzsdebizományos.

— Nagy fizetése képtelenség a tőzsdén. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 15.

Nagy szenzációja volt ma a budapesti gabona-tőzsdének, amely ma olyan viharos órákat élt át, aminőre a budapesti tőzsde életében még kevés példa volt. Ha nem is a legnagyobb, de legismertebb és legmerészebb embere a gabonapiacnak, *Rosner* Dávid, a *Rosner* és *Faludi*-cég tagja elűnt Budapestről s társa, *Faludi* Jenő kijelentette a tőzsdén, hogy a cég nem tud fizetni. Első pillanatban olyan konsternáció vett erőt a tőzsde tagjain, hogy mindenki megfélekedett az üzletről, senki sem gondolt üzletkötésre, mindenki ennek a legfrissebb szenzációnak hatását várta és senki sem mert üzletet kötni. Ennyire megbénította a piacot ez a fizetése képtelenség, amelynek arányairól a legképtelenebb híresztelések terjedtek el. A budapesti gabonapiac majdnem minden ügynöke s legtöbb czége üzleti összeköttetésben állott *Rosner* és *Faludi*val s éppen ezért nyitott tág tere a kombinációnak, amelyvel *Rosner*ék érdekeltségét érintették. Horribilis számokról beszéltek. Voltak olyanok is, akik egy millió métermázsán felül társáltak a fizetése képtelen cég érdekeltségét. Ez azonban tulzás és noha ebben a pillanatban még nem lehet biztosan megállapítani a cég differenciáit, az valószínű, hogy miadössze csak 5—600.000 koronáról lesz szó. De a tájékoztatás első percében óriási izgalom uralkodott a tőzsdén, mint arról lapunk más helyén is megemlékezünk.

Két év előtt alakult meg a *Rosner* és *Faludi*-cég, amelynek beltágjai *Rosner* Dávid és *Faludi* Ferenc voltak. *Faludi* még két év előtt a Budapesti Bank pénztárosa volt, ahonnan elment, ahonnan kellett lépnie, mert túl sokat foglalkozott a tőzsdével. Feleségével néhány ezer koronát kapott, szerzett hozzá a tőzsdén néhány ezer koronát s lett belőle börziáner. A cég lelke azonban *Rosner* Dávid volt. Ennek a karrierje már érdekesebb. Azelőtt a *Strasser* és *König* cég szőregi bevásárlója volt. Holmi differenciák miatt a cégtől elment, följött Budapestre s itt krumplival kezdte. Akkor még nem ismerte senki és csak azután, hogy felkerült a tőzsdére, kezdtek megismerni. Vett és eladott, beérte csekélyebb haszonnal, de nagy forgalmat csinált. És ahogy sikerei szaporodtak, úgy nőtt az emberek szemében. Ő vezette a cég gabonaüzleteit, amelyek szédületes arányokban növekedtek, de ezzel együtt növekedett vagyona is. Megkoronázta sikereit a legutóbbi *Sacellary* által inscenált zabring, amely állítólag fél millió nyereséget hozott neki s vagyonát — saját állítása szerint — egy millióra emelte. *Faludi* vagyona ezzel szemben csak mintegy 300.000 korona, mert ő a nagy üzletekből csak 40 százalékos részesedést kapott. Ez a siker azonban elvakította *Rosner*t s a zabring utáni az októberi búzára vetette rá magát. Az októberi búzát kezdte vásárolni s ő maga hajította fel a buza árát. És ő vett, amennyit adtak neki. S mert a budapesti gabonapiac minden ügynökével, minden cégével összeköttetésben volt, mindenki adott neki s óriási mennyiséget vásárolt össze. Nemesak búzát, de rozst is. Az októberi buza e közhen alá érte az idén legmagasabb árfolyamát, 12 koronára felült, amikor elkezdett visszaesni. A vidék üntötte a búzát, a jó termés híre megbontotta a hausse-párt tömött sorait; a magas árakat nyomon követte az árcsökkenés és *Rosner* lába alatt megingott a talaj, nem tudta fentartani a magas árakat s hiába akart üzleteket csinálni, nem akadt senki, aki adott volna, vagy vett volna tőle búzát. Ez a balsiker, talán az első helyi balsiker, elvette *Rosner* higgadt ítélőképességét és többé nem vezette ügyleteit a megszokott biztonsággal. Ingadozott, Egyszerre — már tegnapelőtt — suttogni kezdtek, hogy a *Rosner* és *Faludi* cég szénája nincs rendben. A suttogást ma bizonyosság váltotta föl.

Rosner társa, *Faludi* Ferenc, ma azzal lept meg a tőzsdét, hogy adósaitól vagy 8000 koronát összeszedett, mikor azonban — rosszat sejtve —

megrohanták s tőle kértek pénzt, kijelentette, hogy Rosner elutazott, nem tudja hová, ő pedig nem tud fizetni. Itt hagyott vagy 100.000 koronát — mondta Faludi — többet nem... Erre aztán villámgyorsan terjedt el a hír, hogy Rosner megszökött, Rosner nem tud fizetni. A tőzsdetanácsoshoz már korán reggel beérkezett a fizetése képtelenség hivatalos bejelentése. Boglári Simon Jakab, a tőzsde alelnöke volt az első, akinek tudtára adták s az ő intézkedésére egyeztek meg az ügynökök, hogy nem kezdik meg az üzletet. Mindenki érezte, hogy a budapesti tőzsde egy rendkívül válságos nap előtt áll. Ha a fizetése képtelenség első hírére s annak hatása alatt kezdik meg az üzletet, katasztrófa állhat be. A buza és rozs az óriási kínálatra esik és az áresés olyan pusztítást okozhat a piacon, amely azt alapjában megrendíti. Ezt akarták elkerülni és sikerült is.

Az ügynökök megállapodtak, hogy ma nem nyulnak egy Rosner-féle kötéshez sem és addig, amíg némi képet nem nyernek az érdekeltségről, nem kötnék határidőüzleteket: mégis rettenetes izgalommal leste mindenki az üzlet megnyitását. Negyedgyakor megszólalt a csengő, amely a határidő-üzlet kezdetét jelentette. Ebben a perczen a határidőüzletnek fentartott helyen egy izgatott embertömeg verődött össze. Egymás hátán tolongtak a középre, ahol megkezdődött az üzlet. Ijedt, rekedt kiáltások hangzottak mindenfelől. Ebből a chaosból és a tőzsdén is ismeretlen hangzavarból csak néha vált ki egy-egy érthető kiáltás: Adok! Emberek arcukon a pánik és a rémület kifejezései vel tolongtak a tömegben, amely mind szorosabb gyűrűbe szorította azokat, akik le akarták bonyolítani üzleteiket.

— Adok! Adok! — ezt lehetett hallani, de kuszust nem. Hiába fogadkoztak, hogy nem nyulnak Rosner-féle kötéshez, egy félóra leforgása alatt mintegy nyolcezer métermáza buza, rozs, tengeri-kötés cserélt gazdát; ebből mintegy 3—400.000 mm. lehet Rosner-féle kötés. A beavatottak úgy mondják, hogy a fizetése képtelen cég októberi buza és rozs érdekeltségének nagy részét már lebonyolították. A buzát 10.89, 11.02 és 11.05 koronán. A rozsot 9, 10 és 9.20 koronán.

Mint legtöbb nagystillű szerencsejátékosnak, Rosnernek a szerető volt a megrontója. Egy kis, fiatal színésznő volt a szeretője, kinek fényes lakást és autóbilit tartott. Pedig Rosnernek felesége is volt s nem bánta volna, ha az asszony elválna tőle. De az asszony nem akart válni. 200.000 koronát ígért neki, a feleség a közszerzemény felét kérte, a közszerzemény akkortájt egy millió korona volt, ezt nem akarta megfizetni az asszonynyal. Hiába kérélték Rosner barátai az asszonyt szép szóval, némelyik udvarolni is akart neki, utána ment Karlsbadba, az asszony hajthatatlan maradt és nem engedett magának udvarolni. Rosner látta, hogy az asszony nem egyezik a válásba, válópórt indított ellene s ezalatt a kis színésznő gyémántjai szaporodtak s a bankban tekintélyes összegre rugott megtakarított pénze.

Tegnapelőtt látták utóljára a nagy vörös autóbilit. Rosnert is látták benne. Azóta nyoma veszett az autóbilitnak. Rosner szeretőjével Abbáziába utazott. Tegnap egy itteni tekintélyes gabonabizományos cég, aki neszét vette a bajnak, leküldte egyik alkalmazottját Abbáziába Rosner után. Rosner azonban már ekkor Bécsben volt. A Hotel Nationalban bérelt lakást. Ma délelőtt telefonon akartak vele beszélni s amikor felhívták a szállodát s keresték Rosnert, a portás csak annyit felelt:

— A nagyságos ur a nagyságával kikoocsizott.

Bécsben gyakran járt s rendszerint a Nationalban lakott. Sokat költött Bécsben és Budapesten is. Egyik esti nyári mulatóhelynek állandó vendége volt s minden este 30—40 üveg pezsgő fogyott el abban a társaságban, amelyet Rosner megvendéget s akikkel folyton együtt volt s akik szintén hozzájárultak ahhoz, hogy most sok becsületes kereskedő elveszítse pénzét.

Ma este megjelentek a budapesti rendőrfőkapitányságon dr. Guttman Elemér Bálvány-utcai nagykereskedő, Zádor Félix Szabadság-téri kereskedő és Werkner Ármán Zoltán-utcai gabonakeres-

kedő és feljelentést tettek Rosner ellen. Guttmannt 20.000 koronával, Zádort 4000 koronával és Werknert 10.000 koronával károsította meg Rosner. A budapesti rendőrség ennek alapján kiadta az elfogató parancsot Rosner Dávid ellen.

TÁVIRATOK.

A marokkói bonyodalom.

Berlin, július 15.

Kiderlen-Waechter és Cambon tárgyalásáról az hallatszik, hogy mind a ketten nagyon meg vannak elégedve a tárgyalás eddigi folyásával és alapos kilátás van arra, hogy az egész marokkói kérdést alaposan és minden részében el fogják intézni. Másrészt azonban arra is el vannak készülve, hogy a tárgyalás nagyon sokáig el fog húzódni. Egyelőre az is nagy eredmény, hogy Párisban kezdik belátni, hogy Franciaország marokkói hatalmi szférájának kibővítéséért Németországnak is kell valami kárpótlást adni.

Berlin, július 15.

Tangerből táviratozzák: Elksarból érkezett sürgöny szerint a spanyol csapatok az összes, a sheriff szolgálatában álló katonákat elfogták, hogy őket a spanyol rendőrségbe való belépésre kényszerítsék. A marokkói kaidok hiába tiltakoztak ez ellen az eljárás ellen.

Berlin, július 15.

A marokkói konzulok jelentései alapján szó van róla, hogy Németország egy harmadik hadihajót is küld a marokkói partokra. Még nem biztos a dolog, de illetékes helyen komolyan fontolóra vették a harmadik hadihajó kirendelését.

Páris, július 15.

Németországgal küszöbön van a megegyezés és további konfliktus nem fenyeget, annál is kevésbé, mert Németország nem követel Marokkóban területi kárpótlást.

Berlin, július 15.

Tangerből jelentik: A Depeche Marequin mai száma közli, hogy Marokkó déli részében is zavargások mutatkoznak és francia expedíció készül Marakesbe, amelyhez minden előkészület megtörtént Casablancában. Ugyanez a lap jelenti, hogy a Sus vidék népe is lázong, amit a francziák eddig tagadtak.

Anarchia Perzsiában.

London, július 15.

A Standard értesülése szerint a perzsa minisztérium lemondott és új kabinetet még nem neveztek ki. Egész Perzsiában anarchia van. Az utak mind bizonytalanok. Teheránban mindenki ellenszegül a kormányzónak és minden nap véres utcái harcra van. A fölkéloknek sikerült a város közepén egy nagy épületet megszállani és ezzel hatalmukban van az egész város. A kormányzó helyzete nagyon válságos.

London, július 15.

Teheránból jelentik: Kermansban patalkokban foly a vér az utcákon, a középületeket a forradalmárok felgyújtották. A trónjától megfosztott sah egy fivére, aki azelőtt Lurestan kormányzója volt, aztán az új sah fogságra vette, a lázadók élére állott, csapataival rabolva, foszogatva közeledik a főváros felé, ahonnan 3500 főnyi sereg ment elébe, de ez a katonaság minden bizonynyal át fog pártolni a forradalmárokhoz. A vidékről a nép a fővárosba csődül, a földeket nem művelik, mert a lázadók mindent feldolnák.

A portugáliai forrongások.

Lisszabon, július 15.

A szabadkőművesek, szabadgondolkodók, carbonarik és ó-republikánusok csoportja manifesztumot intézett a néphez és a nemzetgyü-

léshez, amelyben Magelhaez Limának a köztársaság elnökévé való megválasztását melegen ajánlja.

Lisszabon, július 15.

A külügyminiszter megerősíti, hogy Spanyolország és Portugália között a határon működő özszeesküvők dolgában megegyezés létezik.

A bolgár bandák garázdálkodása.

Szaloniki, július 15.

Poroy vidékén a Peles hegységben a csapatok megütözték Zouzev bandájával, mely legutóbb négy juhászt ejtett foglyul. A banda kénytelen volt a foglyokat elbocsátani, pozíciójukból azonban nem lehetett őket elkergetni. Két katona megsebesült. Demirkapuban elfogtak két dibrei bolgárt, akiket azzal gyanúsítanak, hogy a legutóbbi vasuti merényletet elkövették.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárata.

Newyork.

	Jul. 15.	Jul. 14.	Jul. 13.
Buza helyben	91¼	92½	94
júliusra	91½	91¾	93¼
szeptemberre	93½	92¾	94½
Tengeri júliusra	71½	71¼	71¼

Chicago.

Buza júliusra	86	85½	88¼
szeptemberre	87¾	87¾	89½
Tengeri júliusra	64¾	65¾	64¾

Newyork, július 15. Gyapot Newyorkban, helyben 14.30 (14.35). Gyapot augusztusra 14.06 (14.08). Gyapot októberre 13.— (13.02). Gyapot New-Orleansban, helyben 14½ (14½). Petroleum Stand white Newyorkban 7.25 (7.25). Petroleum Stand white Philadelphianban 7.25 (7.25). Petroleum Refined in Cases 8.75 (8.75). Petroleum Credit Blancas at Oil City 1.30 (1.30). Zsir Western steam 8.55 (8.55). Zsir Rohe és Brothers 8.65 (8.65).

Chicago, július 15. Zsir júliusra 8.27 (8.36). Zsir szeptemberre 8.35 (8.37). Szalonna short clear 8.43 (8.47). Sertéshus szeptemberre 16.02 (15.85).

A Salm-sorsjegyek huzása.

Bécs, július 15.

Az 1855. évi Salm-sorsjegyek mai huzásán a 73.500 koronás főnyereményt a 19.957. számú, a 10.000 koronás nyereményt a 76.268 számú és a 4200 koronás nyereményt a 66.295 számú sorsjegy nyerte.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár: vasárnap, július 16. — Róm. kath.: A. 6. J. sz. Mgv. — Prot.: A. 5. Ruth. — Görög-orosz: július 2. B. Assz. m. — Zsidó: Thamus 20. — A nap két reggel 4 óra 18 perczkor, nyugszik este 7 óra 52 perczkor. — A hold két este 10 óra 36 perczkor, nyugszik reggel 9 óra 7 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak.

Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2-ig. Belpödi, kedd kivételével, 1 korona. — A Háziipari Szövetség kiállítása (Kigyóvár 1.) Nyitva egész nap. Belpödi nincs.

Nyitvalevő múzeumok: Nemzeti Múzeum összes tárai 9—12-ig. — Aquincumi Múzeum 9—4-ig. — Erzsébet Múzeum 9—1-ig. — Földtani Múzeum 10—1-ig. — Fővárosi Múzeum 9—2-ig. — Gyermektanulmányi Múzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9—12-ig. — Közlekedési Múzeum 9—12-ig. — Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — Néprajzi kiállítás az Iparcsarnokban 3—7 óráig. — Tansermúzeum 9—12-ig. — Technológiai Iparmúzeum 9—12-ig. — Társadalmi Múzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9—12-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: Fővárosi Könyvtár 9—12 óráig. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12-ig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—12-ig. — Pedagógiai Könyvtár 9—12-ig.

Nyitvalevő képtárak: A bécsi „Secession“ 10 tagjának kiállítása a Művészettudományok (IV., Váci-utca 9.) Nyitva délelőtt 10 órától este 8-ig. Belpödi 1 korona. — A Szépművészeti Múzeum összes tárai. Nyitva 10—2-ig.

Hétjő, július 17. — Róm. kath.: Elek hv. — Prot.: Elek. — Görög-orosz: július 4. Kréti And. — Zsidó: Thamus 21. — A nap két reggel 4 óra 19 perczkor, nyugszik este 7 óra 42 perczkor. — hold két este 10 óra 51 perczkor, nyugszik délelőtt 10 óra 18 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak.

A közoktatásügyi államtitkár fogad déln 12-kor.

A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor.

A beszüntetett ünnepek.

* * *

A Vatikán legújabb „motu proprio“-ja ismét gondolkodni valót ad a világnak. Hogy egy tollvonással maga a Vatikán ölje meg azt a sok ünnepet, mely eddig a vasárnapok között is sűrű piros betűvel tarkázta, az váratlan szenzáció.

Mert igaz, hogy sok, túlságosan sok az ünnep. Arra a felvidéki városkára emlékeztem vissza, amelyikben nyolcz esztendőn keresztül faragtam az iskolapadot. Ebben a városban hatféle templomban dicsérték az Urat: kálvinista, római katolikus, görögkatolikus orosz, görögkatolikus oláh, zsidó orthodox és zsidó neológ-templomokban. Ugyanennyi fajta felekezet verődött össze a jó öreg kálvinista főiskolában, ahova azután minden pap, minden pópa, minden rabinus eljött, hogy az egyháznak visszakövetelje a fiatal diáknak egy-egy töredékét. Maga a főiskola természetesen csak a kálvinista tanítás szerint is számba veendő ünnepeket ülte meg; én pedig, szegény fejem, elég szerencsétlen voltam ahoz, hogy az ünnepekben legkoldusabb Kálvin egyházához tartozzam. Teljes osztályt azután többször nem látott a katedrán ülő tanár, mint ahányszor látott: jött Kisasszony-napja, Boldogasszony-fogantatása, Urnap és a többi, elmaradtak a katolikus gyerekek. Jöttek ugyanezek az ünnepnapok Julián-naptár szerint, akkor elmaradtak az orosz és oláh gyermekek. Ezeknek meg volt az a külön örömiük, hogy kétszer annyi szentet ünnepeltek, mint a római katolikusok s vígan megülték a mi karácsonyunkat, husvétunkat, meg a magukét is. Végül jött hosszunap, purim: a zsargonban „kucskesz“-nek nevezett ujesztendő, amikor kiűn az udvarban gyékénysátor alatt tanyáztak a zsidók és akkor elmaradtak a zsidó fiuk. A zsidókat azért, hogy nekik nénesenek szentjeik, kárpótolta az, hogy gyermekük lelkiüdvéért aggódó szülők meghagyták nekik, hogy szombati napon, amikor igaz zsidó semmiféle munkával nem foglalatoskodik, még kést sem tesz a zsebébe és sétapálázat sem visz a kezében, a világot sem akartak irni, vagy a táblánál számolni. Csak mi szegény kálvinisták meadtünk be az iskolába vasárnapokat kivéve mindennap. Egyedül a Luther-napja volt a miénk olyan napon, amikor a város más vallású népe dolgozott: ez azonban a katolikus, az orosz, az oláh és a zsidó fiuknak is öröme volt, mert október harminczegyedikén az iskola is bezárta a kapuit. Ám, amíg a katolikus, az orosz, az oláh és a zsidó fiuk akkor elmehtek labdázni a rétre, a mi örömünk még ekkor sem volt teljes, mert el kellett mennünk a három merészen kihagyezett toronnyal büszkélkedő öreg templomba, vékony gyermekhangon elspítani azt, hogy: „Erős váruunk nekünk az Isten!“

Gyermekkorom emlékeiből tudom tehát, hogy milyen jó ünnepelni s milyen rossz dolgozni akkor, amikor az ember ünnepelhetne. Ezért teljes tisztelettel rosszalni merészelem, hogy most a Vatikán beszünteti az ünnepeket. Ebből a nehéz, fáradságos életből ugyanis azok a napok a mieink, amelyeket át lehet heverészni, kuglizni, korcsmázni, részegeskedni, utczai botrányozni „ad Dei majorem gloriam!“

— „Képes Szalon.“ Az Egyetértés képes heti melléklete ezuttal is hűséges tükre a hét hazai és külföldi jelentőséges eseményeinek. Az e heti „Képes Szalon“-t a következő érdekes képek tarkítják:

- Kecske-mét jötere a földrengés előtt.*
- A kecske-méti földrengés után: Mise a temetőben.*
- Egy utca a pusztulás után.*
- Beszakadt házfal.*
- Péksztrájk Budapesten.*
- Egy papirtelep égése.*
- Beszakadt utca Budapesten.*
- Gaby Deslys színművésznő Londonban.*
- Mária Pia portugál anyakirályné automobilon közben.*
- Diaz Porfirio Naueimban.*
- Fallières fogadása Hagában.*

Edison legújabb találmánya: a könnyű akkumulátor.

A lágymányosi új dohánygyár. Ráczalmási Frigyesy Adolf udvari tanácsos.

Jussuf Izzedin török trónörökös.

Vajda Odön zirczi főpát és

Uszkay Bálint főjegyző arczképei.

Három lép a legújabb párisi női divatról.

— **Esküvő.** Purjesz Lajos, az Egyetértés felelős szerkesztője, a Budapesti Ujságírók Egyesületének főtitkára a mai napon házasságot kötött *Czukor* Bözsével, özvegy *Czukor* Emilné leányával. Tanuk voltak *Herczeg* Ferencz országgyűlési képviselő, a Budapesti Ujságírók Egyesületének elnöke és *Hollán* Sándor miniszteri tanácsos, máv. igazgató. Az esküvő után az Országos Kaszinó külteremében a legszükebb rokon körben ebéd volt. A fiatal pár néhány hétre külföldre utazott.

— **A király.** Ischli jelentés szerint a király tegnap hosszú gyalogsétát tett és aztán kikocsizott. Ma volt az első vadászati diner. A vadászat eredménye rendkívül kedvező.

— **A Teréziánium kormánybiztosa.** A király gróf *Zichy* Ágost főudvarnagot a bécsi Mária Terézia akadémia magyar korámnnyoiztosává nevezte ki.

— **Az orosz külügyminiszter utazása.** Sassenov orosz külügyminiszter ma Baden-Badenből Engadinba utazott.

— **A diplomácia köréből.** A király jóváhagyta, hogy *Futaki* gróf *Hadik* Miksa rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter a mexikói köztársaságnál, saját kérelméhez képest ezen állásától felmentessék és *Riedenau* báró *Riedl* Ferencz rendkívüli követet és meghatalmazott minisztert a braziliai Egyesült-Államoknál, ezen állásától való felmentése mellett, rendkívüli követé és meghatalmazott miniszterre a mexikói köztársasághoz kinevezte, és dr. *Wagner* János Lajos, dr. *Linai* lovag *Löwenthal* Henrik és báró *Gudenus* Ervin II. oszt. követségi tanácsosokat I. oszt. követségi tanácsosokká, dr. *Südenhorsti* báró *Zwiedinek* Erich, dr. báró *Haymerle* Ferencz és gróf *Calice* Ferencz II. oszt. követségi tanácsosi címmel felruházott I. oszt. követségi titkárokat II. oszt. követségi tanácsosokká és herczeg *Hohenlohe-Waldenburg* Miklós, dr. ns. *Masirevich* Szilárd és gróf *Wolffthali* gróf *Walterskirchen* József II. oszt. követségi titkárokat I. oszt. követségi titkárokká kinevezte.

— **Egy szobrász titkos tanácsossága.** Berlinből táviratozzák: *Begas* Reinhold szobrászt 80-ik születésnapja alkalmából a császár a valóságos titkos tanácsosi méltósággal és az exczellenziás czímmel tüntette ki.

— **Ujabb sebész-csoda.** Newyorkból táviratozzák, hogy dr. *Kreuzthaler* ismert amerikai sebészorvos egy városi kórházban ritka műtétet hajtott végre. Egy férfi lábsíncsontját behelyezte egy asszonynak többszörösen eltört és beigazíthatatlan síncsontja helyett. Az operáció jól sikerült, a beteg hőmérséklete normális s úgy látszik, hogy semmi komplikáció nem lesz.

— **Elhunyt festőművész.** Münchenből jelentik: *Palmié*, az ismert nevű tájképfestő tegnap szívszélhűdés következtében meghalt.

— **Nogi tábornok Konstantinápolyban.** Bécsből táviratozzák: Nogi tábornok holnap Bukaresten keresztül Konstantinápolyba utazik, ahol néhány napot akar tölteni.

— **Osztrák politikus halála a vonaton.** Salzburgból jelentik: Dr. *Eppinger* az urakházának tagja, utban Innsbruckból Bécsbe, a vonaton rosszul lett. Szívszélhűdés érte, melynek következtében meghalt.

— **Nagy reformok a honvédségnél.** Bécsi jelentés szerint a hadvezetőség Budapesten és Szegeden egy-egy új honvéd lovashadosztály parancsnokság felállítását tervezi. Ezenkívül felállítanak két új honvéd lovashadnagy, természetesen csak a véderőreform törvénynevé válása után, mert addig nincs megfelelő számú legénység. A tisztképzésben is jelentékeny reformokra készülnek, a nagyvárad honvéd hadapródiskolát honvéd akadémiává alakítják át, ahol gyalogsági és lovassági tiszteket képeznek. Ezentul minden honvédtisztnak akadémiai végzettséggel kell rendelkeznie, míg a közös hadseregben csak a tisztek fele, illetőleg egyháttoda bir akadémiai képesítéssel.

— **Ifjabb Tisza István szerencsétlensége.** Ifjabb *Tisza* István grófit, a *Tisza* István fiát, végzetessé válható súlyos baleset érte a nagyvárad gyakorlótéren. Az ifjabb *Tisza*, mint tartalékos huszárszázados fegyvergyakorlatra vonult be a Vilmos-huszárokhoz és ma délelőtt résztvett a Vilmos-huszártisztek gátugrató gyakorlatán, éppen *Uray* Tibor főhadnagy akart ugratni, de lova a gát előtt megbokrosodott, mire ifjabb *Tisza* István, aki az ugratónál állt, ostorával megütötte a lovat. A ló hátrarugett és olyan szerencsétlenül talált a mellbe a grófit, hogy a gróf hanyatt esett és elvesztette az eszméletét. Nyomban segítségére siettek, *Telegdi* József főhadnagy közelben levő lakására szállították, ahol *Kachán* Izidor ezredorvos eszméletre térítette és megállapította, hogy a gróf baloldalán több bordatörést és belső sérüléseket szenvedett. Az esetről rögtön értesítették a gróf Budapesten időző apját, *Tisza* Istvánt, aki táviratilag arra kérte az ezredest, hogy fiát szállítsák Gesztre. Azonban az ezredorvos a sebesült állapotára való tekintettel ezt nem engedte meg. Egyelőre *Telegdi* lakásán ápolják a fiatal Tiszát és két nap múlva, ha állapota engedi, a bihari kórházba viszik, ahol röntgenizzal megvizsgálják, nem sérültek-e meg nemesebb részei. Állapota súlyos, de nem életveszélyes. Gróf *Tisza* István még ma Nagyváradra utazik.

Nagyváradról jelentik éjjel: Gróf *Tisza* István ma délután nejevel együtt Nagyváradra érkezett és azonnal megjelentek ifju gróf *Tisza* István betegágyánál. Az orvosok ekkor konziliümöt tartottak és megállapították, hogy az ifju gróf állapota annyira jó, hogy szállítása megengedhető. A konziliüm után ifj. *Tisza* István grófit egy mentőkocsin lassu lépésben atyjának nagyvárad palotájába viték, ahol egy újabb alapos vizsgálat után megállapították, hogy a sebesülés jelentékeny és nagy fájdalmat okozó, mindazonáltal belső sérülés nem történt és a külső vizsgálat során még csonttörést sem állapítottak meg. A fiatal grófit a ló rugása mellkasának szegycsontján érte és 4—5 napi pihenésre okvetlen szüksége van. Az eddigi orvosi vizsgálat után az ifju grófit még egy Röntgen-vizsgálatnak vetik alá, hogy belső részeit alaposan megvizsgálják. Helyreigazitólóg még azt jelentik, hogy az ifju grófit a saját lova rugta meg. Ifju *Tisza* István gróf gátugrásokat végzett lovával, mely egy gátnál hirtelen csökönys lett és hosszabb ösztökélésre sem akart mozdulni. A gróf ekkor leszállt lováról és lovagló ostorával végigvágott a lovon. A ló az ütéstől megvadult és kirugott és mellette álló *Tisza* István grófit mellberugta.

— **Az elrabolt német tudós.** Szalonikiból táviratozzák: Idevaló lapok jelentik, hogy a tárgyalások *Richter* német mérnök kiszabadítására meghiusultak, mert a banditák túlságosan magas váltságdíjat követelnek, holott erre a célra csak 26.000 frank áll rendelkezésre és a török kormány nagyobb összeg utalványozására nem kapott felszólítást. Ilyen körülmények közt már alig van remény, hogy a német mérnök kiszabadulhasson a görög banditák kezéből.

— **A Schlechter—Tarrasch-match.** Kölnből táviratozzák: A sakkverseny *Schlechter* osztrák mester és *Tarrasch* német mester között ma az utóbbinak nyereségével végződött. A verseny állása: *Tarrasch* 2, *Schlechter* 1, öt játszma remis volt.

— **Néger nők puderja.** Csodás hírt hoz Amerikából a táviró, mely ha megfelel a valóágnak, eltűnnek azok a válaszfalak, amelyek eddig a különféle színű embereket egymástól megkülömböztették. A világhírű *Yes* *Porcellánpouder* egy új szabadalmáról van szó, a mely a négerék sötét arcborét a fehérbőrűek finomságára és megközelítőleg azok színére változtatja. Az új pouder neve: *Porcelain Powder Yes for nigger people*.

— **Mark Twain hagyatéka.** Newyorkban most fejezték be *Mark Twain* hagyatékának fölbecsülését. Az egész vagyon harmadfél millió márka, amely felerészben ingatlanokból áll, másik felét az irodalmi művek szerzői jogdíjai teszik, amelyek egyre növekszenek. *Mark Twain* általános örököse egyetlen leánya, aki *Gabrilovics* orosz hegedűművész neje.

— Báró Csávossy Gyulát szanatóriumba vitték. Tegnap este meglepő befejezést nyert az az áldatlan családi viszálykodás, mely a báró Csávossy-család békéjét már évek óta dulta. Báró Csávossy Gyulát, a család ez idő szerinti fejét tegnap este egy fővárosi szanatóriumba vitték s elmebaj miatt gondnokság alá helyezték, a báró gondnokául pedig testvéröccsét báró Csávossy Bélát rendelték ki. Az eset nem csekély föltűnést fog kelteni, különösen azért, mert azok, akiknek alkalmuk volt az utolsó időben báró Csávossy Gyulával érintkezni, legosekélyebb elmebeli defektust sem tapasztaltak rajta. Dr. Hudovering, dr. Németh Ödön és dr. Fischer Ignác elmeorvosok állították ki a bizonyítványt, hogy báró Csávossy Gyula dementia senilisben szenved s e bizonyítvány alapján adta meg a hatóság az engedelmet, hogy az öreg urat szanatóriumban helyezték el. Tegnap este ágyából keltették föl báró Csávossy Gyulát s köztük vele, hogy szanatóriumba viszik. A báró föltűződködött s tiltakozás nélkül követte orvosát, aki egyenesen a szanatóriumba vitte. Báró Csávossy Gyula egyike az ország legvagyonosabb főurainak. A torontálmezei Dobdán nagy birtoka van s vagyonát körülbelül husz millió koronára becsülik. A télen halt meg a felesége, szül. *Spiegeufeld* Jozefin bárónő s most van folyamatban az elhunyt hagyatékának leltározása. A leltározás körül a báró és családja közt differenciák támadtak. A magával tehetetlen öreg urra igen nagy befolyást gyakoroltak elhunyt feleségének rokonai. Különösen *Spiegelfeld* ezredes, aki fiával állandóan szigorú felügyelet alatt tartotta a bárót úgy, hogy ellenőrzésük nélkül senkivel sem beszélhetett. A legutóbbi napokig a báró az ezredessel együtt Dobdán tartózkodott birtokán, de a múlt hónapban *Siegelfeld* arra az elhatározásra jutott, hogy a bárót Ausztriába viszi, hol megszabadul a család kellemetlenkedéseitől. E hó 13-án érkeztek a fővárosba és az Angol királynőben szálltak meg. Hogy, hogy nem, a Csávossy-család neszét vette az ezredes terveinek s tegnap este fél nyolcz órakor a szoros értelmében megszöktették a bárót s a Széchenyi-telepi *Niedermann*-szanatóriumban helyezték el. Báró Csávossy Gyula 1839. május 16-án született Szárásán. Gimnáziumi tanulmányainak befejezése után jogot hallgatott a bécsi egyetemen. A hatvanas években a budapesti egyetemre is beiratkozott. Egy darabig Torontálmezeinél, mint tiszteletbeli aljegyző működött. Később atyja kivánságára a gazdaságnak szentelte idejét s birtokainak igazgatását maga vette a kezébe. Torontálmezei gazdasági törekvéseit mintagazdaságával nagyban előmozdította. Első felesége a bácsmezei híres *Szemő-családból* való volt. Ebből a házasságból öt leány született. Második felesége *Spiegelfeld* Jozefin bárónő volt, aki a télen halt meg egy bécsi szanatóriumban. Második feleségétől két fia született.

— A kegyetlen truszt. Newyorkból jelentik: A hatóságok vizsgálatot indítottak a nagy jéghiány miatt, amely a mostani forróság idején valószínűleg katasztrófa. A vizsgálat kiderítette, hogy a jégtruszt majdnem semmit sem szállított a kiskereskedőknek s így mesterségesen felszöktette a jég árát. A jégtruszt vezetősége ellen ezért bünyfenyitő eljárást indítanak és szigorú büntetés vár rájuk.

— Egy angol tengeri fürdő vízveszedelme. Dublini jelentés szerint Bry angol tengeri fürdő a lángok martaléja lett. Tegnap támadt a tűz és olyan rohamosan harapódzott el, hogy mentésről szó sem lehetett. Bry a tengerpart egy fensikjén fekszik, csupa faház az egész fürdőhely, a tengerparton épültek a hotelék, a fürdőházak, a lankás hegyoldal a villák, minden elégett. A fürdő vendégei hátrahagyták holmijukat és hajókon elutaztak.

— A zirczi apát temetése. Ma temették el Zirczen az egyesült ciszterciata apátságok apáturát *Vajda* Ödönt. A koporsót a rend tagjainak egyszerű fekete szalagos koszorúja fedte ezzel a fölirattal: *A jó atyának — szerető fia.* Délelőtt félkilenc órakor a koporsót levitték a díszes ravatalról az apátság épület bejárata elé, ahol a Szent Mihály lovára tették, melyet kivont kardu megyei hajdúk vettek körül. Kilenc órakor kezdődött a gyászszertartás, amelyet báró *Hornig* Károly veszprémi megyéspüspök végzett, kinek *Kránitz* Kálmán fölszentelt püspök, *Rédey* Gyula preláts-kanonok, *Burány* Gergely csornai prépost és *Halbik* Ciprián tihanyi benedécs-apát, továbbá *Ádám* Iván, *Simay* György kanonokok, *Kassuba* Domokos egri perjel és számos rendtag segédkezett. A beszentelés alatt a rend növendékei, valamint a helybeli énekkar gyászadalokat énekelték. A beszentelés után a rendtagok vették vállukra a koporsót és a gyászoló közönség hosszú menetben indult meg az apátság előtt elterülő parkon keresztül a templomba, ahol a koporsót az oda készített ravatalra helyezték és megkezdődött a rekvium. Ennek végzetével a rendtagok ismét vállukra emelték a koporsót és a templom bal utolsó oltáránál lévő sírbolthoz vitték a halottat, ahol az utolsó beszentelés után elhelyezték a koporsót.

— Márkus Emilia automobil-balesete. Márkus Emilia asszony, a Nemzeti Színház kiváló művésznője, nélfány hét óta Karlsbadban üdül. A művésznő tegnap délután férje, *Párdány* Oszkár és leánya, *Pulszky* Romola kíséretében kikocsizott, miközben a Kaiserparknál egy automobil nekihajtott a művésznő kocsijának. A megbokrosodott lovak elragadták a fiakkert, amely félrebillent a váratlan összeütközéstől. Márkus Emilia és a férje kibuktak a kocsiból, egyedül *Pulszky* Romola menekült meg sértetlenül. A művésznőt és férjét azonnal lakásukra szállították. A kezelőorvos megállapította, hogy *Márkus* Emilia veszélyes zúzódásokat, alighanem csonttörést szenvedett, *Párdány* Oszkár sérülései pedig súlyosak, gyógyulásuk hosszabb időt igényel. A világfürdő internacionális közönsége élénk részvétellel kíséri a magyar művésznő balesetében.

— Egy gőzös katasztrófája. A New-York Times Port-Limonból (Costarica) jelenti, hogy az *Irma* nevű gőzös a *Diamant* nevű hajóval történt összeütközés következtében elsüllyedt. Az összeütközés San Juan körül történt és sietette az elsüllyedést, hogy épp akkor vihar dult. Az *Irma-gőzös 32 utasa és a legénység egy része a vízbe fullt.*

— A pestis. Port-Szaidból táviratozzák, hogy ott ma egy pestis-esetet konstataáltak.

— Megásta a saját sírját. A váradi határban, az alföldi vasut első számú őrháza tőlékán a portyázó rendőrök egy leányt találtak nyakig a földbe temetkezve. A leány még életben volt s midőn a rendőrök kiásták, egy bibliát, egy szoltáros könyvet, egy üres pénzárcazt és ást találtak mellette elföldelve. Kiderült, hogy a szerencsétlen *Selmeczi* Róznak hívják, Püspökáldányba való és menyasszonya volt egy fiatalembernek, aki mióta a katonasághoz Szegedre bevonult, levelet sem írt neki. Utána ment Szegedre, de a katona elutasította a szerelmét és a család úgy megrendítette a szegény leányt, hogy elvesztette az eszt. Hazafelé indult Püspökáldányba azzal a szándékkal, hogy *élve eltemeti magát.* Kőborlászai közben azonban eltévedt, Nagyváradra vetődött, ahol a vasuti töltés partján tényleg megásta a sírt, beletemetkezett, magára kaparta a földet, csupán az arcát hagyta szabadon, hanem azt meg egy ócska pléhdobozzal borította be. Az orvosok szerint három napig fekvett így eltemetkezve a szerencsétlen, akit az elmeorvosokhoz szállítottak be.

— Ismét kísértett a vérvád. Marosvásárhely környékén ismét kísértett az otromba vérvád. Marosvásárhelyi jelentés szerint *Deutsch* József székelyhídi órásmestert és családját három nap előtt megtámadta a környékbeli román parasztság, azal gyanúsítva őt, hogy egy szomszédjában lakó parasztszönyv elűnt kisleányát ő tette el láb alól. *Deutsch* az éjszaka folyamán családostul el akart menekülni falujából, de a tömeg olyan fenyegetően viselkedett, hogy visszabujtak a pinzébe. Ott három napig rejtőzködtek élen-szomjan, nem merte előjönni. A hatóság ez alatt semmit sem tett érdekükben, mignem az elveszettnek hitt leánykát ma reggel egy közeli tanyán megtalálták.

— A kecskeméti földrengés. Gróf *Khuen-Héderváry* Károly gróf miniszterelnök holnap reggel a gyorsvonattal Kecskemétre utazik, hogy személyesen tájékozódjék a földrengés okozta katasztrófa nagyságáról. Utjában elkiséri *Baráth* Ármin, a sajtóiroda főnöke. Az éjjel félegy órakor jól érezhető utóregés volt Kecskeméten. A földrengés látványos epicentrumáról sok híresztelés került forgalomba. *Réthly* Antal, *Balenegger* Róbert, *Kacsóh* Pongrácz, *Bodocs* István négy napig kocsikon bejárták a környéket és megállapították, hogy a földrengés középpontja nem egy pont, hanem északkelet-délnyugati irányba vonuló körülbelül 5 kilométer széles földesík, amelynek irányát Nagykőrös, Katonatelepi és Kecskemét jelzik. Ugy látszik, a reggeli és csik felső végéből indult ki és legnagyobb erejét ezen az elipszisen belül fejtette ki s felső végét a katonatelepi Mathiasz-ház, az alsót a közös huszárlaktanya jobb és az új honvédlaktanya bal végét, a talfai erdőben átvonuló délkörök érintik.

A holnap Kecskemétre érkező minisztereket hivatalosan nem fogadják. A budapesti pénzügyigazgató felhívta a lakosságot, hogy záros határidő alatt az adóelengedés miatt. Az éjszakai földrengések ártalmatlanságára való tekintettel a gyógyszerárak elhatározták, hogy éjjel inspekeziót tartanak. A miniszterelnök megtekinti a kereskedők üzleteit és a vasárnap munkaszünetet délig felfüggesztették. Ma 8 házat kilakoltattak. *Kada* polgármester tárgyal az építőanyag-kereskedőkkel, mivel azok a rendes árból 15 százalékot engedték, a város nem vásárol nagyban építőanyagot. A lakosság szőlőkben és sátrakban alszik. A polgármester a vagyonbiztonság megvédésére katonai őrszolgálatot kért.

Adományt küldtek: József főherceg 3000 K, Bogay Kálmán Dunavecse és gróf Csekonics Endre 1000—1000 koronát, az Egyesült Budapesti Takarékpénztár 2000 K, gróf Batthyány Lajos 10 vagon meszet és cementet, *Piloszonovics* József Kossuthfalva, *Perczel* Miklós Baja, *Somssich* Géza Kadarkut, *Hirsz* Zsigmond 100—100 koronát, *Reiter* Adolf Budapest páholy 200 K, az Összetartás szabadkőmives páholy 25 K, az Együttérzés asztaltársaság 20 K, s még több kisebb adományt küldtek be. Több fővárosi nagykereskedő feleinek tettszöleges fizetési halasztást adott.

Külföldről ismét egy újabb földrengés híre érkezik. Brüsszel közelében Gosseljeben ma délelőtt erős földlökést éreztek.

— Yes porcellánpuder, az arcot hófehérré, bársonyossá teszi. Ára 3 és 5 korona.

— Terjed a hőség. Newyorki jelentés szerint a hőség tegnap kissé enyhült, azonban a meteorológiai intézet új hőhullámot jelez kelet felől. A gyilkos hőség terjedéséről még a következőket jelentik Londonból: A hőségnek tegnap harmincz halottja volt Londonban. A hőmérő 82 Fahrenheit-fokot mutat. Két hét óta egy csepp eső sem esett. — Berlini jelentés szerint a forróság tikkasztó. Az emberek az utcákon tömegesen elájulnak. Ma két haláleset napszúrás volt. — Barezellonából jelentik, hogy a nagy amerikai hőáramlat immár Spanyolország felé érkezett. Mindenfelé óriási hőség uralkodik. Szevillában 45 Co, Bilbaoban 40 Co és Madridban 32 Co-t mutat árnyékban a hőmérő.

— Házasság. Kemény Béla, az Országos Munkásbetegség-Élvező és Balesetbiztosító Pénztár tisztviselője eljegyezte *Erődi* Irma polgári iskolai tanárnőt.

Dr. *Bogi* Géza m. kir. államvasuti fogalmazó, fővárosi ügyvéd eljegyezte *Hofman* Margitát Keszthelyen. (Mindkét külön értesítés helyett.)

Lieszkovai *Ordódy* Lajos eljegyezte *Magner* Gabriellát Budapesten.

Dr. *Pataky* Dénes földmívelésügyi miniszteri segédfogalmazó szombaton délelőtt tartotta esküvőjét *Vigh* Margit taintónővel a budapesti VII. ker. plébánia-templomban.

MOLL-PELE SEIDLITZ-POR
felülmulhatatlan háziszer mindama gyomorhajóknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban MOLL készítménye kérendő. Eredeti dobozokban
2 korona.

FŐ SZÉTKÜLDÉS.
MOLL A. gyógyszerész, cs. és ktr. udv. száll által
Bécs, I., Tuchlauben 9. szám.
Videki megrendelések naponta posta-utárvét mellett teljesítenek. — A raktárakban tőssők határozottan MOLL A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

MOLL-PELE SÓSBORSZESZ
a legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés, csusz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombit) üvegekben
2 koronáért kapható.
MOLL-készítmény kérendő.

— A kolera. Kaposvárról jelentik: Forte Dominicot, ki az olaszországi Buia községből való, Deutsch csáktornyai járványorvos sürgőnve alapján ma reggel Kaposváron feltartóztatták, kolera-gyanu miatt. Forte Dominicot feleségével együtt Weisz Albert főorvos megvizsgálta és öt napig megfigyelés alatt tartja. Forte Kadarkutra akart utazni, hol egy téglagyár építését vállalta. — Bécsi jelentés szerint az osztrák belügyminisztérium egészségügyi osztálya a megejtett vizsgálat során megállapította, hogy a Szkaliariban, Kattaro mellett gyanus körülmények közt megbetegedett Maslovár házaspár ázsiai koleraiban szenved Maslovár Krselo, a férj, 6-án lett beteg és 11-én meghalt. Felesége már 3-án betegedett meg gyanus tünetek közt, de most már javult az állapota. — Pétervárról jelentik: A csarkowi érczipartelepek munkásai között számos koleraeset fordult elő. Az üzemet beszüntették. Samara vidékén is dühöng a kolera. — Konstantinápolyból jelentik, hogy tegnap ott három koleraeset volt, az egyik haldalos kimenetelű.

— Izgalom egy temetésnél. Szinte hihetetlen hírt jelentenek Rákospalotáról. Hihetetlen, mert a haladás korába sehogysem illeszthető be ez az eset. Ez az izgalmas jelenet a rákospalotai római katolikus temető kapujánál folyt le. Egy halottat akartak átadni az anyaföldnek, de az utolsó pillanatban akadályok merültek fel, a koporsót nem engedték be a temetőbe és így a holttestet más helyre kellett elszállítani. Ahalott Heider Lajos, református vallásu pestújehelyi magánzó, az ő koporsója körül támadt a háborúság. Heidernek katolikus vallása a felesége és így a család az elhunytat a Rákospalotán levő Huckspacher-féle családi sírboltba akarta eltemetni. Bejelentették a dolgot a váci főszolgabírónál, aki a kriptá kinyitását tudomásul vette és bejelentették a temetést Schwartz rákospalotai katolikus lelkésznek is, aki megengedte a temetést, csak azt kötötte ki, hogy református pap ne csináljon egyházi cserimóniát a katolikus temetőben. A temetési szertartás a református rítus szerint Pestújehelyen a háznál megtörtént és Kovácsy Kálmán református pap, országgyűlési képviselő, aki az elhunytak jó barátja volt, elindult a gyászoló családdal a katolikus temető felé. A temető kapujánál már ott vártak: a községi bíró, Schwartz katolikus pap és a tisztiorvos. Amikor be akartak menni a temetőbe, a bíró előállott:

— Nem lehet bemenni! Schwartz lelkész ur megtiltotta, hogy református pappal beengedjük a temetőt... Hiába hivatkoztak rá, hogy a temetőre engedély van, hogy Kovácsy nem akar semmiféle cserimóniát és hogy a családnak joga van a sírboltjához jutni. A temető vasajtáját nem nyitották ki. Ott állt a halottas kocsi, a gyászoló család, emberek izgatottan seregettek a temető elé, — még se engedték be a halottat. Mivel a temetést mégis meg kellett tartani, a halottas kocsi megfordult és elvitték Heider egy másik temetőbe. Ott sirt ástak és elföldelték a hányódott sorsu halottat.

— Gyilkosság részeg fővel. A kolozsmegyei Nagynyulason véres gyilkosság történt tegnap. Két részeg parasztlány, anélkül, hogy a legkisebb oka lett volna, agyonverte a társaság harmadik tagját, akivel egyébként a legbékésebb egyetértésben éltek mindaddig. Mind a hárman, Murád Juon, Szelezsán Gavrila és Reu József, közeli rokonok voltak. Együtt ittak a kocsimában. Éjfél tájban a kocsimárkos hazaküldte őket s még látta, hogy összefogóva bandukoltak a falu felé. Reggelre holtan találták a kocsimától kétszáz lépésnyire az országúton Murád Juont. Nem kellett sokáig keresni a tetteseket. A két mulató czimbora jelentkezett a csendőrsősnél:

— Gyilkoltunk, mert részegek voltunk! — mondották. Elmondták, hogy hazamenet kedvük szottyan egy kis verekedésre. A leggyöngébb Murád volt hármuk közt, lát őt ütötték agyon az alkoholtól megvadult emberek.

— Új távbeszélő központ. A posta- és távírdarigazgatóság a kereskedelemügyi miniszter rendelkezése Fülöpmező községben távbeszélő központot létesített és azt a budapest-környéki és a belvárosi helyközi távbeszélő forgalomab bevonta.

— A bécsi vadászkiállítás jövedelme. A tavalyi bécsi vadászkiállítás elszámolásai most készülték el. A tiszta jövedelem 680.000 korona, amelyet a király kívánságához képest vadászok támogatására szoruló árváinak fölsegítésére fognak fordítani.

— Hamis hírek Borszékéről. Az idegenforgalmi Vállalat az elterjedt hírekkel szemben értesíti az utazó közönséget, hogy Borszék furdón sem árvíz, sem havazás nincsen és az időjárás a lehető legkedvezőbb.

— Titkos manipulációk egy hitbizománynyal. Egy kínos hátterű amerikai üzlet híre pattant ki. Az amerikai üzlet színhelye azonban Magyarország. Monyorókeréki és monyoszlói Erdődy Imre gróf főrend és kamarás galgóczi hitbizománya az alku tárgya s a vevő nem kisebb ur, mint Pierpont Morgan amerikai milliárdos. Már magát azt a jelenséget is, hogy egy magyar hitbizomány amerikai kézre kerüljön, nagy megütközéssel kell fogadni, amikor a földéhes nép Amerikába vándorol ki. — Ámde nem is a hitbizományról van itt valójában szó, hanem sokkal fontosabb dologról; a hitbizomány csak a kerete a vásárnak, az alku tulajdonképpeni tárgya az a sok nagyértékű műkincs, amelyet a galgóczi grófi kastély falai közé zár. — A szenvedélyes gyűjtő amerikai milliárdos a magyar nemzeti kincsekre, többek között Corvin Mátyás trónkarpitjára, ősi Rákóczi műkincsekre vetett szemet és hogy mindezeket megkerithesse, a milliókra felbeoszlított műkincsekkel együtt kész megvásárolni szintén busás milliókért a hitbizományi kastélyt és uradalmat is. A család a miniszterelnök kikerülésével beadta a kérvényét a hitbizományi törvényszékhez s az udvarnál is megindultak a puhitgatások.

— Toselliné emlékiratai. Több ízben megirtuk, hogy a szász trónörökös elvált felesége, Lujza hercegnő, Toselliné, ki fogja adni emlékiratait. A milánói „Corriera de la Sera“ ezeknek az emlékiratoknak, melyek könyvalakban szeptemberben fognak megjelenni az angol könyvpiacra, egy töredékét megszerezte és közli. Toselliné „Elettörténetem“ czímen megjelenendő emlékirataiban elmondja ifjúsága történetét. Lujza hercegnő a salzburgi kastélyban, ahol született, örömtelenül élte le gyermekéveit s a szomorú elhagyatottságban még keservesebb volt a szertartások szigorú rendje s az egyházi nevelés pedantériája. Tizenöt éves korában már valóságos kis forradalmár volt. Szívesen lett felesége a szász trónörökösnek, csak hogy meneküljön ekkor környezetéből. De csakhamar megbánta elhamarkodott lépését. A férje nem szerette őt — írja a hercegnő — hanem a drezdai udvari színház művésznőit közt érezte jól magát. Ő mindazonáltal szótlanul tűrte sorsát és hogy szórakozzék — az entimológiára adta a fejét. Kitűnő bogarász lett; vonzotta és érdekelte őt a kicsiny teremtmények élete, sorsa. A hangyákat sokszor egész napokon át figyelte, tanulmányozta. Ámde királyi apósa mincárt az első hónapok elmúltával üldözni kezdte. Az após gyűlölete hovatovább elviselhetetlenné tette életét az udvarnál, ahol féktelenül járt a mulatozás, a sőr aradatként folyt és örülten ment a játék. Ha az udvarban nem is szerették őt, azért a nép mégis csak az ő pártján volt. Majd áttér az 1902-iki eseményekre, amikor Zürichbe menekült. Ennek a fejzetnek „l'accuse“ czímet adta a hercegnő és keserűen panaszkodik, hogy a szász udvar képtelen legendákat hozott róla forgalomba: hogy tudniillik tébolyodott! Ha tehát el nem menekül, akkor az örültek házába csukták volna. Éjnek idején lopódzott ki a palotából és vonatra ült, még virradat előtt tul volt a határon. Nyomban az a hír terjedt el utána, hogy Giron nyelvmesterrel szökött meg. Toselliné azt állítja, azért menekült Svájcba, hogy látja meg a Lipót hercegnél oltalmat kereszen. Csakhogy a hercegnő egy táncosnőbe szeretett s azt feleségül is vette; egy földel alatt tehát nem lehetett velük. Tamasz nélkül maradt. Ekkor gondolt Gironra. Férje nagysokára és keserves könyörgések árán megengedte, hogy a menekülése után született Monica leányát magánál tarthassa. Gironról, a „dicsékvő és fecsegő“ lovagtól, nemsokára megvált. Ezután már szakadatlan bujdosás volt az élete, míg végre Firenzében megismerte Toselli zongoraművészt. A könyv csak futólagosan tér ki második házasságának történetére, amelynek jogosságát azzal igyekszik bizonyítani, hogy a drezdai udvar Monica leánya elvételével fenyegette meg őt arra az esetre, ha rendszeres életet nem él. Így lett Toselli felesége és ez által akarta lefegyverezni az udvart. Mégis nemsokára a király Kren Idát egyenesen azzal a parancsossal küldte Firenzébe, hogy Monicát elvegye tőle. „Ime, életem története, — írja a hercegnő végezetül. — Régtől fogva óhajom nekem, hogy megismertessem a világot a drezdai udvar cseményeivel és azzal, hogyan bántak el velem gonosz, engesztelhetetlen ellenségeim! Kimondották rám a bűnöst, mielőtt meghallgattak volna, most mindenek elé tárom ment-segemet.

— Az idegbeteg jegyző öngyilkossága. Egy részvételtől estet jelentenek Szabadkáról. Muró Ambrus, Nagybaracska község jegyzője, a hivatalos helyiségében egy pohár vízben két szublimát pasztillát oldott fel és öngyilkossági szándékkal megitta. Súlyos sérüléseivel a bajai kórházba szállították, ahol talán megmenthetik az életnek. Muró hét évvel ezelőtt vált el feleségétől és azóta nagyfokú idegben szenvedett és egyszer már megkísérelte az öngyilkosságot és hónapokig feküdt beteg a szabadkai kórházban. Most is valószínűnek tartják, hogy tettét gyöttrő idegbaja miatt követte el.

— A fehérlepedős tolvaj. A berlini kisebb-rangú szállodákban már napok óta garázdálkodik egy tolvaj, aki fehér lepedőben éjszaka szokta a vendégeket fosztogatni. A kisérlet eddig sohasem vészett rajta és mindig más-más hotelben rémitgeti a vendégeket. Tegnap éjjel azonban megjárta. Bemászott egy orosz kereskedő szobájába, a nagy hőség miatt nyitva hagyott udvari ablakon keresztül és éppen a kereskedő pénztárcájára után kutatótt a ruhazsebekben, mikor a kereskedő felriadt álmából, lármát csapott és torkon ragadta a fehérlepedős kisérletet. Elvitték a rendőrségre. A megszeppent tolvaj kereken tagadott és azt mondta, hogy gyermekkorra óta holdkóros, bizonyosan álmában mászott be az ablakon. Ugyanabban a szállodában lakott, ahol az orosz kereskedő és a vendégkönyvbe azt írta: Jaglar K. színész Orosz-Lengyelországból. Szobájában sok összelopkodott holmit találtak.

— Egy férj öt feleség. Galiciából egy igazikékszakállt tartóztattak le. Stanislaw mellett Knichinben letartóztattak egy Bochner nevű 37 éves cseh kereskedőt, aki süri egymásutánban ötször nősült, mind az öt asszony hozományát magával vitte és feleségét faképnél hagyta. Ilyen házassági kirándulások után mindig hazatért Prágába és családjának azt mondta, hogy üzleti ügyekben utazott.

— A debreczeni főmérnök ékszerai. Debreczenben feltűnő betörés történt. Aczél Géza városi főmérnök, aki ezidőszent nejevel a Tószos-kerti nyaralójában lakik és esütörtökön, mikor a városba bejött, a városi lakás ajtaját tárva nyitva találta. A lakásban a ruhazsekrény, amelyben a család összes ékszerai voltak elhelyezve, szintén nyitva állt, de üresen, mert vakmerő betörők az összes ékszereket elrabolták. Az ellopott ékszerek összes értéke mintegy 4500 korona. A rendőrség megállapította, hogy a betörők gyertyával és gyufával jártak a lakásban, tehát a betörés éjjel történt. A vizsgálat folyamatban van.

— A betegpénztári orvosok mozgalma. Szolnokról jelentik: A szolnokmegyei orvosok ma gyűlést tartottak Lenk László főorvos elnöklésével, amelyen elhatározták, hogy a békésgyulai orvosokkal szolidaritásuk és kívánják, hogy az összes, a jelenben működő pénztári orvosok véglegesítenek és ebben az összes orvosokkal szolidaritást vállalnak.

— Harez az öltözködés miatt. Nápolyból jelentik: Az illetlen öltözködés ellen kiadott falragaszok miatt tegnap az egész város területén nagy tüntetés volt. A tömeg több papot megtámadott az utcán, közülük egyet annyira szorongattak, hogy revolvert volt kénytelen szegezni támadói ellen. A további összeütközések során a rendőrség több embert letartóztatott.

— Öngyilkos szőnyegkereskedő. Nanthabruth K. Jagtinán szőnyegkereskedő Dömsöd és Laczháza között a 904-es számú vonaton föbelépte magát és mire a vonat a keleti pályaudvarra ért, meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. Tettének oka ismeretlen.

— Szerencsétlenség a dinamit-gyárban. A bécsújehelyi Nobel-féle dinamitgyárban ma délután rémes szerencsétlenség történt. Egy láda dinamit ismeretlen okból felrobbant és a közelben tartózkodó két munkást a robbanás darabokra tépte, egy harmadikat pedig súlyosan megsebesített.

Ingyen közlekedés
a villamos vasuton és az omnibuszon.

A Párisi Nagy Áruház minden egyes pénztára fel van jogostva bármily csekély összegű bevásárlásnál is az elhasznált jegyért a pénzt viszatéríténi és egy új viszjegyet kiszolgáltatni.

— Marienbad. Nemesak az osztrák, de az összes világfürdők között ugyiszólván legelső helyen áll Marienbad, ezen a természet minden szépségeivel felruházott fürdőhely, amelyet a világ minden tájkárá: ezrével és ezrével keres fel a gyógyulásra és üdülésre szoruló közönség. Különösen az idén óriási a fürdő látogatottsága s amint bennünket ottani levelezőnk értesít, a fürdőgondnokság és a polgármesteri hivatal minden lehetőséget elkövet, hogy a fürdőszézon még a legkényesebb izlésű vendégek részére is kellemessé és kényelmessé tegye.

— Uj műsor a Beketow-cirkuszban. Vasárnap, a hó 16-ikán ismét megváltozik a műsor a Beketow-cirkuszban, az óriási sikerrel fellépő kínaiak mellé Beketow igazgató több kiváló új attrakciót szerződtetett, melyek közül felemlítjük Nansen kapitány idomított fókáit, a leghíresebb állatmutatókat egyikét. Nansen tulajdonképpen óriási rozmárokat idomított, fókák csak kevés van a csoportban és ezek a rozmárok az idomítás igazi csodái. Az új lovasszámok és mutatványok között első helyre állnak az elegáns, sikkes és szép Beketowé új szabad idomításai, nagyszerű mutatvány a bájos D'Earé testvérek kettős műlovaslása, nyereg nélküli lovakon, a jelenkor egyik legjobb lovasszámátványa. Elsőrangú produkció az Ott Alfréd iskolalovas és feleségének, a szőke táncművésznőnek kettős mutatványa: *lő és ballerina*, melynél a remek angol felívér a szép asszony minden táncmozdulatát hűen utánozza. Nagy hírneve van az artistavilágban a szintén ma először fellépő Eugen akrobata-csoportnak, akiket ördögös forgásaik, saltók és swiftek után „repülő csillagok”-nak nevezték el. A teljes új műsor látható a vasárnap délután 4 óra előadásban is, melyhez gyermekek felhelyarákat fizetnek.

— Halálozás. Dr. Hirschler Ágoston egyetemi r. k. tanárt, aki a rapokban egy svájci fürdőhelyen, Kaltbadban elhunyt, ma kísérték Budapesten örök nyugalomra. A temetésen a Budapesti időző orvosprofesszorok, valamint társadalmunk és közéletünk számos más jelesei vettek részt. A temetési szertartást Steiber Vince apátplebános vezette.

Németh Béla rendőrfogalmazó ma este 35 éves korában rövid betegség után elhunyt. Temetése hétfőn délelőtt fog végbemenni a kispesti temető kertben.

x Ha öszül a haja, használja a Stella-vizet. Ára 2 K. Kapható egyedül Zoltán B. gyógyszerárban. Budapest, V., Szabadság-tér.

x Bob hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.

x Fodor-féle vívőterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x Meg fogja ön is ismerni az Iliol sóborszesz-pasztillát. Nem kell drága és türekeny üvegeket kéznél tartani állandóan, holott a sóborszesz ma már szinte nélkülözhetetlen valami minden embernek. Az Iliol sóborszesz-pasztilla megoldotta ezt a problémát, mert most már bárki, bármikor megszabadulhat kínzó fájdalmaitól, ha beszerzi az Iliol-pasztillát, amely mindössze 12 fillérbe kerül és amelyből majdnem két deciziter jó minőségű sóborszesz állítható elő. Kapható mindenütt.

x Blaha Lujzát, a nemzet csalogányát sikerült grammofonfelvételek részére nagy áldozatok árán megnyerni. Ezek, valamint még nagyon sok új felvételek a Czigányzerelemből stb. darabja 2.40 fillér jutányos áron kaphatók csakis Reich Aladár műhangszerkészítőnél, Budapest, VII., Akácfa-utca 36.

x Figyelmeztetés! Kállai Lajos legjobb hírnevének öröndő motorgyára figyelmézetjük olvasóinkat. Kállai Lajos motorgyára, mely hírneves motorcséplőkészletei által az ország legszolidabb és elismert első tekintélyű legnagyobb vállalatjai közé tartozik, hasonlóan csépekekkel össze nem tévesztendő. Kállai Lajos motorgyára. Címe: Budapest, VI., Gyár-utca 28.

Szép, egészséges
fogak alapfeltétele a naponta
való Odolszáj-és
fogápolás.

„Variedades.”

— A spanyol orfeumok. —

Madrid, július 10.

A hírhedt bika- és kakasviadalok mellett a Varieté is alkalmas arra, hogy a spanyolok gyöngyeit megerősítse és az erőket kielégítse. Nálunk, úgy mint Francia és Németországban, az orfeumok műsora megtüri, sőt megköveteli az akrobaták, egyszülőzők, az amerikai bohócok, az angol táncosnők, a bécsi komikusok, a rekedt énekesnők keverékét, minden magasabb művészi színvonal ambícionálása nélkül.

Ellenben a spanyol variété, különösen zenei tekintetben sokkal válogatosabb. Művészibb, de erkölcsi tekintetben sokkal fesztelenebb, vagyis — hogy őszinték legyünk — jóval illelencebb, mint Európa egyéb részeiben megszoktuk. Csakhogy — jól ide tessék figyelni! — nem azokról a madridi, barcelonai és sevillai termekről beszélek, melyek leginkább idegenforgalomra számítanak s a melyekben öt pezetért szelidített és európaias nivót találunk és ahol nem láthatjuk a népszellem hamisítatlan képét.

A spanyol variété viszont teljesen népies jellegű s a lakosság olyan lelkesedéssel és olyan sürűn látogatja, hogy legkevesebb se kénytelen a külföldiek izlésével törődni s arra számítani.

Az utikönyvek nagyrészt óvják az utazókat a spanyol variéték látogatásától, különösen bensülöttek kísérete nélkül. Pedig a valóság úgy fest, hogy — még a sevillai Café Novedadesben is — a publikumot annyira leköti az, ami a színpadon történik, hogy az idegenek jelenlétét észre se veszi.

Az előadások, gyors egymásutánban, csak egy óra hosszat tartanak, még pedig este 7 órától éjjel után egy óráig ismétlődve. Az is igaz, hogy minden újabb ismétlődésnél egyes hozzáadások, fokozások, finomítások teszik változatosabbá a programot, nehogy a falánk tömeg már az első számok után beteljen.

De amikor „Rodrigo Sanchez, a gitár híres mestere” csak 11 órakor lép föl és „a szép Carmelita, Andalucia csillaga” csak éjjel után kezd a közönség szemelátára levetközni, türelmesen várnak órákig a bejáratok előtt, hogy azt az ismétlést kibővítsék, mely az idegeiket kellemesen csiklandozza.

A zenei követelményeket nemzeti viseletke öltözött énekes vagy énekesnő kielégíti, akik többnyire egy Zarzuela (operette) népszerű nótáját adják elő. Ezek az énekszámok spanyol népdalok, melyeket közvagyonnak tekintenek s amelyek Bizet Carmen-jére emlékeztetnek, amennyiben az is a spanyol népies zenéből merített.

Nem szükséges, hogy az énekesnő szép legyen. A fő, hogy énekelni tudjon, s hogy dalait élénk arcajéttal s taglejtésekkel kísérelje. Sevillában — a többek közt — láttam egy már nem fiatal és meglehetősen rut hölgyet, akinek tiszta és lágy hangja, valamint elragadó előadása a tömegre olyan mély benyomást tett, hogy szinte lázba estek és tombolva újra meg újra a lámpák elé visszahívogatták.

Leginkább Délspanyolországban honosak az andaluziai népdalok (Aires), melyek a többi spanyol zenével semmi közösségben nem állnak, egészen más jellegűek és csupán kecses, majd pajzán, majd bánatos arabeszekből állanak, hasonlatosan azokhoz, melyek az alhambraoszlopot díszítik.

Az énekesnő, kinek sárgás arczbőre a cigányleányt árulja el, egyszerű öltözékben a függöny előtt ül. Mellé a gitárnak ugynevezett tanára foglal helyet, s keresztbe font lábakkal, behunyt szemmel s nagy virtuozitással pengeti hangszerét. Az énekesnő tulajdonképeni bevezetés s befejezés nélkül trillázik, stakattozik, fioriturázik, hol kicsapongó vigan, hol fájdalmasan. A közönség áhítatosan követ minden hagt. Tékozló a tetszésnyilvánításban, de jaj a kicsikének, ha kissé gikszerezik. A műértő közönség kérlelhetlenül lehurrogja s nem türi, hogy ismét a szeme elé kerüljön.

A spanyol táncosnő Budapesten sem ismeretlen. Csakhogy a vándorművészetre induló táncosnő

már túl van élote tavaszán. A fiatalok, szépek, hamisítatlanok idehaza maradnak. Éppen úgy, mint a csoportos tánc se jutott ki még Spanyolország határára. Ezek a Flamenco és a Fandango. Nem annyira a Variétékben, mint inkább az éjjeli kávéházakban, a „Novedades”-ben és az „Actualidades”-ben táncolják és annyira kedveltek, hogy a műkedvelő publikum is „roppja” előadás után egész éjen át a zugsapszékben.

A táncos csoport többnyire egy előtáncosból és mintegy 4—10 táncosnőből áll. Ezek életkora a 16-tól az 50. évig váltakozik. A közreműködők egymásután lépnek föl, míg a többiek félkörben guggolnak a földön, s ujjongó kiáltásokkal tüzelik a táncost vagy a táncosnőt.

E táncokban, különösen ha szép idomu lányok lejtik, sok az erő és a báj. A spanyolok szenvedélyes mohósággal lesnek minden egyes mozdulaton. De éppen ilyen tetszéssel fogadják, ha a tánc vad bujaságba csap át.

Mint minden spanyol mulatságban és játékban, úgy a Variétében is erősen kidomborodó sajátos nemzeti izlés nyilvánul meg... mely izlés olykor brutális izléstelenségbe csap át.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

☉ Tengerbe esett léghajó. Marseilleből táviratozzák: Tegnap délután öt órakor egy gömb-léghajó szállott fel St.-Michelben két utassal. Nagy magasságra emelkedett, aztán a szélroham messze elsodorta. Este 7 óra 30 perczkor hirtelen a tenger fölött volt látható a léghajó, de látszott, hogy gyorsan süllyed. Azonnal mentőcsónakokat küldtek ki, akkoraig azonban a léghajó már a tenger felszínére ért. A kosárban az egyik léghajóst ájultan találták, a másik a tengerbe ugrott, hogy uszva meneküljön a partra. Ezt sikerült kifogni és az ájult léghajóst is partra vitték. A léghajó hirtelen felrepült és eltűnt a felhők között.

☉ Bier főhadnagy a tengerbe zuhant. Fiuméből jelentik: Bier főhadnagy ma délután felszállt, de repülése szarencsétlenül végződött, mert a készülék a tengerbe zuhant. A pilóta segítségére siető torpedó-hajók kimentették és a repülőgépet egyelőre a vízben hagyták. A baleset a következőkép történt: Bier főhadnagy felszállását ma délutánra tüzték ki. Az Ungaro Croata társaságnak a Dániel Ernő, Pannónia, Tátra és Tihany gőzösei vitték a rengeteg közönséget Volosca-ba. A hajók Prelucában, Volosca mellett vetettek horgonyt. Az idő meglehetősen borult volt. Dr. Massányi délután négy órakor megmérte a szelét és konstataálta, hogy az idő nem alkalmas a felszállásra, mert a repülőgépek magnetikus légáramlatokkal kellene küzdenie. A közönség türelmesen várakozott tovább. Délután háromnegyed öt órakor dr. Massányi újabb gömböt becsatolt fel és megállapította, hogy a szél most még erősebb. Bier főhadnagy azonban nem akarta a közönséget hiába várakoztatni tovább és öt óra tíz perczkor kihozta gépét a hangárból. A főhadnagy felült a kormányülésbe és intett a mentőöröknek, hogy becsussák el a gépet. Az aeroplán Fiume irányába futott a paron és körülbelül 150 méter uton simán a levegőbe emelkedett. A közönség viharos tapsokban tört ki, de a lelkesedés rögtön nagy megdöbbenésre változott. A repülő-gép ugyanis, alig hogy a tenger felé ért, egy oldalról támadó széláramlatra jobb oldalára fektült és körülbelül husz méternyi magasságot egyenesen a tengerbe zuhant. Mindenki rémületen rohant a part felé. Az aeroplán a víz felszínén lebegett, baloldalára fordulva és Bier főhadnagy a nyeregben ülve, felső felső testével a tenger felett maradt. A torpedóhajók és a többi gőzös: teljes gőzzel siettek mentésére és rögtön kiemelték kényelmetlen és veszélyes helyzetéből. A IV. torpedó-hajó vette fedélzetére és Abbáziába vitte. A repülő-gép még mindig a tengerben van és most dolgoznak kimentésén. A vasárnapi repülés a gép megromlásáért miatt elmarad.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Ujabb szerződtetés a Vigszínháznál. Reteghy Margitot, aki a Vigszínházban a múlt hónapban vendégszerepelt és jelentős sikert aratott, a Vigszínház igazgatósága tagjai sorába szerződtette.

Tessék jól vigyázni, hogy tényleg valódi **Ferencz József**-keserűvizet kapjon az üzletben, mert nagyon sok csekély értékű viz a csalódásig hasonló czimkével van forgalomban, számítva arra, hogy ily módon meg fogják vásárolni a „Ferencz József“-keserűviz helyett, melyről köztudomású, hogy a legkellemesebb ízű, legenyhébb és legbiztosabb hatású. Számítalan orvos a maga és a saját családjában felmerülő szükség esetén szintén a „Ferencz József“-keserűvizet használja. A „Ferencz József“-keserűviz-források igazgatósága Budapesten van.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* **A Nyugat.** Ignótus, Fenyő Miksa és Osvát Ernő szerkesztésében megjelenő szépirodalmi és kritikai folyóirat július hó 16-ki száma a következő gazdag, érdekes tartalommal jelent meg: Zsadányi Henrik: A hozzá nem értés kultusza. Nagy Zoltán: Versek. Tersánszky Józsi Jenő: Matyi madara (novella). Ady Endre: Versek. Halász Imre: Egy letűnt nemzedék. (Tizenhatszadik közlemény: Báró Eötvös József II.). Szabó Dezső: Jean-Arthur Rimbaud. Rozványi Vilmos: Versek. Kortsák Jenő: A hatyuk (novella). Pásztor Árpád: Egy büszke várkissasszony lovas-képehez (vers). Ezenkívül a Folyóirat is gazdag szépirodalmi és kritikai cikkekkel tartalmaz.

* **Uj Idők.** A magyar családok kedvelt hetilapja, az Uj Idők e héten is gazdag és változatos tartalommal jelent meg. A lap élén Farkas Pál eleven tollal megírt regényét találjuk, amelynek címe: „Utazás Sziciliában“. Novellát Legioner írt „Egy az Isten“ címmel és Kanizsai Ferencz, akinek „Árulás“ című elbeszélését közli a lap. A cikkek közül kiemeljük „Offenbach Pestén“ című érdekes visszaemlékezést, amely az első operett előadásokról szól, továbbá egy régi feljegyzést a komáromi földrengésről. Zilahy László elbeszélése. Czobél Minka és Kun József verse, számos apróbb cikk és a „Lepecsételt parancs alatt“ című érdekes fordított regény folytatása egészíti meg ki a lap szövegét. A képek közül egész fényképsorozat mutatja be a kecskeméti földrengés által összedült házakat. Mühlbeck Károly ötletes fejlécei e héten is díszítik a lapot.

* **„Aurora.“** A szokott művészi kiállításban jelent meg az „Aurora“ 12—13. száma, melynek gazdag és változatos tartalma a következő: Karinthy Frigyes: A kályha mindenkihez meleg (novella). Felek Gyéza: Régi rajok. (Három Fragonard-raj.) Böllényi György: Femes-Beck Vilmos. Paul Barhan: Teacselly. (A Berlinben élő híres orosz írónak az „Aurora“ számára írt novellája.) Bálint Lajos: Shakespeare-színpad. Nagy Lajos: A halálfej (novella). Feder Gyula: Johann Strauss. Változatos és gazdag tartalmuak a rovatok is.

* **„Auto.“** Ma jelent meg Illés István hírlapíró kollégánk automobil és repülőgépi újságjának legújabb száma. A nagy gondal szerkesztett folyóirat rendkívül változatos tartalma. Cikkei közül különösen a Henrik herceg tura utról, az európai körrepülésről és Pecher Frigyes budapesti vegyész új repülőgépeiről szóló közlemények érdemelnek külön is említést. Gazdag automobil és aviatikai hírvivata, valamint a sok illusztráció nemcsak a sportkedvelők, de az egész nagyközönség érdeklődésére számot tarthat. A lap szerkesztésére Teréz-körút 38. sz. alatt van. Előfizetési ára egész évre 20 korona.

Telkek a fővárosban
a VII. ker. Erzsébet királyné-nt és villamos mellett
185—200 □ öles igen szép felvételi telkek.
Eladás 6 évi részletfizetésre. Utcarendezés megkezdve, csatornázás, gáz- és vízvezeték rövidesen elkészül. Spekulációra is rendkívül alkalmas.
Felvilágosítást és térképet ad a tulajdonos
Békési József (irodájában, Budapest, VII., Almásy-u. I. Telefon 57-42 vagy a helyszínén az intéző)
Erzsébet királyné-nt 114. (villamos végállomás)

FŐVÁROS.

A tejkérdés megoldása.

— **A „Budapesti Orvosi Kör“ mozgalma.** —
Budapest, július 15.

A főváros közéletének egyik legnagyobb rákfeneje, hogy jó és hamisítatlan tejet alig lehet kapni Budapesten. Nincs is égetőbb problémája a fővárosnak a tejkérdés radikális és helyes megoldásánál. Egy évvel ezelőtt már a főváros közéleti igazgatósága nagy elaboratumban dolgozta ki a **hatósági központi tejcsarnok** megvalósításának módjait és azóta ez a kérdés nem került még le a napirendről. Röviddel ezelőtt Gerlei Lajosnak, a Budapesti Központi Tejcarnok igazgatójának tollából jelent meg egy munka, mely ugyanevvel a kérdéssel foglalkozott és igen alaposan mutatott rá azokra az intézményes tennivalókra, melyek alkalmasak a nagymérvű tejhamisításoknak gátat vetni. Legújabbban pedig a **Budapesti Orvosi Kör** folytatott tanácskozást a budapesti tejkérdés ügyében. E tanácskozásból kifolyólag most a kör szövegbeadással fordult dr. **Bárczy István** polgármesterhez.

A beadvány rámutat azokra a módokra, amelyekkel a tejkérdésben mutatkozó és a közegészségügyet nagy fokban veszedelembe sodró viszonyokat meg lehetne szüntetni. Főlegliti a kör, hogy egyes termelőkkel közvetlen akar szerződni a közélből, hogy a termelők bizonyos megszabott feltételekkel, a legmagasabb kívánalmaknak megfelelő higiénikus tejet termeljenek. Vagyis a kör oly intézmény meghonosítását kívánja, amely például az Egyesült-Államok sok helyén kitűnő szolgálatot tesz a közegészségügynek. Amerikában a hatósági uton ellenőrzött tej mellett kiváló minőségű, ugynevezett certifikált tejet is hoznak forgalomba. Az utóbbi tejnevezést azonban csak az a termelő használhatja, aki önkényesen aláveti magát valamely hivatalos orvostársaság által kiküldött bizottság ellenőrzésének. Ez a bizottság megállapítja, hogy a tej egészséges állattól származik-e és az állatokon. A tejet rögtön erősen le kell hűteni és állandóan alacsony hőmérsékleten tartani. A tej, amikor a fogyasztóhoz kerül, 12 óránál régebb nem lehet s ennek bizonyosságát az elzárt palackokon a fejés időpontja is föl van tüntetve. A beadvány megállapítja, hogy a tejjel szembeni kérdés gyakorlatilag legjobban az Egyesült-Államokban van megoldva. Az amerikaiakat erre a megoldásra a kényszerítés vitte rá, mert a tífusz több helyen óriási mértékben pusztított és ők fölismerték, hogy a rossz tej a tífusznak egyik leghatalmasabb terjesztője.

A Budapesti Orvosi Kör tehát meg akarja alapítani az elsőrangú tej hitelét. Szükség van erre a gyermekek, mint a betegek szempontjából. Ezt az akcióit azonban a hatóság jóindulattal támogatása nélkül keresztül nem viheti, éppen ezért arra kéri a polgármestert, hogy a kör által kiküldött bizottságban a tisztviselői hivatalnok egyik tagja is foglaljon helyet s hogy a hatóság — fontartván magának minden tekintetben az ellenőrzés jogát — ismerje el a kör által kiküldött bizottságot hivatottnak arra, hogy a kiváló minőségű tejek a termelését és forgalmát hozatalát ellenőrizze. Végül azt kéri, hogy a hatósági közegek a bizottságnak segítségére legyenek a hiteles tejjel való visszaélés megakadályozásában.

A beadvány most a közgazdasági és közéleti igazgatóságban van tárgyalás alatt s őszszel a közgazdasági bizottság elé kerül. A bizottság lesz hivatott határozni abban, hogy a tej további megdrágítása nélkül mi módon lehetne a Budapesti Orvosi Körnek tervét megvalósítani.

(Az autotaxi szabályrendeletet a bérkoesik megfélembítették. A főváros törvényhatósági bizottsága egyik legutóbbi közgyűlésén a régóta vajdó autotaxi-szabályrendeletet elfogadta. Felesleges hangsúlyozni, hogy a szabályrendelet megalkotása és az abban foglalt viteldij megállapítása a legnagyobb körültekintéssel és a bérkoesi-iparosok érdekeire való tekintettel is vitetett keresztül, miért is a nagyközönség körében megnyugvást és megelégedést keltett. A szabályrendelet most várja a

kormányhatósági jóváhagyást. Amde a mi örökké elégedetlen, túlkövetelő bérkoesi-tulajdonosaink a viteldijak megállapításába belenyugodni nem tudnak és mert szerintük a viteldijak alacsonyok, terjedelmes felebbezést adtak be a belügyminiszterhez a viteldijak emelése érdekében. Semmi kétségünk sincsen aziránt, hogy a belügyminiszter e felebbezésnek figyelmen kívül hagyásával rövidesen jóváhagyja a közgyűlés által megállapított szabályrendeletet teljes egészében.

(**Husipárosok dolga.** A Husipárosok Köre Bittner János elnöklete alatt tartott értekezletén az elnök jelentést tett arról, hogy a vásárocsarnok igazgatóságánál eljárt a hus-nagykereskedelemeinek körtgy-rendszerrel való lebonyolítása érdekében. Szabó Ferencz igazgató ígéretet tett arra nézve, hogy a kör által benyújtott beadvány alapján rövid uton gondoskodik arról, hogy a körtgy-rendszert való adásvétel tanácsai rendelkezéssel minél előbb kötelezővé tétessék. Szóba hozták azután, hogy a vásártéri istállóknak tuletetik az állatokat, ami nagy összeggel károsítja meg a mérszárosokat. Az értekezlet e tárgyban megbizta Bittner Jánost, hogy a vágóhidak és vásárterek igazgatóival lépjen összeköttetésbe, hogy igyekezzenek olyan rendszabályokról gondoskodni, amelyek következtében a további manipulációknak elejét vehessék. Bittner János az értekezlet után rögtön eljárt Preusner Ferencz igazgatóhoz, aki megígérte, hogy módját fogja ejteni a mérszárosok megnyugtatójának és sérelmeik orvoslásának.

Előnyös
részletfizetési feltételek
mellett helybeli hivatalnokok, kereskedők és iparosok minden áremelés nélkül bevásárlásaikat szőnyegekben, vászon- és fohérművekben, kész férfi és női ruha szükségletekben legjobban eszközölik. **SZŐNYEGUDVAR.** Budapest, VII., Király-utca 32. az udvarban. Alapítatott 1895-ben. Telefon 528.

TANÜGY.

= **Polgári iskolai tanárok szüneti tanfolyama.**
A vallás- és közoktatásügyi miniszter f. hó 1—15-éig a Pedagógiumban szüneti tanfolyamot szervezett a polgári-iskolai tanárok részére, elméleti ismereteinek gyarapítása céljából, hogy a társadalmi réteget nevelő tanárság értelmi súlyban növekedve, minél magasabb színvonalra emelje a polgáriskolát s vele a hazai kulturát. A tanárok közül nyolczvannál többen, férfiak, nők egyaránt, vettek részt a kötheti kurzuson. Dr. Vángel Jenő igazgató, egyet. m. tanár és a tanfolyam vezetőjének ügybuzgó vezetésével és az előadó professzorok előadásával a tanárság egy szép sikerű, eredményes tanfolyammal gazdagodott. Előadók voltak: dr. Erdélyi Lajos egyet. m. tanár (magyar nyelvjárásban), dr. Gyulai Ágost ped. tanár (irodalmi oktatás és a polgári iskola), dr. Láng Nándor egyet. m. tanár (a művészeti nevelés), Lovcsányi Gyula ped. tanár (művelődéstörténet), dr. Kovács János ped. tanár (mérőgyakorlatok az elektromosság köréből), dr. Koch Ferencz egyet. c. rdk. tanár (az organikus kémia újabb haladásai) és dr. Vázsonyi Lajos műegyetemi m. tanár (technológia). A tanfolyamot dr. Vángel J. igazgató f. hó 15-én zárta be ünneppélyesen. Magas szárnyalású bezáró beszédében rámutatott a tanfolyamok céljaira. Egyben a polgári iskolai tanárok nevében őszinte köszönetét fejezte ki gróf Zichy János miniszternek a tanfolyam engedélyezéséért. Fodor I. igazgató (Kézdivásárhely) ezután köszönetet mondott dr. Vángel J. igazgatónak a vezetésért és a tanároknak az előadásért. A tanfolyam végeztével nagyobb küldöttség tisztelettel dr. Morlin Emil kultuszminiszteri tanácsosnál, hogy a tanfolyam szervezését megköszönje.

„A jogász“

(szerkeszti dr. Erős Vilmos) minden jogásznak iránytűje az egyetemi előadások és jogi vizsgák ut- vesztőjében, mely mindenre kimerítő felvilágosítást ad. A jogász megjelenik havonta kétszer és előfizetési ára **félévre 2 korona, negyedévre 1 korona.** Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Dohány- utca 78. Telefon: 118—57.

Az igazságügyi m. kir. miniszterium Kassai Ipariskolája bördisz- mü és bördönös áruinak elárúsitója.

Radványi István
Budapest, VII., Kigó-tér 5. szám
Bérvárosi Tekerőpóztár-palota.

Ezüst, bronz, márvány, porcellán, fa, üveg, műanyag árak, hazai és külföldi különlegességek.
Nadler tanár vezetése alatt készült börd- battik munkák, Lakatos tanár tervei után készült bördmunkák elárúsitója

TELKEK

120 parcella 300 □-öles a villamos közelében, □-ölenként 4 koronától 6 koronáig 5 évi részletfizetésre eladó. Ezen helyen már 3000 telek adatott el és az építkezés nagyban folyik. Bővebbet:

Várady, Alsó-erdősor 12. szám.
Telefon 105-33. Telefon 105-33.

EGYESÜLETEK.

(—) Országos tüzoltókongresszus. A pünkösdi ünnepek alkalmával Veszprémben lezajlott országos tüzoltó nagygyűlésen elhatározták, hogy a legközelebbi országos tüzoltókongresszust és a versenyekkel egybekötött tüzoltókiállítását Nyiregyháza tartják meg. Az Országos Tüzoltó Szövetség szervező bizottsága még ez évben megkezdi a kongresszus programjának összeállítását és előkészítését.

Még sohasem létezett olyan gyógyszer, mint a rég elismert és jónak bizonyult

Dr. Schöfft-féle

„ARANYCSEPPEK“

váltólag és minden gyomorba ellen, a görcsöt 15 perc alatt megszünteti és gyógyítja a hasdagulást és köhögést, továbbá vértisztítja a szolgát és meggyógyítja az étvágytalanságot, émigréni, hanyásingert, aranyeret és reumatikus fájdalmakat. Aki ezen szert a háznál tartja, soha nem eshet nagy betegségbe és a gutaütéstől is mentve van. Vesebaj és kolera ellen.

I üveg ára . . . I frt. 20 kr.
I drb. sebtapasz I frt. 50 kr.

Székföldi minden villágrészbe:

Franz Dommanovics
Wien, 17. Bez. Halischgasse 19. II/30.
Magyar levelezés.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Befezett vizsgálat. A vizsgálati fogságban lévő Bozváry Magda Irén ügyében, aki vélegényére, dr. Wais György katonasegédorvosra ráltott, az ügyészség már vádiratot adott. A vádirat ellen dr. Török Sándor védő kifogást nem adott be. Az ügyészség a leányt szándékos emberölés kísérletének büntetőjével vádolja, de a vádiratban elismeri, hogy a leány nagyfokú idegességben és az orvossal való szakítás miatt való elkeseredésében követte el tettét. Ez az ügy lesz a legközelebbi esküdtészi ciklus első bűnügye.

§ Beesületsértésért elítelt bárónő. Dr. Slatényi Valér fővárosi ügyvéd költségjegyzéki pört indított ügyele, báró Jászai Jánosné ellen a VIII-X. kerületi járásbíró előtt. Ebben a pörben az év június 10-re volt kitűzve a tárgyalás. A tárgyaláson megjelent az alperes báróné ügyvédjével, Battlay Dezsővel és arra kérte dr. Krausz Kálmán járásbíró, hogy rendelje el az ő eskü alatti kihallgatását. A bíró ennek a kérésnek nem tett eleget, mert a kérelem későn terjesztett elő. Megjegyezte a bíró, hogy az alperes báróné kérésének már csak azért sem tehet eleget, mert a fölperes ügyvédet már megeskette letett tanuvallomására. A bírónak erre a kijelentésre a báróné ingerülten jegyezte meg, hogy az ügyvéd hamis esküt tett. A bíró erre figyelmeztette a bárónét, hogy tartózkodjék az ilyen sértő kifejezésektől s egyúttal rendes utasította, azzal a megjegyzéssel, hogy ha nem viseli magát nyugodtan, törvényadta jogánál fogva rendbírsággal fogja sújtani, sőt még a tárgyaló teremből is kivezetetti. A tárgyalás után való napon a bíró sértő tartalmu levelet kapott a bárónétól. Ezért a levélért dr. Krausz Kálmán bíró büntető följelentést tett a báróné ellen becsületsértés vétségéért. Ma tárgyalta ezt az ügyet a büntető járásbírósnál dr. Lénauel Aurél aljárásbíró, aki a

bárónét az inkriminált levél tartalmaért becsületsértés vétsége címén dr. Pogány ügyészi megbízott vád-előterjesztésre hatszáz korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen a bárónő és védője felebezéssel éltek.

SPORT.

() Kottlingbrunni lövőversenyek. A monarchia egyik legjobb meetingje veszi kezdetét holnap Kottlingbrunban. Idén még egy nappal meg is van bővítve a múlt évben tapasztalt siker következtében s így — ha tekintetbe vesszük, hogy az istállóban járványszerűen fellépett betegség is megszűnt — szép versenyekben lesz részünk. Kiemelkedő számokként a Helenenthali díj, Semmeringi díj, Császár díj, Schönau díj. Nagy nyári akadályverseny említhetők, de ezeken kívül is több értékes korteherverseny és handicap teszi vonzóvá a programot. Az első napot mindjárt a Schönau díj vezeti be, melyben hároméves, még gátakon nem szerepelt teliverek mérkőznek. Az esélyeket bírálva, míg Frog, Fast, Tituel, Majmolo és Chinchilla közül várjuk a nyerőt. A Südbahn-handicap 2800 méterén a súlyviszonyok Saprísti, Hüon II. és Topper esélyeit emelik ki.

Jelöltjeink:

- I. Springer-ist.—Minca—Romola
- II. Peribé—Invariable—Slieve Bawn
- III. Majmolo—Tituel—Fast
- IV. Pinty—Miranda—Inci
- V. Saprísti—Hüon II.—Topper
- VI. Szerény—Dumb Bell—Finczos
- VII. Dummer Kerl—Volonsy!—Ingeborg.

() A Magyar Jogász Sport Egylet közgyűlése. A Magyar Jogász Sport Egylet július hó 15-én szombaton tartotta harmadik évi rendes közgyűlését gróf Wenckheim László országgyűlési képviselő elnöklésével, a Magyar Labdarúgó Szövetség dísztermében. Gróf Wenckheim László közvetlen hangja elnöki megnyitó beszéde után dr. Kelemen Kornél főtitkár tartalmas évi jelentését hallgatta meg a közgyűlés. A tetszéssel fogadott főtitkári jelentés után dr. Tasnády Nagy András a számvizsgáló bizottság elnöke terjesztette elő a Szatter Ferencz miniszteri számellenőr, egyesületi gondnok által készített pénzügyi kimutatást. A felmentések megadása után a közgyűlés megtárgyalta és megállapította az egyesület jövő évi költségvetését, majd dr. Karafiáth Jenő ügyvezető alelnök indítványára egyhangúlag elhatározta, hogy belép a Magyar Országos Czellövő Szövetség és a Magyar Országos Lawntennis Szövetség tagegyesületei sorába.

Nyilttér.

Érvényben külföldről nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Zománcz mázoló festék,

szintartó, már az első bevonásra teljesen fedő, alaposan nem szükséges. Zománcz-keményítő s egyszerűen hidegvizvel felkavarva használható. Antiszeptikus, mérgeztelen, ideális festék belső területekre, még mázolatlan homlokzatokra, faerülményekre, ezüstpáncsokra, kerítésre stb. Kapható minden színnyalatban. Kötésben négyzetméterenként 5 fillér. Mintakönyv és próbaoktató ingyen. Carl Kronsteiner, Raktárak minden nagyobb városban.

A budai Szt.-Lukácsfürdő
„Nagyszállójában” és „Thermal”-szállójában szoba teljes ellátással naponként 10 kor.-tól feljebb. Minden szoba kilitással a Dunára. Kénes iszapfürdők és iszapborogatások. Fürdőismertető díjmentesen küld Szt.-Lukácsfürdő részv.-társ.

MATTON/FELE
GISSHÜBLER
természetes érvényes
SAVANYUVIZ.

Házlebontás miatt összes arany-, ezüst- és ékszerárúimat jelentékenyen lezállított árban adom el. Zirner Testvérek utóda Siszt Hugó
Budapest, Váci-utca 5. szám.
Nem összetévesztendő! Pontos cím!

KÖZGAZDASÁG.

A termés.

— 46,170.500 mm. buza, 12,650.600 mm. rozs,
15,075.900 mm. árpa, 12,359.600 mm. zab. —

Budapest, július 15.

A földművelésügyi minisztérium ma közzétett hivatalos termésjelentése — mint mi azt előre jeleztük — 1,846.700 mm. búzával többre becsüli az idei termés hozamot, mint a két héttel ezelőtt közzétett első jelentésében. Ezt a többletet a buza minőségének emelkedésével indokolja, amit a kimutatott megyei átlagok is igazolnak. És sajátságos, még ez — a különben reális alapokon készült jelentés sem elégti ki az üzleti köröket; csak hogy míg az előző években — sajnos — rendszerint a jelentés túlzásait és optimizmusát kellett kifogásolni, addig most a jelentés tartózkodását és pesszimizmusát kifogásolják. Az eddig megejtett cséplési próbák ugyanis országsszerte szinte csodálatos eredményeket mutatnak föl. Remek, súlyos és aczélos búzákat ontanak a kalászosok, úgy hogy a 10—14 métermázsás holdankénti hozamok is elég gyakoriak. Ezért a tőzsdén általában 50 millió métermázsás búzatermést várnak s általános az a vélemény, hogy a legközelebbi miniszteri jelentés is meg fogja közelíteni ezt a számot. A hivatalos jelentés óvatossága egyébként a múlt évi tapasztalatok után teljesen indokolt; mindig jobb, ha az ország egy kisebb termésbecslés után nagyobb termést kap, mint hogyha egy nagy hozamot ígérő kormányjelentésre silány cséplési eredmény következnek. A múlt jelentéshez viszonyítva a javulást egyébként a következő számok mutatják. Volt ugyanis:

	1911. júl. 2-án	1911. júl. 15-én	1910. évi
	h e c s l é s — termés		
Buza	44,323.800	46,170.500	46,185.023
Rosz	12,620.500	12,650.600	13,294.103
Árpa	—	15,075.900	11,676.344
Zab	—	12,359.600	10,262.285

Mint ezekből látható, kivéve a rozst, az összes magokban tetemes javulás fordult elő s remélhetőleg további javulások is lesznek.

A minisztérium kedvezően hangzó jelentése a következő:

Általános helyzet.

Július hó első felében a keleti felföld kivételével az időjárás tulnyomóan száraz és enyhe volt, míg az ország keleti és különösen északkeleti vármegyéiben a napokig tartó esőzés folytán egyes hegyi patakok ki is áradtak és a mélyen fekvő réteket beiszapolták. Ez eszésekkel kapcsolatban Alsófehér, Csik, Abaujtorna, Borsod és Zemplén vármegyékben jelentékenyebb jégesők voltak. Az ország többi részén a lefolyt időszakban igen kevés eső járt, a nagy Alföld közepén és a Dunántul egy részében pedig csapadék egyáltalán nem volt. A száraz, mind a mellett nem túl meleg időjárás igen kedvezett a gabonaneműek szemfejlődésének, beérésnek és az országosan megindult s már szépen előrehaladt aratási munkálatoknak. A kalászosok terméskilátásai ezen kedvező időjárás folytán az utóbbi hivatalos vetésjelentés közzététele óta jelentékenyen javultak, nemcsak a mennyiség, de különösen a minőség tekintetében, mert a szemek — még az idén igen sok helyen megdült vetésekben is — oly szépen kifejlődtek, hogy az átlagos súly hektoliterenként általában 2—4 kilogrammal magasabb a rendesnél s az ez által előállott javulás körülbelül pótolja azt a veszteséget, mely az őszi ogérkárak és a téli fagykárak miatt szükségessé vált kiszántásokból származott. Különösen szép duzzadt s aczélos szemek láthatók az alföldi részeken a búzából és az ország északnyugati vármegyéiben az árpából, melyből a felfolyó évben a beérés alatt járt kedvező száraz idő folytán igen sok a szép fehérszínű sűrűárpa. Amíg azonban a kalászosoknak nagy hasznára volt a száraz, de nem meleg időjárás, addig a kapások és kerti vetemények egyes helyeken már igen érzik az eső hiányát. Az aratási munkálatok általános megindulását időszzerűvé vált azon kérdés, hogy az új gabona piacra kerülte előtt mekkora a múlt évi gabonából a termelők kezén még meglévő készlet: az ország különböző részéről beérkezett tudósítások alapján megállapítható, hogy számbavett érdemlő nagyobb készletek jóformán sehol sincsenek.

Buza.

A buza aratása kedvező időben országsszerte megindult, sőt az Alföld déli vármegyéiben egyes

belyeken már be is fejezték s elvéve már próba csépféleket is eszközöltek. A learatott kalászkok legtöbb helyen szép teltek s a keresztek száma is többnyire várakozáson felüli, úgy, hogy a beérkezett tudósítások jelentékeny része a korábbi állapothoz képest öröndetes csalódásokra enged következtetni, ezeknek mérvé azonban majd csak a cséplések alkalmával lesz teljesen felismerhető; valószínűleg ez is oka annak, hogy az általánosan jelzett javulás a buza kat. holdankinti átlagos terméséhez valóban nem juthatott ez idő szerint még megfelelő kifejezésre. A hektiterenkinti átlagos suly — mint már jelezte, — a rendesnél többnyire magasabb, úgy, hogy a 79—80, sőt a 82 kilogramm buza is, gyakoribb mint az előző években. A szalmatermés általában jó. A búzával bevetett mintegy 6.053.000 kat. hold területből levonva a kiszántás alá került mintegy 253.000 kat. holdat, a learatásra váró, illetve részben már learatott buza terület 5.800.000 kat. holdra tehető. Ezen a területen a gazdasági tudósítók és a m. kir. gazdasági felügyelők adatai szerint remélhető kat. holdankint országos átlagban 7.96 métermázsá, vagyis összesen mintegy 46.170.000 q buza. A legutóbbi termésbecslés alkalmával még csak 44.323.800 q buza termést reméltünk. A lefolyt két hét alatt tehát, részben a beérés elősegítő kedvező időjárás folytán mintegy 1.840.000 q emelkedés mutatkozik. Mult évben termelt 46.185.000 métermázsá. Az országos átlagot, azaz kat. holdankint 7.96 métermázsát meghaladó, tehát a legjobb termés várható a következő vármegyékben (a zárjelben foglalt számok a június 27-én közléteit átlagot jelzik): Esztergom 9.32 (9.40), Pozsony 8.70 (8.62), Bars 8.56 (8.05), Nyitra 8.50 (8.16), Győr 9.06 (8.40), Tolna 8.68 (8.10), Fejér 8.65 (8.60), Sopron 8.69 (8.30), Baranya 8.44 (7.80), Somogy 8.23 (8.00), Zala 8.02 (8.03), Veszprém 7.98 (7.90), Csongrád 10.70 (9.60), Bács-Bodrog 9.30 (8.60), Jász-Nagykun-Szolnok 8.70 (8.40), Pest 8.30 (8.06), Heves 8.10 (7.60), Békés 9.39 (8.52), Csanád 11.00 (9.92), Arad 9.17 (8.50), Torontál 8.30 (7.91), Fogaras 8.14 (8.00), Brassó 8.08 (8.00), összesen tehát 23 vármegyében. Katsztrális holdankint 7.96 q-tól lefelé 6.50 q-ig termés várható: Nógrád 6.85 (5.82) q, Trencsén 6.50 (6.50), Komárom 7.83 (7.70), Moson 7.80 (7.80), Vas 7.28 (7.21), Borsod 7.74 (7.66), Zemplén 7.47 (7.01), Gömör-Kisbör 7.27 (7.21), Abauj-Torna 7.12 (6.47), Ung 7.10 (6.26), Sáros 6.66 (6.66), Hajdu 7.10 (7.58), Bihar 7.02 (7.09), Szabolcs 6.66 (6.74), Temes 7.20 (7.38), Kraszszórény 6.50 (6.50), Szeged 7.70 (7.70), Hunyad 7.50 (7.50), Alsó-Fehér 6.50 (6.47), összesen tehát 19 vármegyében. A többi megyékben 6.50 q-n aluli a terméskilátás.

A rozs.

Rozsban az északi hegyvidékek ivételével nagyobbára már learatták. A beérés alatt járt kedvező száraz és hűvös időjárás sok helyen nagy hasznára volt a rozs szemfejlődésének is, mind a mellett a várható termés mennyiségében alig mutatkozik a legutóbbi termésbecsléssel szemben javulás, mert mint a learatott kalászkok kidörzsöléséből és az elvéve megejtett próba cséplésekből látszik, több helyen sok az ablakos kalász, aminek oka abban található, hogy virágzása idején fagy érte. Szalmája mindenütt szép magas. A rozsossal bevetett mintegy 1.953.000 kat. hold területből levonva a kiszántás alá került mintegy 73.000 kat. holdat, a learatásra váró s nagyrésztben már le is aratott rozsterület körülbelül 1.880.000 kat. holdra tehető. Ezen a területen a gazdasági tudósítók és m. kir. gazdasági felügyelők adatai szerint a valószínű termés kat. holdankint 6.73 q-ra, összesen tehát mintegy 12.650.000 métermázsára becsülhető. A legutóbbi termésbecslés szerint várható volt mintegy 12.620.000 q, a lefolyt két hét alatt tehát a kedvező időjárás dacára mindössze csak körülbelül 30.000 métermázsá javulás mutatkozik. Mult évben termelt mintegy 13.294.000 q rozs.

Legjobbák a kilátások, vagyis 6.73 q országos termésátlagot elérő és ezen felüli termés remélhető: Esztergom 7.12 q (7.23), Nyitra 7.04 (7.55), Győr 7.55 (7.13), Tolna 7.47 (7.83), Sopron 7.33 (7.23), Somogy 7.33 (6.84), Baranya 6.88 (7.25), Fejér 6.76 (7.03), Bács-Bodrog 8.40 (8.40), Jász-Nagykun-Szolnok 8.30 (8.00), Pest-Pilis-Solt-Kiskun 7.80 (7.80), Heves 7.80 (7.80), Csongrád 6.80 (8.00), Borsod 7.19 (6.86), Abauj-Torna 7.00 (6.12), Békés 7.62 (6.68), Hajdu 6.88 (7.33), Csanád 9.60 (9.90), Torontál 7.69 (7.51), Arad 7.20 (6.90), Szeged 7.86 (7.18), Fogaras 7.26 (6.67), Brassó 7.12 (5.83), összesen tehát 23 vármegyében. Kat. holdankint 6.00 q-n felüli termést remélnek: Pozsony 6.64 (7.00), Nógrád 6.25 (5.59), Hont 6.18 (6.18), Bars 6.15 (6.50), Moson 6.27 (6.63), Zala 6.14 (6.63), Sáros 6.30 (6.12), Szepes 6.00 (5.54), Bihar 6.72 (5.61), Szabolcs 6.35 (6.00), Szatmár 6.18 (5.70), Temes 6.71 (6.50), Szolnok-Doboka 6.50 (6.00), Alsó-Fehér 6.25 (5.03), összesen tehát 14 vármegyében. A többi megyében 6.00 q-n aluli a terméskilátás.

Az árpa.

Az őszi árpát legtöbb helyen már learatták, a tavaszt most aratják. Szemfejlődésre és beérésére a mostani száraz, de nem túlságosan idejős igen kedvező, úgy, hogy terméskilátásai, — melyek nagy részben már az aratás előrehaladtával meg is valósultak, — az utóbbi időben nem remélt mérvben emelkedtek. Szalmája csaknem mindenütt elég magas, kalásza szép nagyok, teltek és sulyosak, a szemek színe pedig többnyire szép fehér, úgy, hogy már rég nem volt oly sok szép világos sörárpa, mint a folyó évben. Az árpával bevetett mintegy 1.935.000 kat. hold területből, levonva a kiszántás alá került 12.700 kat. holdat, a learatásra kerülő s nagy részben már le is aratott árpaterület 1.293.000 kat. holdra tehető. Ezen a területen a gazdasági tudósítók és m. kir. gazdasági felügyelők adatai szerint a valószínű termés 7.84 és fél q-ra, vagyis összesen mintegy 15.076.000 métermázsára becsülhető. Mult évben termelt mintegy 11.676.000 q, vagyis az ideai terméskilátás mintegy 3.400.000 métermázsával kedvező évi eredménynél. Ezen nagy különbséget még kedvezőbbé teszi az a körülmény, hogy a folyó évben a termésnek aránytalanul nagyobb része sörárpa, mint a mult évben volt. Az országos átlagot, vagyis kat. holdankint 7.84 métermázsát meghaladó, tehát a legjobb termés várható a következő vármegyékben:

Esztergom 9.21 q, Pozsony 9.20, Bars 8.32, Trencsén 8.21, Nyitra 8.21, Nyitra 8.21, Győr 8.98, Sopron 8.80, Fejér 8.64, Baranya 8.09, Vas 8.09, Veszprém 7.94, Tolna 7.86, Bács-Bodrog 9.75, Csongrád 9.52, Pest-Pilis-Solt-Kiskun 8.08, Békés 8.26, Csanád 12.03, Torontál 8.53, Arad 7.87, Fogaras 11.60, Háromszék 11.40, Brassó 8.88, Kisküüllő 8.31, Maros-Torda 7.95, összesen tehát 24 vármegyében.

Kat. holdankint 7.00 q vagy ezen felüli termés várható: Nógrád 7.08 q, Somogy 7.58, Moson 7.56, Zala 7.29, Jász-Nagykun-Szolnok 7.66, Abauj-Torna 7.53, Borsod 7.46, Zemplén 7.21, Sáros 7.00, Bihar 7.22, Hajdu 7.01, Hunyad 7.50, Szolnok-Doboka 7.33, Torda-Aranyos 7.07, összesen tehát 14 vármegyében. A többi megyében 7.00 q-n aluli terméskilátás.

A zab.

A zab zászaját mindenütt szépen kicsitá. A déli vármegyékben már be is érett, úgy, hogy helyenkint aratását megkezdették, az ország északi és hegyes vidékein azonban még zöld s csak most kezd zsendülni. Szalmája sok helyen alacsony és gazos, Zászaja azonban többnyire elég nagy. Az északi fekvésű helyeken, ahol még zöld a zabvetés, már nagyon kívánja az esőt, mert a talaj már mindenütt bír a kellő nedvességgel. Ilyen helyeken attól tartanak a gazdák, hogy a szemek meg fognak szorulni. A zabbal bevetett mintegy 1.880.000 kat. hold területből levonva a kiszántás alá került 8000 kat. holdat, learatásra vár mintegy 1.872.000 kat. hold zab terület. Ezen a gazdasági tudósítók és a m. kir. gazdasági felügyelők adatai szerint remélhető mintegy 6.60 q vagyis összesen 12.960.000 métermázsá. Mult évben termelt mintegy 10.260.000 q, vagyis a folyó évi várható termésmennyiség mintegy 2.100.000 métermázsával nagyobb a mult évi eredménynél. Legjobbák a kilátások, vagyis 6.60 q országos termésátlagot elérő és ezen felüli termés remélhető: Pozsony 7.25 q, Nyitra 7.09, Trencsén 7.09, Baranya 8.50, Tolna 8.44, Zala 7.82, Győr 7.77, Somogy 7.33, Sopron 7.32, Vas 7.02, Fejér 7.00, Veszprém 6.81, Moson 6.80, Bács-Bodrog 9.23, Pest-Pilis-Solt-Kiskun 7.69, Békés 7.08, Csanád 9.27, Torontál 8.28, Arad 7.52, Háromszék 10.81, Fogaras 8.35, Brassó 8.14, Hunyad 8.00, Marostorda 7.13, összesen tehát 24 vármegyében.

A négy főkalászos, ez idő szerint várható terméskilátásait összehasonlítva a mult évi terméseredménnyel, kitűnik, hogy az ezidei várható termés:

	1911.	1910-ben volt.
buzából	46.170.000	46.185.023 q
rozsából	12.650.000	13.294.103 „
árpából	15.080.000	11.676.344 „
zabból	12.960.000	10.262.955 „
összesen	86.260.000	81.417.755 q

Tengeri és burgonya. Az utóbbi időben bekövetkezett szárazság a tengeri és burgonya fejlődésére általában véve nem volt kedvező, mindazáltal megállapítható, hogy az időjárás kisebb mértékben hátráltatta e növények fejlődését, mint az várható volt. A tengeri ugyan más évekhez képest némileg visszamaradt, de mindezeidig elég jól türt a szárazságot és csak az esetben van ok további fejlődését féltetni, ha nem lesz csapadék még hosszabb ideig. A Királyhágón tuli vármegyékben beállott bő esőzések a tengeri korábbi visszamaradottságát helyrehozták s most már ezeken a helyeken közepesen vagy jól fejlődik. Legszelbben áll a tengeri a Tisza-Maros szögén, ahol kivétel nélkül jók a kilátások, de elvéve kitűnők is. A meg-

munkálás jobbára be van fejezve. A tengeri eziméretet tolja és a csöképződés is kezd a déli vidékeken mutatkozni. Az északnyugati és északkeleti vidékeken, ahol a májusi fagyok leginkább sújtották, aránylag nehezebben javul és e helyeken kilátásai sem jobbák a közepesnél. A tengerivel bevetett terület a mult évben learatott területhez képest emelkedést mutat, a folyó évben ugyanis a mult évi 4.217.761 k. holddal szemben mintegy 4.329.472 hold van tengerivel beültetve. A burgonya még a tengerinél is jobban türt a szárazságot s csak a legutóbbi időben és a csapadékokban legszegényebb vidékeken kezd a szárazság káros hatása mutatkozni. Levélzete és indája mindaddig szép és üde volt, de már fonnyadni kezd és ha idejében nem kap csapadékot, a gumók fejlődése veszélyeztetve lehet. A korai fajták a hegyi vidékeken még virágnak, egybeült elvirítottak, szedhetők, sőt fogyasztásukat megkezdtek. A későbbi fajok részben még virágnak, részben elvirágoztak. Az aránylag kedvező kilátásokat esőkkenti még a peronospora és levélfodrosodás fellepte és terjedése is. A burgonyával beültetett terület szintén — bár csekélyebb — emelkedést mutat, míg ugyanis 1910-ben 1.060.282 k. hold területről szedték be a burgonyatermést, a folyó évben 1.092.586 k. hold a beültetett terület.

Összesítés.

Vidék	Bevetett terület kat. hold	Átlagos term. k. hold.	11-én várható összes term.	1910 evr termés
<i>Buza.</i>				
Duna-b-partja	357.049	7.62	2.720.300	2.544.427
Duna-j-partja	971.298	8.18	7.949.300	7.489.795
Duna-Tisza k.	1.270.705	9.90	11.540.600	9.355.833
Tisza-j-partja	421.450	7.18	3.028.100	3.631.187
Tisza-b-partja	854.314	7.37	6.252.200	7.406.711
Tisza-M-szög	1.326.277	8.24	10.927.100	11.205.411
K.-hágóntulivm.	599.102	6.26	3.752.800	4.551.659
Összesen	5.800.195	7.96	46.170.500	46.185.023
Jun. 27-én volt		7.64	44.323.800	
<i>Rozs és kétszeres.</i>				
Duna-b-partja	243.798	6.48	1.579.600	1.723.863
Duna-j-partja	560.907	6.57	3.689.600	3.890.722
Duna-Tisza k.	417.439	7.84	3.273.600	2.691.765
Tisza-j-partja	184.901	6.14	1.134.900	1.385.307
Tisza-b-partja	340.687	6.42	2.189.300	2.467.601
Tisza-M-szög	42.609	7.24	306.900	363.749
K.-hágóntulivm.	89.956	5.30	476.700	771.366
Főösszeg	1.880.297	6.73	12.650.600	13.294.103
Jun. 27-én volt		6.71	12.620.500	
<i>Árpa.</i>				
Duna-b-partja	507.972	8.03	4.081.500	3.336.381
Duna-j-partja	446.395	7.89	3.522.600	2.610.168
Duna-Tisza k.	349.459	8.06	2.816.500	1.971.891
Tisza-j-partja	231.706	6.90	1.602.600	1.301.010
Tisza-b-partja	181.426	7.13	1.311.800	1.035.731
Tisza-Mar. szöge	97.811	8.81	861.800	685.780
K.-hágóntulivm.	109.026	8.06	879.100	685.383
Összesen	1.923.291	7.84	15.075.900	11.676.344
<i>Rozs.</i>				
Duna-b-partja	215.437	5.38	1.157.600	1.023.840
Duna-j-partja	334.684	7.28	2.439.700	1.929.414
Duna-Tisza k.	336.392	8.17	2.748.400	1.951.354
Tisza-j-partja	266.772	5.67	1.493.600	1.221.327
Tisza-b-partja	220.269	5.60	1.291.300	1.163.050
Tisza-M. szöge	195.387	6.98	1.365.400	1.212.215
K.-hágóntulivm.	293.294	6.35	1.863.600	1.761.085
Összesen	1.872.237	6.30	12.359.600	10.262.285

A Rosner és Faludi cég fizetésektelensége és a tőzsdé. A Rosner és Faludi cég fizetésektelensége a gabonátözsdén — melylyel más helyen bővebben foglalkozunk — előreláthatólag mélyebb nyomokat fog hagyni a budapesti határidőpiacon. Képtelenségnek tartjuk ugyanis, hogy a tőzsdé vezetősege továbbra is összetett kézzel nözze, hogy ilyen Rosner-féle vakmerő játékosok millió mázsás angázsmánok esélyeivel továbbra is veszélyeztessék a budapesti tőzsdé eddigi jó hírnevét. A határidős piac mai berendezkedése mellett pedig akár-mikor megismétlőhetnek a mai esések, melyeket a jövőben minden áron lehetetlennek kell tenni az ország közgazdasága érdekében is. A küszöbön lévő tőzsdé reform alkalmával módot kell találni arra, hogy egyes határidősök határt nem ismerő speku-

ÉKSZEREK

EZÜSTNEMEK, ÓRAK

Egyházi szerek, angol, francia, chinézüst dísz tárgyak, gyári áron beszerezhetők. Legújabb angol rendszerű arzésti módoszatok mellett.

SÁRGA JÁNOS cs. és kir. udv. szál
ékszergyáros KOLOZSVÁR.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

lációi a gabonaárak természetesen kialakulását ked-
vük szerint feltarthatják és a rendszeren bekövet-
kező reakcióval a piacot a maihoz hasonló
megrázkódtatásnak kitégyék. A budapesti gabona-
piac nagy arányát különben misem jellemzi job-
ban, mint az, hogy a mai ötnegyed óráig tartott
üzleti forgalom alatt a fizetéképtelenné vált czég
összes érdekeltségét — több mint 800 ezer mét r-
mázsa különféle gabonaműt — alig számottevő
árkülönbséggel lebonyolítani lehetett. Az októberi
buza tegnapi zárókurzusa 11.18 korona volt, ma
pedig 11.03 koronán maradt; az októberi rozs
tegnap 9.24 koronán, ma pedig 9.14 koronán zárult.
A mai óriási lebonyolítások tehát mindössze csak
10—15 fillér lanyhulást okoztak, nem kis meg-
nyugtatóra az összes érdekelteknek, akik ma
koronás áreséstől félttek.

Nagyobb iparvállalat Szolnokon. Szolnokról
írják, hogy a légegett Hungária-malom telkén
nagy szabású iparvállalat alakul. Egy részvénytársaság
gőzfürész, őrlőmalom és papirlemezgyártást
létesít 300.000 korona alaptőkével.

Egy faipari vállalat összeomlása. A magyar
fapiacznak szomorú szenzációja az, hogy a *Karán-
sebesi Faipari Részvénytársaság* válságos helyzetbe
jutott és fizetési kötelezettségeinek már néhány nap
óta nem tud eleget tenni. Az érdekeltek pénzügy-
terek és részvényesek elkerülhetetlennek tartják a
vállalat szanálását, mert az különben összeomlik
és csődbe jut. A társaság mindössze 4 évet multra
tekinthet vissza. 1907. évben alakult 800.000 ko-
rona alaptőkével s ezaléket csak az 1908. üzlet-
éve után fizetett. Az 1000 korona névértékű rész-
vényekre 40 koronás dividenda jutott, ami a rész-
vények 4 százalékos jövedelmezőségének felel meg.
Tagadhatatlan, hogy a társaságnak állandóan ki-
elégítő volt a konjunkturái s hogy mégis meg-
ingott lába alatt a talaj, az két okra vezethető
vissza. A vállalat ugyanis fűrész-telepeit, furni-
gyártást, olyan fényesen, olyan pompával rendezte
be, továbbá olyan hosszú és tömegtelen pénzt föl-
emésztett vasutvonalat építtetett, hogy ezek nem
hozhatták meg a beléjük fektetett tőke kamatait.
Másképp a társaság vezetősége több vidéki pénz-
intézetektől, különösen a Délmagyarországi Gazda-
sági Bank Részvénytársaságtól olyan súlyos köl-
téték mellett vett föl kölcsönöket, melyek a vállalatot
aránytalanul terhelték. A kibontakozásra
két terv merült fel. Az egyik szanálási javaslat
szerint két nagyobb fővárosi pénzintézet segítsé-
gével elsőbbségi kötvényeket bocsátana ki a vállalat.
A másik terv pedig az, hogy német bankok tá-
mogásával, a jelenlegi 800.000 koronás alaptőké-
t 10 millió koronára emelik föl. Ebből az összegből
kifizetnék az összes hitelezőket, fellepároló gyárakat
állítanának föl és az egész vállalatot reorganizá-
nák. Akármilyen kibontakozási alapot fogadjának
is el, a részvényesek a jelenlegi igazgatóság elmoz-
dítását kívánják. A vállalat élére egy elismert, jó-
nevű szakembert akarnak állítani, akinek személy-
isége és képzettsége garantálja a helyes vezetést.
A veszteséget úgy fogják különben fődözni, hogy a
részvényeket lebélyegzik s a lebélyegzés folyvást mi-
nimumra leolvadt alaptőkéket új részvények kib-
csátásával fogják fölemelni. Az érdekeltek ezt bi-
szik, hogy ha a társaság méltányos föltételek mel-
lett megkaphatná az üzemének folytatásához szük-
séges tőkét, rövidesen ismét lukratívvé tethetnék a
vállalatot. A bükkfa konjunkturája annyira ki-
elégítő s a társaságnak olyan nagy kiterjedésű er-
dőségek állnak rendelkezésére, hogy azok hosszú
évtizedeken át elláthatják az üzemet nyersanyag-
gal. A vállalat fűrésztelepei és vasutvonalára fel-
gravitáló erdőségek egy részét a társaság máris
megszerezte, egy másik részére pedig opciója van.
A jövő héten a hitelezők összeülnek, hogy a vállalat
aktíváiról és passzíváiról világos képet
nyerjenek.

A Fonciére első feléve. A folyó év első felé-
ben a Fonciére Pesti Biztosító Intézet életbizto-
sítási osztályánál 3284 ajánlat 14.776.330 korona
biztosítási tőkére és 1000 korona járadékra nyuj-
tatott be, 2892 kötvény 13.116.930 korona ökörel-
állítattott ki. A díjbevétel 2.990.807 korona 27
fillérre rug. Haláleset 137 jelentetett 539.940 ko-
rona összegről.

A magyar szalámiipar serelei. A magyar és
horvát szalámiiparosok érdekeltsége tegnap a Magyar
Gyáriparosok Országos Szövetségében értekezletet tar-
tott dr. Hegedűs Loránt orsz. képviselő, igazgató el-
nökölte alatt. Az ülésen a kereskedelemügyi kormány
képviselőiben dr. Péteri Ödön és dr. Dietrich Adolf
miniszteri titkárok, a földművelésügyi minisztérium ré-
széről dr. Lengyel Zolt miniszteri titkár jelentek meg.
Miután a szerb szalámi beüzemlése által a magyar szalá-
miipar jeterdekeiben van veszélyeztetve, a megjelent
gyárosok előtárták azon helyzetet, melybe egyrészt a
magyar husipar, másrészt a sertésenyésztés jut abban
az esetben, ha megfelelő kormányintézkedések nem te-
tetnek. A budapesti szalámiiparosok álláspontját Herz
Vilmos, a vidékieket Pick Jenő (Szeged), Vidoni
(Debrecen) és Hiemsch (Brassó) gyárosok tolmácsol-
ták, a horvátországi szalámiipar érdekeit Gavrilovics
(Petrinja) fejtette ki. Az értekezlet egyhangúlag el-
határozta, hogy tárgyalásainak egész anyagát a kor-
mányhoz fölterjeszti s legelső sorban kérélmelzi a szerb
szalámi megfelelő hatósági ellenőrzését, továbbá azon
elavult rendelet felfüggesztését, mely a bosznjak sertés-
hushozatalt Magyarországon megakadályozza, míg
Horvátországban megengedi.

Magyar építészek és a jegybank bécsi palotái.

Ismeretes, hogy az Osztrák-Magyar Bank leg-
utóbb szűkebbkörű pályázatot hirdetett bécsi pa-
lotájának építésére. Magyar részről fel lettek szó-
litva Hubert József, Kármán és Ullmann Korb
Flóris, Tóry Emil és Pogány Móricz, végül Pez
Samu tanár, budapesti építészek. A bíráló-bizottsá-
gba pedig magyar részről helyet foglal *Alpár*
Ignác, *Goldemund Henrik*, *Hauszmann Alajos*,
Helmer Ármán, *König Károly*, *Nagy Virgil* és
Streit Endre. A pályázati határidő szeptember
30. Minden pályázó 8000—8000 koronát kap, ezen-
kívül van 3 darab 12.000 koronás díj.

Csábítás spekulációra. Nyáron, mikor az üz-
leti élet majdnem szünetel és a tőzsdék csarnokai
is szinte hangtalanok, megjelenik a francia, de
különösen az angol zugbankárok tőzsdéi spekulá-
cióra való hangzatos felhívásai. Valósággal el-
lepik Németországot, de hozzánk is tömegesen ér-
keznek ezek a 20—30 százalékos kamatozást ígérő
nyomtatványok. Ravasz furfanggal, könnyen meg-
tévészthető a gyafurtsággal vannak e felhívások
megszerkesztve, úgy hogy sokan beugranak a hor-
ribilis jövedelmet ígérő hozadéknak. Különösen
amerikai vasut-papírokat ajánlanak. Tudvalevőleg
a berlini piacozon épp ez év tavaszán volt erős
áramlat, mely a külföldi címleteket akarta visz-
szaszorítani, de különösen az amerikai vasutpapíro-
sok ellen fordult az állásfoglalás. Nem ajánlatos
tehát felülni a hangzatos körleveleknek, sőt épp-
en figyelmen kívül kell azokat hagyni. Egy-két
ilyen angol „bankezőg” már nem ismeretlen előt-
tünk. Évről-évre megjelenik nálunk a *Dale Fentin*
és *Sons* londoni bankezőg felhívásai, hasonlóan se-
rény tevékenységet fejt ki e téren *R. A. Bristolock*
Son és *Nephero* szintén londoni bankárok, akik kü-
lönösen a kiesiny tőkéket csábítják 20 százalékos
kamatozást biztosító papírosok vételére. Látszólag
olyan csekély fedezetet követel, hogy 2—300 ko-
ronával már lehet tőzsdéi üzleteket kötni. Az ilyen
kis fedezetet kívánó bankezőg azután szorítja a
megbízót újabb fedezetre, a fedezet kiegészítésére.
Gyakran a megbízó nem tud eleget tenni az újabb
fedezeti felhívásnak s így a legtöbb esetben elvesz
az első fedezet. Hasonló kitérő szimattal rendel-
kezik e téren *William Harold és Co. London*. Ez
a czég kombinált elsőbbségi kötvényekkel való spe-
kulációra eszalogat. A párisi *Charles F. Meunier*
czég körleveleiben párisi ipari papírosokat ajánl.
Felhívása hasonlít az angol bankárok körleveleire.
Komolyan figyelmeztetünk mindenkit, hogy akik-
nek kezéigérbe akálnak az ilyen felhívások,
dobja azokat a papirkosárba s ne keressen e kör-
levelek kibocsátásával összeköttetést.

A gróf Waldeck birtokainak parcellázása. A
Szolnoki Kereskedelmi Bank Részvénytársaság
megvette gróf *Waldeck* György 1000 holdas tisz-
roffi birtokát 700.000 koronáért. A birtokot rövi-
desen parcellázni fogják.

Uj vállalatok. A czégbíróság a napokban a
következő uj vállalatokat jegyezte be: Sajó-féle
szabadalmazott választfal téglagyár részvénytársaság.
Alaptőke 300.000 K, 1500 drb 200 K-s rész-
vény. Igazgatóság: Sajó Jakab, Sajó Lipót, Balla
Rudolf és Benedek Dezső. — Dr. Lipták és társa
építési és vasbetonépítési vállalat vasszerkezeti
gyár részvénytársaság. Alaptőke 2.000.000 K, 5000
drb 400 K-s részvény. Igazgatóság: Bachrók Ká-
roly, Székely Ferencz, Gomperz Miksa, dr. Böször-
ményi Oszkár, dr. Lipták Pál, Vádnai Géza, Stiegnitz
Imre és Vas Zsigmond. — Erzsébetfalvai
harisnyagyár részvénytársaság. Alaptőke: 200.000
K, 1000 drb 200 K-s részvény. — Magyar haj-
dismű és fűsárugyár részvénytársaság. Alaptőke
6000 K, 150 drb 40 K-s részvény. Igazgatóság:
Szegő Rezső, Eschenbach Vilmos, dr. Moldoványi
Gyula, Szentes Henrik, dr. Katona Imre és Sza-
kolczay Lajos.

Tisztviselőtelep Szolnokon. Nem első eset,
hogy vidéki takarékpénztárak nagyobb telek-
komplekszumot vásárolnak össze, ahol tisztviselő-
telepet létesítenek. Most a szolnoki *Ingatlan For-
galmi Részvénytársaság* szerezte meg, a szolnoki
Ferencz József-kórház mellett elterülő mintegy
75.000 négyszögölnyi ingatlant 180.000 korona
vétéláron. Elhatározta az intézet, hogy tisztviselők
és vasutasok részére kertlakásos tisztviselőtelepet
létesít a telektömlőn.

Deckert és Homolka czég — részvénytársaság.

A Deckert és Homolka-czég magyarországi telepe
tárgyalásokat folytat egy budapesti bankintézettel
üzletének részvénytársasággá való átalakítása vé-
gett. A tárgyalások a közel napokban fejeződnek
be. Tervezik egyuttal, hogy egy már bevezetett
svéd elektrotechnikai gyár is létesít Magyarorszá-
gon fióktelepet és a két vállalat bizonyos tekintet-
ben érdekközösséget vállalna.

A fővárosi pénzügyterek szombati zárórója.

A fővárosi pénzügyterek vezetői tegnap délutáni
értekezletükön kimondották, hogy július 22-től
szeptember 23-ig szombaton délután 1 órakor zár-
ják le a központi és fiókpenztáraikat. Ünnepe előtti
hétköznap azonban a pénztárak délután is nyitva
lesznek.

Az angol konzolok nagy árfolyamesése.

Az angol állampapírok hetek óta nagy árfolyamesőkkenést
mutatnak, végre tegnap olyan árfolyamra csökken-
tek, amire 1847. év óta nem volt példa. Az is a
legnagyobb ritkaságok közé tartozik, hogy az angol
konzol 80 százalékgig csökkenjen, míg tegnap
78.87% százalékon zárultak. Még háboru idején,
a belpolitikai viszonyok zavaros állapotában is
szokatlan ez az alacsony árfolyam, annál inkább
meglepetésszerű a mostani depresszió. Az angol
konzol legmagasabb jegyzése 1898. évben volt, mi-
kor 114 százalékon jegyezték. Az esés tehát ehhez
viszonyítva 35 százalék. Igaz, hogy annakidején a
konzol 2% százalékos kamatot hozott, később azon-
ban 2½ százalékra csökkentették a jövedelmező-
ségét. Ez is egy oka a folytonos árcsökkenésnek.
De a tulajdonképeni ok abban keresendő, hogy a
közönség lassankint szabadulni igyekszik a konzol-
októl s más, fix kamatozású papírost vásárolt.
Míg ugyanis minden egyéb papíros éveken át jelen-
tékeny árfolyamemelkedést tudott elérni, addig a
konzolok egyre estek. Az u. n. flottakölcsönök fel-
vételkor kibocsátott címletek is sokat ártottak a
konzoloknak. Az angol kormány most a jegybank
révén igyekszik a konzolok árfolyamát megjaví-
tani, de még egyelőre nem publikálja, hogy kép-
zeli jegybankjának eredményes közreműködését a
konzolok árfolyamemelkedését illetőleg.

Az uj lágymányosi dohánygyár.

Az uj lágymányosi dohánygyár részben már megkezdte mű-
ködését. A gyár a legnagyobb szabású az állam va-
lamennyi dohánygyárjai között. 74.741 négyszög-
ölnyi területet foglal el, amelyből több mint
10.000 négyszögöl van beépítve. A hatalmas do-
hányraktárban 50.000 métermázsa dohány fér el.
A gyárban kizárólag a jobb fajta szivarokat fogják
gyártani.

**Védekezés a burgonyatermelés veszedelme el-
len.**

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület me-
nytermesztési szakosztálya az év tavaszán behatóan fog-
lalkozott a burgonyatermelés legutóbb észlelt veszedel-
mével, a burgonyavész-sodrosodás betegségével, mely oly
nagy mértékben terjedt el az országban, hogy egészséges
vetői gumó ma már alig kapható. Beteg gumó vetése
pedig terjeszti a bajt. Nagyon fontoságu tehát, hogy a
termelők egészséges vetőgumókat szerzhessenek be. Fel-
hívja ennélfogva az OMGE, mindazokat a gazdákat,
akiknek burgonyatáblái *ezidőre* a burgonyavész-
sodrosodástól és szárothadástól menteseknek látszanak
s így egészséges, eladó vetőburgonyával fognak rendel-
kezni, hogy azt az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
titkári hivatalánál (Budapest, IX., Köztelek-utca 8.)
jelentsek be. Az egyes. nyilvántartja a bejelentéseket s
egyuttal elfogad előjegyzéseket azoktól, akik egészséges
vetőgumókra tartanak igényt. Gondoskodni fog az
OMGE, ezzel egyidejűleg arról is, hogy a bejelentett
betegségmentes burgonyatáblák szakemberek által meg-
vizsgáltassanak.

MATTEINE vállalat
Király-u. 16.
Poloska- és moly-
irtásért egy évi jót-
állítás (Forrtlanítás)
Poloskairtó
Vidékre gép és anyag szál-
litás. Kérjen prospektust
Telefon 161-38. sz.

Háromszor lett olcsóbb a sós borszesz az
ILIOL
sós borszesz PASZTILLÁK
által.
Darabja 12 fillér.

Bizonyítvány.

A f. hó 18-án átadott „ILIOL” sós borszesz pasztilla mentholos sós borszeszkesz rendszerű alkotásából áll és semmiféle más — esetleg az egészségre ártalmas alkotórészt — nem tartalmaz. Ezen pasztillájával csak a másfél-deci liter jó minőségű sós borszesz állítható elő.

SPIEGEL BÉLA s. l.
kís. törvényorvosgyógyász.

Az **ILIOL** sós borszesz pasztillák feleslegessé tették a drága és törékeny üvegeket

Az **ILIOL** sós borszesz pasztillák jóval több fájdalomcsillapító anyagot tartalmaznak, mint a készen vett sós borszesz és ezáltal hatásuk utólaghatatlanul gyorsabb és biztosabb lett.

Az **ILIOL** sós borszesz pasztillák ára darabonként 12 fillér hozzáadandó 1 deci tiszta spiritusz 20 fillér fél deci viz

Eredmény: 1 1/2 deci kifűnő sós borszesz összköltség 32 fillér, ellenben ugyanezen mennyiség ára üvegekben eddig volt (egy 44 filléres üvegnek tartalma csak 1/2 deci), tehát 3-szor annyi a 44 fillér összesen 1 K 32 fill., tehát a **megtakarítás 1 pasztillánál már 1 korona.**

Kapható mindenütt.

Nagybani eladás: Török József gyógyszerháza, Thallmayer és Szeitz, Kochmeister Frigyes, Stessel Nándor, Molnár és Moser, Keresmaroff Adolf

Minden egyes pasztillához használati utasítás van hozzá csatolva és akár egy gyermek által olgvezethető.

ILIOL vegyészeti laboratórium
Budapest, IX., Páva-utca 7.
Telefon 52-09.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátőzsde.

Budapest, július 15.

A készáru piacra lanya volt ma az irányzat. Csekély kínálattal szemben a malmok nagyon tartózkodók voltak és jóformán semmit sem akartak vásárolni. Ezért csak egészen lényegtelen forgalom fejlődött ki, amelynek a folyamán csak néhány ezer métermázsa buza kelt el 20 fillérral a tegnapiaknál olcsóbb áron. A legdrágább eladási ár 11.50 korona volt 76.8 kilós tiszavidéki buzáért a legolcsóbb pedig 11.10 korona 75.5 kilós tiszavidéki buzáért. Egyéb gabonaművek árai nem változtak. Forgalmába került: 700 q új rozs 8.75—8.55 koronás áron, 600 q új árpa 7.80—8 koronás áron és 300 q zab 9.52 és fél—9.60 koronás áron. A határidőpiacra nagy izgalmat és felfordulást keltett a Rosner és Faludi cég bukása, melyről külön emlékezünk meg. A hangulat rendkívül izgatott volt és megnyitáskor a nagy zürzavarban a kezdő árfolyamokat csak nagy nehezen lehetett megállapítani. Ezek természetesen jóval a tegnapi zárlaton alul indulnak, a forgalom folyamán azonban lecsendesedtek kissé a kedélyek és így aztán igen nagyarányú üzlet mellett mérsékelt ingadoztak az árfolyamok. Az októberi buza 13 fillérral a tegnapi zárlaton alul, 11.05 koronán indult 10.99-ig még tovább gyöngült, aztán 11.08-ig emelkedett, majd ismét 11.02-ig gyöngült és zárlatkor így is maradt. A tegnapi zárlathoz viszonyítva végeredményképpen ma az októberi buza 16 fillérral, az áprilisi buza 17 fillérral, az októberi rozs 10 fillérral, az októberi zab 9 fillérral, az új tengeri 8 fillérral csökkent, az augusztusi tengeri változatlan maradt.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	22.95—23.25	79	23.55—23.85
"	76	23.05—23.55	80	23.75—23.95
"	77	23.05—23.55	81	—
"	78	23.35—23.65	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	—
"	76	22.75—23.05	80	—
"	77	22.95—23.35	81	—
"	78	23.15—23.45	82	—
Pestvidéki	75	—	79	23.45—23.95
"	76	22.85—23.15	80	23.65—23.85
"	77	22.95—23.35	81	—
"	78	23.25—23.55	82	—
Bánsági	75	22.35—23.65	79	—
"	76	22.65—2.05	80	—
"	77	22.95—23.75	81	—
"	78	23.60—23.85	82	—
Bácskai	75	22.55—22.85	79	—
"	76	22.95—24.25	80	—
"	77	23.05—23.45	81	—
"	78	23.35—23.65	82	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	17.85—18.
" közepminőségű új	—	—	—	—
Arpa takarmány I-rendű	—	—	—	—
" II-rendű	—	—	—	—
Zab I-rendű	—	—	—	19.20—19.40
" II-rendű	—	—	—	18.80—19.10
Tengeri belföldi új	—	—	—	14.70—14.90

Kötöttet:

Ó-buza. Tiszavidéki: 100 q 76.8 k 23.— K,
Kalocsai: 100 q 75.5 k 22.20 K.
Szenttamási: 1860 q 74.8 k 22.— K.
Új buza. Pestvidéki: 200 q 80 k 23.60 K.
Bánsági: 100 q 81 k 23.65 K.
Zab: 100 q 19.05 K kpf, 100 q 19.10 K kpf,
100 q 19.20 K kpf.
Új árpa: 350 q 16.— K kpf pp, 200 q 15.60 K kpf pp.
Új rozs: 100 q 17.50 K, 600 q 17.70 K pp.
Az árak 100 kilogrammonként, koronaértékben értendők.

A határidőpiacra kötöttet:

Délolott:

Előfordult kötések (50 kg.-kint) 1911-re:

Buza 1912 áprilisra	11.27—28—38
Buza októberre	11.05—06—15—22—19
Rozs októberre	9.05—18—14
Zab októberre	7.89—91—90
Tengeri 1912 májusra	6.9—83—93—85
Tengeri júliusra	7.5—49

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza áprilisra	11.27—11.28
Buza októberre	11.02—11.03
Rozs októberre	9.14—9.15

Zab októberre	7.90—7.91
Tengeri júliusra	7.48—7.49
Tengeri 1912 májusra	6.84—6.85

Budapesti gabonaforgalom.
1911. július 13-tól 1911. július 14-ig.

	Érkezett	Elszállított
	m é t e r m á z s a	
Buza	2978	610
Rozs	920	2089
Arpa	—	—
Zab	866	4048
Tengeri	100	23496
Liszt	618	18854
Korpa	—	1491

Ertéktőzsde.

A mai előtőzsde iránya igen szilárd volt, mert külföldről szilárd jelentés érkezett; arról is esett szó, hogy a petroleum-kartell összehozták, végül nagy reménységgel néztek a közzéteendő magyar hivatalos vetésjelentés elébe. A gabonabörzén azonban ma nagy fizetésképtelenségi eset volt, aminek az értéktőzsde üzletmenetére is kihatása volt, mert számosan érdekeltek. A vezető értékek 1—2 koronával emelkedtek és szilárdan zárultak. A helyi piacon a rimamurányi részvény 3—4 koronával drágult, mert az osztrák és a német vaspiacra igen kedvező jelentés érkezett. A készáru piacra a Ganz-féle részvény, a kereskedelmi bank-részvény tetemesen emelkedett. A zárlat igen szilárd és élénk volt. — A déli tőzsdén tartott áron folyt a vásár, mert a külföldi jelentés kedvező volt. A nemzetközi piacon a magyar hitelrészvény 1—2 koronával drágult, mert a ma közzéteendő hivatalos vetésjelentést kedvezőnek tartják. A helyi piacon a magyar bankrészvény és a rimamurányi részvény drágább áron volt keresett. A készáru piacra a cukorrészvény újra emelkedett. A járadék és érczavtő változatlan. A zárlat szilárd.

Az előtőzsdén kötöttet: Osztrák hitelrészvény 660.25—662, Magyar hitel 831.50—832.75, Osztrák és magyar államvasut 749—749.50, Leszámitolóbank 569.75, Rimamurányi 683.75—687, Hazai bank 308.75—310, Magyar bank 735, Pesti magyar kereskedelmi 4132—4163, Hermes váltóüzleti 403, Magyar agrárbank 514, Magyar jég- és viszontbiztosító 395—403, Magyar kábelgyár 902, Magyar cukoripar 2785—2778, Ganz-féle vasöntő 4250—4290.

A déli tőzsdén kötöttet: Osztrák hitelrészvény 660—664.75, Magyar hitel 832.50—834, Osztrák és magyar államvasut 749—749.50, Rimamurányi 687—688, Közúti vasut 75—776, Városi villamos 416—416.50, Magyar bank 737—738.

Bécsi gabonátőzsde.

Bécs, július 15. (Saját tudósítónktól.) Az irányzat határozottan lanya, a kínálattal szemben csekély kereslet állott, mert a konzum olcsóbb árakra várt. Buza 40 fillérral gyöngült a múlt szombati árakhoz képest, rozs heti árvesztése 15 fillér, tengeri kielégítő forgalom mellett csak 10 fillért veszített, zab pedig tartott.

Jegyzetett buza: tiszavidéki 12.60—13, bánáti 12—12.50, székesfehérvári 12—12.50, mosoni és győri 12—12.50, felsőmagyarországi és déliavasuti 12—12.50, alsóausztriai 11.75—12.20.

Rozs: felsőmagyarországi 9.60—9.75, csepeii 9.55—9.75, pestmegyei 9.60—9.75, déliavasuti 9.50—9.65, külföldi magyarországi 9.45—9.75, ausztriai 9.40—9.65. Arpa: maláta 9.50—9.70, takarmány 8.70—9. Magyar tengeri 7.85—8.05, Cinquantin 8.80—9.20. Magyar zab 10.45—10.85, elsőrendű 10—10.45, középes 9.80—10.10, romániai 9.75—10.25.

A hazai gabonapiacok lanya irányzata nem engedte, hogy a lisztüzlet elénküljön, őszi határidőre is csak jelentéktelen kitételek történtek. Takarmányliszt és korpa jó kereslet mellett tejes árat ért el.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, július 15. Az előtőzsde általában szilárd irányzattal nyílt meg, mind a két hitelrészvény javult. A déli tőzsdén az irányzat gyöngült újabb budapesti vásárlások hatása alatt, amelyek az ottani fizetésképtelenséggel voltak összefüggésben, az általános forgalom azonban nyugodt volt, rimamurányi r. emelkedett. Berlin tartózkodó magatartást mutatott.

10 óra 45 perczkor: Magyar hitel 834, Osztrák államvasut 748, Déliavasut 120.50, Alpési 819, Rimamurányi 686, Skoda 647.50, Galicziai Kárpát-petroleum 817, Török sorsjegy 251, 3 százalékos déliavasuti elsőbbség 276 K.

1 óra 30 perczkor: Osztrák hitel 669.50, Magyar hitel 833, Anglobank 326.50, Bankverein 547.50, Osztrák földhitelintézet 1310, Laenderbank 532.50, Unionbank 626.50, Allamvasut 748.25, Déliavasut 120, Dunagőzhajózási 1161, Alpési 818.75, Prágai vasut 2745, Rimamu-

rányi 688.50, Orosz járadék 104.10, Török sorsjegy 251, Skoda 647.50, Union villamos 619, Ált. oszt. építkezés 413, 3 százalékos deliavasúti elsőbbség 276.

Bécs, július 15. (Magyar értékek zárata). 4 százalékos arany-járadék 111.55, Tiszai és szegedi kölesön sorsjegy —, Magyar hitelbank részvény 832.50, Magyar leszámlító és váltó részvény —, Rimamurányi 688.50, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 91.30, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény —, Magy. nyerem.-köles. sorsjegy —, Kassa-Oderbergi Vasutárs. —, Magyar jelzálogbank 485.—, Magy. kereskedelmi bank —

Bécs, július 15. (Osztrák értékek zárata). 4.2 százalékos papír-járadék 92.25, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.40, 1860-as sorsjegy 156.25, Osztrák hitel sorsjegy —, Angol-osztrák bankrészvény 325.—, Bécsi Bankverein 547.40 Osztrák-magyar bank 1950.—, Déli vasút 119.60, Dunagőzhajózási r.-t. 11.64 Dohány részv. 3.8.—, Cs. k. arany (vert) 11.36, Német bankv. 117.46, Osztr. Lloyd 179.—, 4.2 szaz. ezüst jár. 92.25 —, Osztr. koronajáradék 92.20, 1864-es sorsj. —, Osztrák hitelintézeti részvény 659.75, Union-Band 626.75 Osztrák Länderbank 532.60, Osztrák-magyar államvasút 747.40, Elbvölgyi vasút —, Alpesi részvény 819.25 20 frankos 19.02, Londoni váltóár 240.17, Lipótkohó 623.— Török sorsjegy 250.50

Külföldi értéktözsde.

Berlin, július 15. (Értéktözsde.) A tegnapi hausse után ma nyugodt irányzat uralkodott, főleg miután hathatós külföldi ösztönzés hiányzott. A bányapiacra az aczélműszövevény és a Jöreményesség-kohó tárgyalásainak a jövő hétre való halasztása realizációkat váltott ki, de ez csak Phönix részvényekre gyakorol nagyobb hatást. Ezzel szemben gelsenkircheni és rombachi részvények kedvező megítélésében részesültek, utóbbiak osztalékbeesésekre. Igen szilárdak voltak a villamossági részvények. Kereslet mutatkozott továbbá a Hanza és hitelrészvények iránt. Átmenetileg Kanada-részvények is kereslet tárgyát képezték. Gyöngülésre hajlottak a déli vasút részvényei. A zárlat villamossági- és Hanza-részvények favorizálása mellett szilárdabb volt. A készáruipar ipari értékei szilárdak voltak. Napi pénz 2 és fél százalék, magánkamatláb 2 és egynegyed százalék.

Berlin, július 15. Zárlat. (Saját tudósítónktól) Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjáradék 95.10 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.30 osztrák

hitelrészvény 207.20 Déli vasút 23.30 orosz bankjegyek 16.45, 4 százalékos új orosz kölesön —, Discontó Commandit 218.10, Dinamitruszt 187.25, Harpeni 188.70 Unifikált török járadék 92.90, 4.2 százalékos ezüst jár 92.30, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.70, Magya koronajáradék 91.60, Osztrák-magyar államvasút —, Bécsi váltóár 85.10, Olasz járadék 103.20 Ált. villamossági Edison 247.70, Gelsenkircheni 200.80, Laurakohó 17.250

Frankfurt, július 15. Zárlat. 4.2 szaz.-os papírjáradék —, 4 szaz.-os osztr. ar.-jár. 99.45 Magy. ar.-jár. 93.80 Osztr. hitelint. részv. 207.50 Osztrák-magyar államvasút 159.60, Északnyugati vasút —, Bustiehi rati vasút —, Londoni váltóár 204.25, Bécsi Bankverein 138.—, Villamos részvény —, 3 százalékos-magyar aranykölesön 77.30, 4.2 százalékos ezüstjáradék 96.20, Osztrák koronajáradék 92.10, Magyar koronajáradék 91.55 Osztrák-magyar bank 139.50, Déli vasút részvény 23.50, Elbvölgyi vasút —, Bécsi váltóár 85.125, Párisi váltóár 803.66, Union bankrészv. —

Hamburg, július 15. (Zárlat) 4.2 százalékos ezüst járadék 95.70, 1860. sorsjegy —, Déli vasút 23.25 4 százalékos aranyjáradék 99.—, Osztrák hitelrészvény 207.—, Osztrák-magyar államvasút —, Olasz járadék 103.—, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.50.

London, július 15. Angol consol 79.10

Páris, július 15. (Zárlat) 3 százalékos francia járadék 94.77, Osztr. aranyjáradék 99.75 Magyar arany járadék 95.10, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 513.— 3/4 százalékos Olasz járadék —, Déli vasuti elsőbbségi kötv. 90.—, 5 százalékos marokkói járadék —, 4 százalékos 1890. román köles 98.50, 4 százalékos amori románjár. 1905.—, 5 százalékos orosz járadék 104.40 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 103.10, 4 százalékos spanyol jár. 93.95 4 százalékos unifikált török jár. 92.25 Török sorsjegy 24.25 Török dohányrészvény —, Osztrák földhitelintézet 180, Osztrák Länderbank 568.—, Magyar jelzálogbank —, Banque de Paris 17.48 Banque Ottomane 680.—, Osztrák-magyar államvasút —, Déli vasút 128.—, Meridionalvasút 62.—, Hartman gépgyár 672.— Rio Tinto 17.47, Sucerie d'Egypte 74.—, Tula 473.— Urlikányi köszén —, Chartered 41.25, De Beers 465.50 East Rand 115.—, Jagersfontein 2.0.—, Trans. Land Comp. 51.25, Váltó Amsterdamra (rövid) 209.43, Váltó német piacokra (rövid) 123.65, Váltó Bécsre (rövid) 105.37, Váltó Belgiumra (rövid) 10/16, Olasz arany-váltó rövid 9/16, Váltó Svájcra (rövid) 1/16, Csekk Londonra 252.90, Magánkamatláb 2 1/2.

Üzleti tudósítások.

Kőbányai sertéspiac.

Július 15. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (párónként 320 kilogrammon felüli súlyban) 152—154 fill.

lér. Fialat közép (párónként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 156—158 fillér. Közép (párónként 249—280 klg.) 164—168 fillérig.

Sertéslétszám: 1911. évi július hó 13. napján volt készlet 27931 drb., — 1911. július 14-én felhajtott 273 drb., — 1911. július 14-én elszállított 221 drb., — 1911. július 15. napjára maradt készletben 27983 drb. A hizott sertéstizlet irányzata: változatlan.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbiztonsági igazgatóságától.) Július 15. Előző napi eladatlán maradvány 1279 drb sertés. Pótfelhajtás 143 drb sertés. Mai felhajtás 124 drb sertés, 47 drb süldő, összesen 1546 drb sertés, 47 drb süldő. Eladott 340 drb sertés, 47 drb süldő. Mai maradvány 1206 drb sertés.

Árjegyzék. Zsírsertés. Öreg I. rendű 350 klg. felüli cletsulylevonással 140—152 fillér. Öreg II. rendű 280—350 klg. cletsulylevonással 144 fillér. Fialat nehéz 300 klg. felüli cletsulylevonással 152—154 fillér. Fialat közép 220—300 klg.-ig cletsulylevonással 154—166 fillér. Fialat könnyű 120 klg.-ig cletsulylevonással 162—168 fillér. Huszsertés könnyű 140—300 klg.-ig cletsulylevonással 152—166 fillér. A vásár irányzata lanya. Az árak hanyatlottak.

Budapesti szeszjegyzés.

Table with 3 columns: Milyen időre?, Nyers, Finomított. Rows include Azonnali szállításra, Szeptember-májusra, Szeptember-augusztusra, Augusztus-decemberre, Irányzat: Szilárd, Bécsi nyersszeszjegyzés, Prágai, Lemberg, Triest-i exportszesz (finom).

500 drb képeslevelezőlapot készítnék bármely beküldött, arckép, látkép, vagy rajz után 10 K-ért. Magyar fénynyomdai r.-t. Képes levelezőlapok, plakátok és árjegyzékek gyára. Budapest, VIII/2. Ör-utca 9. sz.

Main financial table titled 'Budapesti értéktözsde' with columns for various securities, banks, and exchange rates. Includes sub-sections like 'Államadósság', 'Bankok', 'Takarékpénztárak', 'Biztosító társaságok', 'Gőzmalmok', 'Iparvállalatok', 'Sorsjegyek', and 'Közlekedési vállalatok'.

KÖZIGAZGATÁS.

A jegyzői törekvések akadályai.

Budapest, július 15.

A községi és körjegyzői kar már hosszú évtizedek óta elégedetlen helyzetével és régén törekszik, hogy azon változtasson.

Idők folytán történtek ugyan lépések a kar helyzetének javítására, azonban az idevágó intézkedések egyfelül nem voltak eléggé mélyrehatóak s organizálás helyett csak toldoztak-foldoztak, másfelül pedig rendszerint elkésve következtek be, amidőn a megnövekedett igények és megdrágult életviszonyok folytán nem bizonyultak oly mérvűeknek, amely alkalmas lett volna a jegyzői kar jogos kívánságainak kielégítésére, így azután a jegyzői kar kebelében az elégedetlenség érzete állandóvá lett s annyival inkább joggal bántja a kar tagjait helyzetük sivársága, mert a jegyzői kar közigazgatásunknak modern utra irányításában talán az összes tényezők között a legmegfeszítettebb és a legintenzívebb munkásságot fejtette ki s a jegyzői kar éppen az, amely a most lefolyt évtizedek törvényalkotásai következtében, azok végrehajtását illetőleg a legnagyobb mértékben igénybe vétetett.

A jegyzői kar panasza, helyzetét illetőleg, eléggé közismeretű.

Jogosan tesz a kar szemrehányást az illető tényezőknek, hogy fegyelmi szempontból sokkal alárendeltebb helyzetben van ő, az önálló intézkedésre és rendelkezésre jogosított és hivatott önkormányzati tisztviselő, ő, a m. kir. állami anyakönyvvezető, a törvényhatósági és állami közigazgatásnak a községre ruházott feladatait irányító és teljesítő, kiterjedt felelősséggel bíró szerv, mint egy vármegyei irnok, amelynél nemcsak hatáskör, hanem alaki képzettség tekintetében is sokkal feljebb áll, mert hiszen a vármegyei kezelőszemélyzet tagjaitól a minősítési törvény csak négy középiskola elvégzésének igazolását kívánja, míg a jegyzőnek nyolcz gimnáziumi osztály elvégzése után még gyakornokoskodnia, tanfolyamot végeznie és szakvizsgát tennie kell. Ugyanis míg a sokkal kisebb képzettségű, önálló intézkedést és rendelkezési körrel egyáltalán nem bíró, csupán kezelési teendőket ellátó vármegyei irnokoknak kisebb fegyelmi vétségeire nézve elsőfokú fegyelmi hatóság az alispán, nagyobb büntetést, vagy pláne hivatalvesztést feltételező fegyelmi vétségek esetén pedig első fokozat a fegyelmi bíróság jogkörét a közigazgatási bizottság fegyelmi választmányra gyakorolja, addig a községi jegyzőket illetőleg a kisebb jelentőségű fegyelmi ügyekben a főszolgabíró bíraskodik és súlyosabb beszámítás alá eső esetekben az alispán az első fokozat eljárási fegyelmi bírósága. A fegyelmi törvények e rendelkezésének azután az a következménye, hogy súlyosabb büntetés esetén a vármegyei irnok minden esetben kereshet orvoslást a belügyminiszternél, míg a jegyző csak akkor viheti oda fegyelmi ügyét, ha az alispán és a fegyelmi választmány ítélete egymástól eltérő, mert két érdemben egyhangzó véghatározat ellen felelősségnek helye nincsen.

A jegyzői kar természetesen csak akkor lenne és lehetne megnyugtató a fegyelmi eljárás terén, ha egészen új fegyelmi törvények alkotnának, amelyekben a szóbeliség is érvényesül s amelyek lehetővé tennék bizonyos büntetési fokot megállapító ítéletek ellen független fegyelmi bíróság igénybevétele. Minthogy azonban ily mélyreható, szervező változtatások csak a községi közigazgatás egészének reformja során várhatók, egyelőre megelégednek azzal is, ha a kar tagjaira és a rendszeresített állást betöltő segédszemélyzetre vonatkozólag az 1886:XXII. tcz.-nek a fegyelmi eljárásról szóló szakaszai hatályon kívül helyezése mellett az 1868:XXIII. tcz. rendelkezései terjesztetnének ki. Joggal vádolják a jegyzők az illetékes fórumokat a jegyzői irodák nagymérvű munkájával arányban sehogy sem álló segédszemélyzet létszámaért is Akárhány község van Ma-

gyarországon, amelyben a jegyző mellett ma éppen annyi munkaező van alkalmazva, mint volt ezelőtt husz évvel, pedig hogy a munka megháromszorozódott husz év alatt, azt a szakkörök tudják. A segédmunkások állása nagyrészt szervezve sincs és nemcsak létszámuk kevés egy-egy községben, hanem még a jegyzőnek saját kiérdemelt jövedelme egy részét is fel kell áldoznia, ha azt akarja, hogy megfelelő segéderőt kapjon. A segédjegyzők és más elnevezésű községi alkalmazottak kellő számban már régen alkalmazandók lettek volna a községekben s az állásokat régóta szervezni, szolgálati viszonyukat megállapítani és őket kellő fizetéssel ellátni kellett volna, hogy egyrészt a jegyző ne legyen kénytelen saját — elamagy sem sok jövedelméből a közigazgatás érdekében alkalmazott hivatalnokokat díjazni, ami páratlanul áll az egész országban, mert minden hivatalban, államánál, törvényhatóságnál, városnál anynyi és oly fizetésű munkaezőt alkalmaznak, amennyit a szükség kíván s amely összegért kapni lehet, csak a jegyzőségekben nincs kellő munkaező, csak a jegyzőségekben kell a munkaezőt miatti szükségképpen alkalmazott segéderőt díjazásának egy részét a jegyzőnek fedeznie, — másrészt pedig, mert ezek a segédjegyzők és községi alkalmazottak sokkal értékesebb munkát végeznek, semmint ki ne érdemelték volna az illő, az átalakult viszonyoknak megfelelő fizetést és állásuk oly szervezését, amely biztonságot nyújt existenciájukra nézve és őket a tekintély oly fokúra emeli, amely elengedhetetlenül szükséges ahhoz, hogy feladataiknak megfelelőhessenek.

A segédjegyzők és községi alkalmazottak érdekeinek teljes elhanyagolása, semmibe vétele kezd már megteremni gyümölcseit, mert — amint ezt egy alkalommal már megirtuk, — e pályától ifjuságunk lassan-lassan visszariad s ha idejekorán nem következik be ez állásoknak szervezése és ezzel kapcsolatban megfelelő dotálás: a hiány rövidesen érezhető lesz, ennek pedig végzetes következményei leendnek.

Méltánylást érdemel a jegyzői karnak panasza fizetésének mérvére nézve is; míg a vármegyei kezelő hivatalnokai a IX. fizetési osztályban 2600 koronáig mehetnek fel, a jegyző fizetése 1600 koronával kezdődik és 2000 koronánál zárul.

A jegyzői kar szép számu ellenségei azt hozzák fel érvül a jegyzői fizetések felemelése ellen, hogy a jegyzőnek van mellékjövödelme s milyen olcsó, valóságos Eldorádó a falu.

Ezt azonban, így csak azok állíthatják, akik vagy nem ismerik a jegyzők magánmunkálkodásának terjedelmét és az „olcsó János“ szerepét magára vett vármegyei magánmunkálatidij-szabályrendeleteket és a falusi megélhetési viszonyokat, vagy tudatosan, rosszakarattal akarják a jegyzők kedvező anyagi helyzetét a köztudatba beállítani, hogy a jegyzői karnak anyagi helyzete javítását célzó törekvéseit már eleve diszkreditálják.

Nézzük a valóságban, hogy áll az a magánmunkálati jövedelem s az az olcsó falusi élet.

A vármegyei nagy része annak idején nagyon, sőt túlságosan mérsékelt összegben szabta meg az egyes magánmunkálatokért felszámítható díjakat. Egy bizonyítvány egy-két korona, egy kérvény két-három korona; bizony ilyen díjszabás mellett nem sok jövedelme van a jegyzőnek egy-egy kisebb faluban, ahol az előforduló magánmunkálati esetek száma csekély, — nagyobb községekben pedig, ahol ügy bőven kerül, jegyző is van kettő-három, itt azután a sok eset megszólván, egy-egy jegyzőre éppen oly kevés esik, mint a kis falusokéban.

Ma már a közlekedési eszközök miatt nincs távolság, ma már a falusi ember is vállalkozóbb szellemű; vesz földet, házat pénz nélkül; a várost közel hozta a faluhoz, a jó ut, a vasut, a motoros — a város pedig tele van takarékpénztárral, amelyek szívesen adnak a józan életű, dolgozó, igényűnküli parasztembernek kölcsönt, ha ingatlant akar vásárolni. De természetesen a takarékpénztár ügyésze eszközöli a kölcsön bekebelezését

a már megvált s a most vett ingatlanokra s ennek ismét természeteszerű folyamánva, hogy a szerzési jogügylettel kapcsolatos okiratokat is ő állítja ki. Így azután, minden körjegyzői és ügyvédi kényszer nélkül, lassan-lassan odajutunk, hogy a községi és körjegyzők csak azon adásvételi s osztályegyeségi ügyekben nyernek a felektől megbízást az okiratok elkészítésére, amely jogügyletek takarékpénztári kölcsönök igénybevétele nélkül bonyolítottak le — ezek pedig immáron teliesen elfogyóban vannak. Marad a jegyzőnek néhány nagykorúsítási, kivételes nőülési, póttartalékba helyezés iránti kérvény, adó-, illetékügyi felelősség. Ha ezeket két-három koronájával számítjuk, mert többet nem kérhet a jegyző az érvényben álló vármegyei szabályrendelet alapján, hány százat kell megírnia, hogy csak ezer korona mellékjövödelme is lehessen! A jegyző nem bánná, ha sokat kellene megírnia is, hiszen ő megírná, de mikor nincs az a sok, mert ugyan melyik község az — nem vehetjük irányadónak a nagyforgalmu, városias fejlődésű, különleges viszonyu néhány nagyközséget, — amelyben százával terem a kérvényezésre szükséges indító ok!

Bizony-bizony, mi, akik ismerői vagyunk a jegyzői irodák legfelsőbb életének, tudjuk, hogy az a magánmunkálati jövedelem sokkal kisebb, mint a — hire.

De vizsgáljuk meg az olcsó falusi életet is. Konezedáljuk, hogy némely élelmiczkik ára falun olcsóbb, mint a városban, ámbár nagyon kevés, mert a falusi asszony ma már csak elvétve viszi a jegyzőhöz, paphoz, tanítóhoz baromfiát, tojását, gyümölcsöt árulni, hanem megy a legcsekélyebb piaczi áruval is a közeli városba, ahol mindjárt az eladott áru árán szükségleteit is bevásárolja. De hát jó! fogadjuk el, hogy a falusi asztal olcsóbb, mint a városi s mi mégis azt állítjuk, hogy a falusi ember élete drágább, többbe kerül, mint a városi. A városi ember, ha a maga, vagy családja részére ruhát akar csináltatni: kalapot tesznek s elmennek a szabóhoz. A falusi ember is csak ezt teszi, az igaz, de akár vasuton, akár tengelyen megy a városba, neki már több-kevesebb pénzbe került. Csak még a szabóhoz eljutott s még azután a városban vendéglőben étkeznie is kell, úgy hogy egy falusi család ruházkodása legalább husz-huszonöt százalékkal drágább az ilyen mellékes kiadások miatt, mint a városi családé. A városi családnál beteg van; elküldenek a házi orvosért, aki egész éven át 50—60 koronáért kezel egy hivatalnok családot; a falusi embernél az orvos egyszerű látogatása 20—30 koronába kerül, mert ugy mezei munka idején csak az orvost ki és vizsgaszállító fuvaros elkér fuvardíjban 10—15 koronát. Mennyivel fizet rá a városi ember mellett a falusi, csak a gyógykezelés költségeire, ha éven át 20—30 esetben kell házához orvost hivatnia.

A városi ember gyermekeit felneveli otthon; a szülői háztól járnak iskolába, a falusi pedig fizeti a gyermekneveléssel járó, hallatlan összegű ellátási díjakat. Tessék megnézni egy falusi jegyzőt, akinek két-három gyermeke jár egyszerre városi iskolában, vajjon Eldorádóban érzi-e magát?

Intelligens emberek a nemes szórakozást is megkivánják olykor-olykor. A városiak otthon megvaosoráznak, elmennek — mondjuk ketten — színházba, hangversenybe. Kiadásuk öt-hat korona; a falusi embernek ez másodmagával már legkevesebb 15—20 koronába kerül. Ha így apróra bonyolítjuk a falusi életet, be kell látni, hogy bizony azt a csekély összeget, amit a városival szemben az élelmiczkik árán a falusi család megtakarít, tisztelesen ráfizeti az élet egyéb szükségleteire.

A jegyzői követelések jogosak; jogosak nemcsak azok, amelyeket e cikkünk keretében felsoroltunk, hanem azok is, amelyekről más alkalmakkor emlékeztünk meg és amelyeknek elérése a jegyzői kar egyetemének soha el nem ejthető programját képezi.

S hogy mégis e jogos törekvések háttérbe szorulnak, hogy ezek kielégítésére senki, sem kormány, sem parlament nem gondol, pedig kielégítésükhöz nemcsak egy hatalmas testü-

let, hanem a közigazgatás érdekei is fűződnek — legnagyobb akadálya a vármegye.

A vármegye, amely uralkodni akar a községeken és jegyzőkön, hogy a tömegek egyetemes érdekei ne érvényesülhessenek földesuri, magánérdekek hátrányára, amelyek tisztviselői — a kivételeknek legnagyobb tiszteletünk, — a jegyzői karra féltékenyek, mert a jegyzői karnak fölül leendő fegyelmi függetlenítése, az irodáknak megfelelő, szervezett munkaerőkkel való ellátása lehetővé tenné reájuk nézve az eddigi kényuri rendszer fenntartását és irigyek — bár ok nélkül, — a jegyzői kar egyik-másik tagjának anyagi jóléte miatt, a vármegye, amelynek módjában és kötelességében állana a jegyzői főrekrutáció sikerét a kormányhatárolról biztosítani, de amely e tekintetben sohasem lépett fel azzal szemben követeléssel.

A jegyzői főrekrutáció valóságának akadálya a végrehajtó hatalom teljes érzéketlensége is belpolitikai szükségleteink kielégítése iránt.

Kettős feladat áll a jegyzői kar előtt, ha főrekrutáció valóságát látni kívánja: „el a vármegyétől” s a legnagyobb energiával, soha nem szűnő agitációval ostromolni a kormányt.

Jegyzőválasztás. A zarándbányai körjegyzői állást f. hó 12-én töltötték be. Nyelvez pályázó jelentkezett, u. m.: *Rusz Béla, Filip József, Onya Aurél, Bánics Tivadár, Stengl Andor, Kassay Károly, Kolbay Mihály, Fülöp János.* Ezek közül *Onya Aurél*, bokszei aljegyzőt választották meg. A választást *Lovich Gyula* járási főszolgabíró vezette.

Felfüggesztett rendőrkapitány. Karczagról jelentik: Karczag város képviselőtestülete Tapossy Márton rendőrkapitányt különböző szabálytalanságok miatt állásától felfüggesztette és ellene a fegyelmi vizsgálatot megindította. Tapossy rendőrkapitány fegyelmi vizsgálatától megijedve, még a közzététel előtt a polgármesternek írásban beadta lemondását.

A biharmegyei iskolák. Biharmegyei béli járásának főszolgabírójára sokatmondó rövid táviratot küldött tegnapelőtt az alispánnak. A távirat így szól: „A békai és a görög katolikus iskola minden pillanatban összedőlhet. Kérek felhatalmazást a gyors intézkedésre”. A táviratot írásban is követte, amelyben az a ráadás, hogy a járás egyik másik községében, Hévízkarádon egy esztendő óta nincs iskola, nem lesz az őszre sem s a gyermekek az utcákon csavarognak.

„A jegyzőnek nem kell lakás.” Mezögyán község elhatározta, hogy 22 ezer koronáért jegyzői lakót építtet, melynek terveit az alispánhoz terjesztette föl, kérve a jóváhagyást. A terv ellen azonban *Ladányi János* felelősségét adott be az alispánhoz, mondván, hogy a jegyzői lakra semmi szükség nincs, csak a község újabb megterhelését jelentené. Az alispán az ügyet a helyigazgatás elvé terjesztette, aki elvetette *Ladányi János* felelősségét és jóváhagyta a képviselőtestület határozatát.

A körorvosi intézmény bajai. Sopron vármegye július 13-iki közgyűlésén dr. Vogel József tiszti főorvos jelentést tett a körorvosok tarthatatlan helyzetéről. Ezek ugyanis kötelesek havonként kétszer beutazni a községeket, de utiköltséget nem kapnak rá. Van ugyan utiállományuk, de ezt még 1876-ban szabályozták, s azóta a fuvardíjak éppen négyszeresen lettek magasabbak. Ebből az következik, hogy a körorvosi állásokra nem akad pályázó.

Szepes vármegyének ugyancsak 14-iki közgyűlése szintén foglalkozott e tárggyal. Oda egy min. rendelet érkezett, mely szerint a megye összes községeit husz orvosi körbe kell beosztani. Ez megtörtént, de némely körorvosi állásra nem akad pályázó. Például a szepesfalvi kör állást hiába hirdették meg, sőt, mikor a maximális pótdíjakat is megígérték, még akkor is az történt, hogy két körorvosi állásra csak egy pályázó jelentkezett. Vagyis a szepesfalvi körnek külön orvosa ezután sem lesz.

MOLNÁROK ÉRDEKE.

— Malomipari és műszaki melléklet. —

A Magyarországi Molnárok Országos Szövetségének hivatalos közlése.

Molnárlevél.

— A meggyanusított molnárvezér. — A Molnárszövetség ügyei. —

Budapest, július 15.

Öszinte sajnálatomra csak későn vettem észre azt, hogy egy malomipari szaklap július 1-én megjelent számának szerkesztői üzeneteiben újból föllángolt az a régi gyűlölet, mely az illető lap és a Molnárszövetség alapítói és az egykori Molnár-újság szerkesztői között volt. Az itt szóbanforgó szerkesztői üzenet durva támadást intéz *Kováts Antal* ellen, aki tudvaleg egész vagyont áldozott a molnár kisiparosság szervezésére. Annymira méltatlan ez a támadás, hogy indítva érzem magamat arra, hogy annak visszaverése érdekében ismét kezembe vegyem a tollat. Végtelen kárára lenne ugyanis a közel jövőben meginduló nagy molnár akciónak, ha *Kováts Antal* elkedvetlenedve e méltatlan üldözéstől, megvonná nagy munkabírását és lelkesedését a közös ügy előmozdításától. Hogy mennyire méltatlan volt a támadás, annak megvilágítására álljanak itt a következők:

Kováts Antal nem irodalmi babérokért és nem anyagi érdekből indította meg a Molnár Újságot, hanem azért, hogy a molnár kisiparosságot szervezze, hogy öntudatra keltsze a már-már elvesztett molnárságot és hogy szervezze őket. Hogy mennyire nem anyagi érdek vezette, azt mutatja az is, hogy *Kováts Antal* majd két éven át közel ötezer koronát áldozott a Molnár Újságra. Sok küzdéssel járt az a lapalapítás, mert bizony sok száza rugett ama molnár társaink száma, akik két éven keresztül elfogadták a lapot, de sohasem fizették érte. Mikorra a „Molnár-Országos Szövetség” megteremtése érdekében az ismert újabb mozgalom keletkezett, akkorra már a Molnár Újság többekévébbé életképes volt, mert körülbelül behozta a kiadásokat. A Molnár-szövetség érdekében kifejtett agitáció költségeit a legnagyobb részben szintén *Kováts Antal* fedezte. A Molnár-szövetség megalakulásakor az életképes lapot a szövetségnek úgy adta át, hogy nem számít érte semmit, nem kér érte semmit, csak majd akkor, ha a szövetség és lap erős és hatalmas lesz. Akkor adjon, annyit, amennyit akar. Ő ezen összeget, — amely időközben jócskán szaporodott — a molnár közölközésre szánta, tehát ha él addig, majd akkor megmondja, hogy miként kívánja érvényesíteni: *alapítvány* formájában-e, vagy másként. A szövetség megalakulása után a lelkesedés pillanataiban elhatározta, hogy a Molnár Újságot hetenkint kiadja. Fogadkozások, ígéretek történtek, hogy a szövetség minden tagja kötelességének tartja a lapot terjeszteni és ezzel anyagilag is erősíteni.

A szalmaláng — mint rendszeren — hamar elaludt: a hetenkinti kiadásokkal a költségek megkészeződtek — a sok szövetségi rendes tag közül kevesen fizették tagdíjait. A lap rendszeren ment, mint azelőtt, most már a tagsági díj fejében — ingyen. Molnár-társaink számottevő része, úgy mint azelőtt, elfogadta és nem fizetett. A befolyt pénz kevés volt, elfogyott. Megint csak *Kováts* állt elő az ő áldozatkészségével — és adott pénzt, most már a szövetségnek — kölcsön. Hogy az anyagi zavarok rendeztessenek, egy választmányi ülésen: *Tankovics János* elnök, *Kováts Antal* (ismét *Kováts*), *Dukovics László*, *Jónás József*, *Szila János*, *Gruber Ferencz* (persze, hogy ismét ő is), egy 1200 koronás váltót irtak alá. Ezen váltót *Tankovics János* elnök leszámította. Ez a pénz is hamar elfogyott, mert a tagdíjak sem folytak be. Ekkor újra *Kováts Antal* nyakába szakadt az újság gondja. *Kováts* azonban kimerült. Hét gyermekes család-apaságának tudata felülkerekedett az ő határtalan áldozatkészségén is. És ki csodálkozik ezen?

Menteni kellett. A mentés olyképen történt meg, hogy a szövetség választmánya határozata-képen Molnár Újságot átadta az Egyetértés-nek, amelyben azóta mint *Molnárok érdeke* új rovat jelenik meg minden vasárnap. Tehát nem szűnt meg, hogy az „Egyetértés” nem hajlandó éveken át „potya-lapot” küldeni egyeseknek, bocássuk meg neki. De a szövetség tagjainak tagsági díjak fejében 10 koronáért köteles megküldeni vasárnapi számát, 24 koronáért — kedvezményesen — naponként. De ezt az összeget az Egyetértés-nek meg is kellene kapni. És bizony a támadó lap jászfényszaru B. B.-je nem küldte be. Ezért nem kap lapot. Ha így előfizetett volna, biztosan kapná az Egyetértést.

Hát így vagyunk. Megítélheti ezekből a tényekből minden elfogulatlan és becsületes ember, hogy *Kováts Antal* „esalt-e”? *Ókrós Mihály* pedig sohasem volt *Kováts* alkalmazottja. Elégző jellemző azokra, akik ilyen igaztalanul támadnak egy lelkes, áldozatkész embert, akinek nincsen más büne, minthogy nem az ő táborukban költötte el keserves verejtékével szerzett ezreseit. Álljon elő az öt támadók közül az, aki áldozott annyi koronát a molnár-közügyért, ahány százast ő és társai. Ő nem őlt meg a molnárság nyakán. És mit csináljunk a támadóval? Sajtópöri ítéleteit szaporítsuk egy-egyel?...

Sok szó esett e helyen is a Molnárszövetség látszólagos hallgatásáról. Ennek is meg volt a maga oka, még pedig első sorban az alapszabályok késedelmes jóváhagyása, másodsorban pedig és főleg az anyagi erők megbénulása. Azonban legközelebb már pezsgő élet váltja föl az eddigi némaságot s a molnár-szervezkedés megindul az egész vonalon. Addig is gyűjtsük a munkanyagot a legközelebbi közgyűlésre s ne hallgassunk az uszítókra.

Gruber Ferencz,

a Molnárok O. Sz. id. titkára.

A lisztpiac. A lisztpiacot a kedvező terméskilátások egy csapásra ellanyhították. A lisztkereskedők csak a legelőbb szükségleteiket fedezik és előrevásárlásokba egyáltalában nem bocátkoznak. Ezért az üzlet nyomott. A múlt heti liszt- és korpaárak 50 kilogrammenként szákkal együtt koronáértékben:

Üzemény száma	Concordia malom	Elsőpesti szőzmalom	Gizella-malom	Pesti Hon-germalom	Lajza szőzmalom	Hungária szőzmalom	Viktória szőzmalom
0	19.20	19.20	19.—	19.10	19.40	18.80	18.20
1	18.80	18.80	18.60	18.70	19.—	18.40	17.80
2	18.40	18.40	18.20	18.30	18.60	18.—	17.50
3	18.—	18.—	17.80	17.90	18.40	17.70	17.20
4	17.60	17.60	17.40	17.50	18.—	17.30	16.80
5	17.10	17.—	16.90	16.90	17.60	16.70	16.10
6	16.40	16.60	16.40	16.10	17.—	16.20	15.40
7	15.80	16.—	15.40	15.10	16.20	15.20	14.40
7½	15.—	15.20	14.—	13.50	15.80	13.70	13.—
7¾	13.—	13.20	12.20	11.90	12.30	11.30	11.30
8	9.60	9.80	9.60	10.—	10.—	9.80	—
8½	7.—	7.10	7.30	7.—	7.20	7.10	—
9	7.20	7.10	7.30	7.20	7.20	7.10	—

A rozsliszt árak a következők:

Rozsliszt („Viktória”):

o	o/I	I.	WR.	II.	III.	SR.
15.20	14.50	13.80	13.20	11.20	10.20	—

A vetésjelentést közgazdasági rovatunkban találják meg olvasóink.

KRAUSZ LEO gépezsmérnök szabaddalmi ügyvivő irodája
SZABADALMAK
kieszközlésére: Budapest, VIII., Bezerédi-u. 4.
TELEFON 108-68. TELEFON 108-68.

A Trieszti Jutai par R.-T. Triesziben
ajánlja közismert kütű készítményeit mindennemű

zsákokban

a legjutányosabb árak mellett.

Felvilágosításokkal szolgál a magyarországi képviselőség:

NOBEL SÁNDOR, Budapest
VI., Aradi-utca 31. 30189 Telefon 161-07.

Kemény Manó malomipari gépkereskedő és
műszaki üzlete
BUDAPEST, V., Rudolf-rakpart 7. szám.

Idegenek Utmutatója.

Bankok és takarékpénztárak.

Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület, Budapest. Alapítva 1840-ben. Befizetett részvénytőke 20.000.000 K. Tartalékalap 59.029.862 K 89 fillér. Könyvecskére és folyószámlára elhelyezett betétek átlagára 1910. december hó 31-én 369.403.373 K 18 fillér. Forgalmában lévő saját kibocsátványok 333.571.450 K. A takarékpénztár 4 százalékos és 4½ százalékos zálogleveleket, valamint 4 százalékos és 4½ százalékos községi kötvényeket bocsát ki. Ezen címletek teljesen adómentesek, minden tekintetben kauzálképesek és községek, testületek, alapítványok és nyilvános felügyelet alatt álló intézetek pénzeinek elhelyezésére, valamint hitbizományi és letéti pénzek gyűmléscsőző elhelyezésére alkalmasnak nyilvánítottak. Mind a záloglevelek, mind a községi kötvények alkalmasságuk nyilvánítottak továbbá katonai házasági óvadékok céljaira s a záloglevelek ezenfelül árvapénzek elhelyezésére is. A takarékpénztár ezenkívül 1906-ban 30.000.000 K összegű, egyenkint 100 K névértékű nyeresémeny-kötvényt bocsátott ki.

Budapesti Bank Részvénytársaság, VI., Teréz-körút 22. szám. Alapítke 10 millió korona. Fiókok: V., Zoltán-utca 16. sz., VI., Váci-körút 15. sz. Elfogad betéteket folyószámlára és takarékpénztári könyvecskére. Előleget ad értékpapírokra. Külföldi pénzek vétele és eladása. Tőzsdéi megbízások. Safe deposit a Zoltán-utcai fiókban.

Első Magyar Iparbank váltóüzlete, Budapest, V., József-tér 1. szám. Értékpapírok, sorsjegyek, ércpénzek vétele és eladása a hivatalos napi árfolyamon. Tőzsdéi megbízásoknak egy az érték, mint a gabonátörszén a legelőnyösebb feltételek mellett eszközölése. Szelvények és ki-sorsolt értékek díjmentes beváltása. Olcsó, magas előlegek értékpapírokra és sorsjegyekre. Sorsjegyek részletfizetésre. Igérvények minden huzásra. Osztályosorsjegyek eredeti áron. Szor-solási ellenőrzés költségmentesen. Katonai há-zassági óvadékok ügyében minden utalgatás és eljárás ingyenes.

Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbank, V., Dorotya-utca 6. Fióktintézetek: Budapest, IV., Múzeum-körút 1., V., Nádor-utca 25., V., Lipót-körút 32., VII., Erzsébet-körút 41., VI., Andrásy-ut 30. Vidéki fiókok: Fiume, Kolozsvár, Kassa, Pozsony. Közraktárak: Budapest és Barcsan. Alapítke 40.000.000 korona.

A Wiener Bank-Verein magyarországi fióktelepe Budapest, V., Nádor-utca 4. (saját házában). **Belvárosi osztály:** IV., Koronaherczeg-utca 10. **Terézvárosi osztály:** VI., Deák Ferenc-tér 6. **Központ:** Wien, I., Herrngasse 8. Teljesen befizetett részvénytőke 130 millió korona. Tartalékok 40 millió korona. A Wiener Bank-Verein magyarországi fióktelepe a folyó banküzlet összes ágaival foglalkozik.

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Központ és Magy. kir. szab. osztályosorsjáték főkezesítő helye: VI., kerület, Andrásy-ut 5. Kézi zálogüzletek: IV., Károly-körút 18.; IV., Ferencz-utca 4., Irányi-utca sarkán, VII., Király-utca 57., VIII., József-körút 2., VIII., Ullői-ut 6. sz.

„Hermes” magyar általános váltóüzlet r.t. IV., Koronaherczeg-utca 5. sz. Fiókok: V., Dorotya-utca 8., V., Nádor-utca 25. Alapítke 3 millió ko-rona. Értékpapírok és sorsjegyek vétele és el-adása. Betétek takarékpénztári könyvecskére és folyó-számlára. Utalványok és hitellevelek az összes piacokra. Osztályosorsjáték. Safe deposits.

Budapesti Kereskedelmi Részvénytársaság, VIII. ker., Rákóczi-ut 9. sz. „Palace pezsgőgyár.” A nevezés alatt Budafokon modern berendezésű pezsgőgyár van, ahol francia minta szerint első-rangu magyar pezsgőt gyárt. E mellett borkeres-kelemmel, főleg fajbortokat palackoztat, likőr, rum, cognac és gyümölcs-pálinka gyártá-sával foglalkozik. Tokaji borokban Tokaj-hegyal-ján külön pinceszéi vannak és a legmegbízhatóbb számorodni és asszu borokat árusítja. Importál kínai és japán teákat, amelyeket Nippon-tea el-nevezés alatt hoz forgalomba. A részvénytársas-ág pénzüzleteket lebonyolít és takarékbetétet elfogad. Telefon: 141-83.

Gaedicke bankház részv.-társ. A magy. kir. sza-badalmazott osztályosorsjáték főkezesítője. Já-téktérvek ingyen és bérmentve.

Belvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság, IV., Kigyó-tér 1. Alapítke 16.000.000 korona. Tar-talékalap 4.000.000 korona. Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskére, pénztári jegyre és cheque-számlára. Leszámitól váltókat. Jel-zálogkölcsönöket nyújt földbirtokokra. Előleget ad értékpapírokra s azok vételét és eladását lelkiismeretesen és legmegtámasztottabb feltételek mellett eszközli. Tőkebefektetésül ajánlja 4½ és 4¼-os adómentes zálogleveleit.

Budapesti Kölcsönös Segélyző Egylet m. sz. V., Arany János-utca 18. Takarékbetétek gyűmlé-csöztetését elvállalja heti befizetések mellett. Kölcsönöket folyósít olcsó kamat és előnyös visszafizetési módokat mellett.

Budapesti Iparbank részv.-társ. IV., Eskü-tér 8. Telefon: 25-65. Kölcsönöket folyósít váltóra vagy kötelezvényre; leszámitól folyószámla-követeléseket s elvállal minden, a banküzletbe vágó megbízást előnyös feltételek mellett.

Országos Magyar Vasutas Takarékpénztár r.t. VI., Váci-körút 22. Alapítke: 1.000.000 korona. Fióktelep: Miskolcz. Fuzionált a Budapest Székesfővárosi Takarékpénztár r.t.-gal.

Magyar Fakerekedők Hitelintézete r.t. V., Szé-chenyi-utca 1. Alapítke 3.000.000 korona. Alapít-ásai és részesedései: Egyesült Fatermelők r.t., Kisjenői Fatermelő r.t., Központi Faértékesítő r.t., Magyar Fakereskedelmi r.t. Elvállal mind-en, a fatermelés és fakereskedelem ágáa tar-tozó pénzügyi műveletet, felbecslést, erdőértéke-csülést, vételt és eladást előnyös feltételek mellett. kérne. Felvilágosítás Budapest, IV., Kossuth La.

Hazai Bank Részvénytársaság, V., Dorotya-utca 3. Alapítke: 32.000.000 korona, tartalékalap 3.500.000 korona. Nádor-utcai fiók: V., Nádor-utca 18., Oktogon-téri fiók: VI., Andrásy-ut 48., Rákóczi-utí fiók: VII., Rákóczi-ut 26.

Budapest-Terézvárosi Takarékpénztár r.t. VI., Andrásy-ut 47. sz. Alapítke: 1.200.000 korona. Elfogad betéteket betétkönyvekre, pénztár-jegyekre, valamint cheque- és folyószámlára. Leszámitól váltókat a legelőnyösebb feltételek-ke bank-utol és hitellevelekben; előleget ad ér-tékpapírokra; elfogad megbízásokat értékpapírok bizományserű vételére és eladására.

Budapesti Polgári Takarékpénztár Részvénytársas-ág, IV., Koronaherczeg-utca 3. szám. Alap-ítke 2.000.000 korona. Elfogad takarékbetéteket 4½% mellett. Köztisztviselői kölcsönöket folyó-sít 10-30 évi törlesztésre minden előleges költ-ség nélkül. Elvállal tisztviselő-házak építését és telepek létesítését lakbérletkötés mellett.

Általános bank részv.-társaság, VII., Erzsébet-kör-ut 29. Alapítke 3 millió korona.

Az Algemeene Bank voor Zaleijk Onderpand nemetalföldi (hágai) pénztintézet kölcsönöket fo-lyósít haszonélvezetekre, életjáradékokra, kötött tulajdonra stb., anélkül, hogy váltófedezetet kérne. Felvilágosítás Budapest, IV., Kossuth jos-u. 4. az Általános Óvadékbank helyiségében.

Országos Iparbank Részvénytársaság, Budapest, V., Ferencz József-tér 6. szám. (Gresham-palota.) A Zivnostenská banka, Prága alapít-ása. Részvénytőke 60 millió, tartalékok 16 millió. Telefonszám: 131-65, 131-66. Sür-gőnyezim: „Industriale.” Elfogad takarékbetéte-ket 4½% netto kamatozás mellett. Betéteket folyószámlára megegyezés alapján kútlans tétel mellett. A bankszakma összes ágaival foglalko-zik. Értékpapírok vétele és eladása. Értékpapí-rok megőrzése és kezelése. Előleg értékpapí-rokra. Külföldi váltók és pénznemek vétele és eladása. Hitellevelek kibocsátása. A budapesti és külföldi tőzsdéken megbízások kútlans eszkö-zése. Váltók, utalványok stb. behajtása. Folyó-számlaforgalom. Váltók leszámitolása. Váltóüz-let: V., Ferencz József-tér 6. (Gresham-palota.)

Szállítványozási és Iparbank r.t. VI., Váci-körút 37. Alapítke 400.000 K. Telefon: 21-29.

Magyar Kereskedelmi Hitelbank Részvénytár-saság. Budapest, V., Erzsébet-tér 12. Alap-ítke 8.000.000 korona. Elfogad betéteket taka-rékpénztári könyvecskére, folyó. (cheque) számlára és pénztárjegyekre. Leszámitól váltó-kat, utalványokat, kötelezvényeket és nyílt számlákon alapuló künnlevőségeket. Előleget nyújt értékpapírokra és az azok vétele és eladá-sára vonatkozó megbízásokat lelkiismeretesen és legelőnyösebben teljesíti. Külföldi pénznemek vételére és eladására vállal szeszdóhitel-biztosi-tókat a kincstárral szemben és letesz minden-nemű óvadékokat. Elfogad letéteket megőrzés vé-gett. (Safe deposit.) Kiállít hitelleveleket.

Budapest-Erzsébetvárosi Takarékpénztár r.t. VII., Károly-körút 13. Befizetett alapítke 5.000.000 korona. Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskére és folyószámlában. Tőzsdéi megbízásokat teljesít, értékpapírokat, csekket, külföldi pénznemeket vesz és elad.

Budapest III. ker. takarékpénztár, III., Lajos-utca 183. Telefon: 41-82. Alapítke 500.000 korona. Alapítva 1872.

Biztosítás.

Assicurazioni Generali (Trieszti általános biz-tosító-társaság.) Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalékalap 366.829.741 korona 68 fillér. Az eddig teljesített kárfizetések ösz-szege: 1.018.074.811 korona 43 fillér, az érvényben levő életbiztosítások összege: 1.106.056.556 korona 66 fillér. Budapest, Dorotya-utca 10., az intézet saját házában. **Élet-biztosítás** minden módozat szerint, valamint **finellátási és leánykiházasítási biztosítások.** — **Tűz-, szállítmány-, betöréses lopás elleni és üvegbiztosítások.** — **Jégbiztosítás a Magyar Jég-és viszontbiztosító részvénytársaság** (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalékalap 7.000.000 korona. Egyenkénti és csoportos **balesetbiztosítások** (egyenkénti baleset-biztosítások díjvisszatérítéssel is) az **Első o. ált. baleset ellen biztosító társ.** által (Budapest, Dorotya-utca 10. sz.)

Magyar Élet- és Járadékbiztosító Intézet m. sz. VI., Teréz-körút 52. Az életbiztosítás összes ne-meit kultiválja jutányos díjak és előnyös felté-telek mellett; továbbá a nyugdíjbiztosítás kü-lönböző neműt magánhivatalnokok részére, ki-házasítási biztosítást leányok részére.

Első Leánykiházasítási Egylet m. sz. Gyermekek és életbiztosító intézet, Budapest, VI., Teréz-körút 40-42. Alapítva 1863. Legelőnyösebb díj-táblázatok gyermekek és mindennemű életbiz-tosításokra, havi fizetések mellett is. — Tartalékok: 10.000.000 korona. Eddig kifizetett bizto-sított összeg hétmillió korona. Biztosítási állo-mány 46.000.000 korona.

„Duna” Biztosító Társaság, VI., Andrásy-ut 30. Alapítke: 2 millió korona.

„Friedrich Wilhelm” porosz élet- és kezességi biztosító r.t. Berlinben. Magyarországi igazga-tóság: Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 17. Alapítva 1866-ban. Telefon: 69-75. Eddig biztosítva: 1500 millió korona.

Ipari vállalatok.

Piszurnyi L. utóda Janisch János és fia, Budapest, VII., Jósika-utca 12. sz. csatornázási vállalata, épületbádogos műhelye és horgany gisztmények gyára. Légszusz- és vízvezeték, központi fűt-ések, szellőztető készülékek, szivattyuberendezés, árnyékszék, vízellék, mindennemű gőz-, ma-gán- és nyilvános fürdő, hidegvízgyógyintéze-tek, melegvízkészítő-berendezések, fűtő-tűzhely összekötéssel, gépek, világítási, fűtési és mű-szaki czélokra. Saját légszusz-készülék minden házában. Telefon 20-83.

Gyorstalpaló ipar r.t. V., Andrásy-ut 4. Elvállal mindennemű cipőjavítást gyorsan és olcsón. Telefon: 28-33.

Hungária műtrágya, kén-sav és vegyi ipar r.t. 7., Furdó-utca 8. sz. Alapítke 4.000.000 korona. Gyárak: Zsolna és Budapest. Telefon: 39-57.

Continental lemosható gallér- és közelgyár r.t. Budapest, VII., Telep-utca 43. sz. Telefon-szám: 115-92.

Hazai likőr-, rum- és szeszgyár r.t. (Singer és Reichsfeld.) VI., Lehel-utca 17. sz. Telefon: 15-30.

Szabadalmazott Osztrák-Magyar Államvasut-Tár-saság magyar bányái, hutái és uradalmainak igazgatósága, Budapest, IV., Egyetem-utca 1. szám. Vas- és aczélművek: Resiczán és Aninán. Hidépitő- és gépgyárak: Resiczán. Gazdasági gépgyár: Román-Bogánon. Petroleumfinomító, ma mok, cementgyár, erdészet és gazdaság: Oravicán. Megrendelések a budapesti igazgató-sághoz: IV., Egyetem-utca 1. szám aló inté-zendők.

Amerikai Czipő Részvénytársaság — American Shoe Company Ltd. Budapest, Dorotya-utca 6. és Erzsébet-körút 42.

Unió gőzmosógári részv.-társ. Budapest, VII., Telep-utca 43. sz. Telefonszám: 115-92.

Ujlaki Téglá- és Mészégető r.-t. V., Akadémia-utca 9. Alapítke: 6 millió korona. Mészégető: Buda-Ujlak, Téglá- és cserépgyárak: Óbuda, Péter-hegyi dűlő, Békásmegyér, Habarcsyár: Budapest, V., Vízafogó 1455.

Urikány-Zsilvölgyi Magyar Kőszénbánya Részvénytársaság. Budapest, V., Nádor-utca 19. sz. Telefon: 38-83. Sürgőnyezim: Urikány Budapest. Bányák: **Lupény** (Hunyadmegye). Termel: Darabos szenet, koczkaszenet szoba-, gőzcséplő-gép- és gőzeke-fűtésre, diószenet, aknaszenet, pormentes aknaszenet kazánfűtési czélokra, aprószenet körkémencező fűtésre, kovácszszenet kovácsolási czélokra. Lupényi kocszműveiben gyárt: Darabos pirszenet kohászati czélokra, koczka pirszenet, dió pirszenet szobafűtési, cement- és cukorgyártási czélokra, kátrányt, kénsavas ammoniumot, magas hatásfokú műtrágyát. **Vezérbizományos: Magyar Általános Hitelbank,** Budapest, VI., Nádor-utca 12. sz.

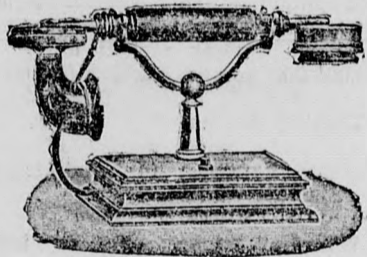
Északmagyarországi Egyesített Kőszénbánya és Iparvállalat Részvénytársulat, V., Arany János-utca 29. sz. Alapítke 4 millió korona. Ajánlja szobafűtésre az országSZerte kedvelt **csibaji darabos szenet,** gazdáknak és iparosoknak pedig a **csibaji aknaszenet,** valamint a kitűnő **bagyaszaljai tömör- és gyárszenet.**

Magyar Aszfalt Részvénytársaság, V., Nádor-utca 4 sz. Gyártelepek: Budapest (VIII., Jrczy-ut 34.), Arad, Mezőtelegd, Felső-Derna, Fátáros, Versecz. Alapítke 5 millió K. Alapított 1878.

Beocsini Czemmentgyári Unio r.-t. V., Alkotmány-utca 10. sz. Alapítke 7,600,000 korona. Czemmentgyár: Beocsin; malomkőgyár: Ujvidék; kőszénbánya: Ujbánya.

Magyar Magánteleson Részvény-Társaság

101111

111111

Még nem jutott eszébe, hogy sok pénzt takarít-hatna meg, ha házi telefonjainkat bevezetné? Ha meggondolja, hogy Önnek és alkalmazottainak mennyi idővesztése, hiábavaló ide-oda járkálása van, he fogja látni, hogy mindentől csak szabadalmazott házi telefonjaink bevezetése által kimélheti meg magát. Levélbeli vagy telefon felszólításra (szám 10-49) azonnal elküldjük megbízottunkat, ki díjtalanul fog Önnek szabadalmazott házi-telefonjainkról költségvetéssel szolgálni. Budapest, VI., Podmaniczky-utca 27.

Kereskedelmi vállalatok.

Aufrecht és Goldschmid utóda Elek és Társa r.-t. IV., Károly-körút 10. Egyetemes áruház. Elárulit könyveket, képeket, fényképező csikkeket, fegyvereket, mindenféle háztartási és fényüzési csikkeket előnyös részletfizetésre.

Idégenforgalmi és utazási vállalat r.-t. IV., Viadó-ter 1. sz. Fiókok: Brassó, Fiume, Kolozsvár, Nagyvárad, Nagyszében, Temesvár, Zágráb. Alapítke 800.000 korona.

Budapesti Központi Tejcarnok-Szövetkezet. VII., Rottenbiller-utca 31. Üzletész-tőke 265.600 K (457 drb. 800 K-ás üzletész). Telefon: 58-56.

A Smith Premier látható írásu írógép az egyedüli, azonnal és állandóan látható írással és teljes billentyűzet-tel. „Grand Prix” Páris 1900. és Brüsszel 1910. Árjegyzék és természetben bemutatás költségmentesen és minden vételköltséget nélkül. Budapest, VI., Deák Ferencz-ter 6. (Anker-palota) Telefon 80-60.

Általános Berendezési Részvénytársaság. Billiárd, fabutor és hűtőkészülékek gyára, Budapest, VII., Gizella-ut 26. Telefon: 65-75. Sürgőnyezim: Berendezők Budapest. Levélbeli vagy szóbeli megkeresésre költségvetéssel, rajzokkal és tervekkel készségesen díjtalanul szolgálunk.

Budapesti Közuti Vaspálya-társaság, V., Lipót-körút 22. sz. Alapított 1865. Alapítke 40,477,800 korona. Telefon: 24-52, 85-92, 78-06, 19-90, 22-35, 47-56, 8-78, 84-31, 20-99.

Kivonat a hivatalos lapból

— Július 15. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Faragó Mariska panaszai állandó megbízott kisdédovónót az ottani V-ik számú állami kisdédovódá-hoz rendes kisdédovónóvá;

a kereskedelemügyi minisztérium ideiglenes vezetésevel megbízott pénzügyminiszter a postatakarékpénztár személyzeti létszámába Szankovics István számvizsgálót számtanfelelőssé, Kuthy Mátyás tisztet számvizsgálóvá, Szimán Lajos segéd tisztet, Kovács József, Biehler Frigyes, Stocklin Antal, Weisz József és Bézerdj Odón díjnokat segéd tisztékké, Szende Jónás írodatisztet írodafőnékké, Szabados Pál és Mautner Ignác keze őstiszteket írodatisztekké, végül Mihnya János államépítészeti hivataltisztet kezelőtisztékké;

az igazságügyminiszter János Béla debreczeni járásbírói joggyakorlatot a huszti járásbíróshoz jegyzővé, Varga Jenő rabói járásbíróshoz telegkönyvi átalakító díjnokat az ökörmezői és Kotzói Emil nagyváradi ügyészégi díjnokat a malaczkai járásbíróshoz írnokokká;

a szegedi főügyész Bartha Sándor zombolyai járásbírói írnokot a nagykiskindai ügyészéghoz írodatiszté;

a nagyváradi ítélőtábla elnöke a vezetése alatt álló ítélőtábla kerületébe dr. Szentmiklósy Imre ideiglenes minőségű díjtalan joggyakorlatot ideiglenes minőségű díjas joggyakorlatokká, Pogonyi Andor végzettség joghallgatót ideiglenes minőségű díjtalan joggyakorlatokká nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Orók Mihály mezőturi állami felsőbb leányiskolai igazgatót jelenlegi minőségében a trencsényi állami felsőbb leányiskolához;

az igazságügyminiszter Kassay Endre huszti járásbírói jegyzőt a máramarosszigeti törvényszékhez helyezte át.

Névmagyarosítás. A belügyminiszter Pule Mihály tenkei lakos Bartára, Klein Jónás (Odón) satorlajuhelyi lakos saját, valamint kiskoru Gizella és Anna nevű gyermekei Kovácsra, Dellér Lajos aradi lakos Csikósrá, kiskoru Hoffmann Péter bácsfekete-hegyi lakos Konezra, kiskoru Kohn Mórész bécsi lakos Korányira, Kaán Ferdinánd veszprémi lakos saját, valamint kiskoru Zsigmond nevű gyermeke Komlósrá, Stern Sámuel téglási lakos saját, valamint kiskoru István nevű gyermeke Szántóra, Fischer Sámuel bács-földvári lakos Fenyőre, Eberhardt Antal pálmónostori lakos Enyedire, kiskoru Deutsch József zentai lakos Dénesre, Porumb János békésgyulai lakos Puskásra, Lebensfeld Kata szombathegyi lakos Lászlóra, Schwarz Sámuel budapesti lakos Sugárra, kiskoru Schenthal Jenő gödöllői lakos Szépvölgyire, kiskoru Vendel Erzsébet és Eva temesvári lakosok Varjasra, Leiszt Andor sápi lakos saját, valamint kiskoru Andor nevű gyermeke Kardosra, Schimmel Sláma budapesti lakos Simóra, Hresza György budapesti lakos saját, valamint József, Jenő és Julianna nevű kiskoru gyermekei Halasra, kiskoru Szabodnik József panaszai lakos Papra, kiskoru Löwy Miksa és Leó zalai-szőlőpusztai lakosok Pálra, kiskoru Zsolner Béla kassai lakos Zsolnaira, dr. Grüber Max nagyváradi lakos Gaspárra, kiskoru Rosenschein József budapesti lakos Rózsára, Ilavács Árpád budapesti lakos Havasra, Freitag Sándor oláhapáti lakos Majtényire, Betelheim Ábrahám levai lakos saját, valamint Jelen nevű kiskoru gyermeke Berényire, kiskoru Schinzel Ferenc nyitrai lakos Szentimrára, Moskovics Károly és Gyula kassai lakosok Martonra, Pesznayk István pocsaji lakos Sárosira, Vurszta János nagyváradi lakos Váradra, Muntyán Ágoston neposzi lakos Mezeire, kiskoru Kohn Marianna bécsi lakos Kozárra, Plesch Béla fogarasi lakos Horvátra, kiskoru Schlesinger Jenő budapesti lakos Kenedire, kiskoru Adler Ottó budapesti lakos Aldorra, Karadzsov György temesvári lakos Karásonyra, kiskoru Deutsch Margit budapesti lakos Darányira, Kreil Venczel kézdívásár-hegyi lakos saját, valamint Ervin és Eugénia nevű kiskoru gyermekei Révaira, kiskoru Marczinkó Anna löse-i lakos Margitaira, Koterla György várhegyi lakos saját, valamint György és László nevű gyermekei Katonára, kiskoru Turcsan József esztergomi lakos Turányra, Kohn Béla aradi lakos Lenkére, Grosz Márton budapesti lakos Madarászra, Fűsz József jászberényi lakos és István nevű kiskoru gyermeke Bálintra, kiskoru Kohn Zoltán ráczalmási lakos Kaszásra, Rosenfeld Ábrahám budapesti lakos Rázsóra, Blausberg Herman kassai lakos Berényire, kiskoru Schroff Béla máramarosszigeti lakos Székelyre, kiskoru Grünhut Béla, Dezső és Henrik budapesti lakosok Farkasra, Bertesan Illés magyarországi lakos Biróra, Zimánovics Albert szabadkai lakos saját, valamint József és László kiskoru gyermekei Zimányira, Weiszmán Áron mátészalkai lakos Vágóra, kiskoru Spitz Zoltán ilovai lakos Sárkányra, Lébi Benjámin kolozsvári lakos Lukácsra, Schlesinger Lipót keszthelyi lakos saját, valamint György gyermeke Szabóra, Kohn Miksa aradi lakos saját, valamint Sándor gyermeke Kállaira, Branda Erzsébet terényi lakos Serényire, kiskoru Ondrejkovics Lajos békéscsabai lakos Ligetire, kiskoru Kohn Mór balassagyarmati lakos Kondorra, Pundics István esztergomi lakos Dobosra, kiskoru Schwarzenfeld Maxi mikolezi lakos Somogyra, Tollasits Ilona kaposvári lakos Veresre, kiskoru Weisz Béla fiumei lakos Vértésre, Zatuló Amália parkányi lakos Zoltánra, kiskoru Onderik István kassai lakos Orsovaira, Musa Sándor soltvad-kerti lakos, valamint Sándor nevű kiskoru gyermeke Murányira, Löwy Rudolf kiskőrösi lakos saját, valamint Karolina, Márton, Róza, Géza és Jenő nevű kiskoru gyermekei Lukácsra, Goldstein Izidor békesi lakos saját, valamint Goldstein Imre, Goldstein László, Juhiska és Mátyás nevű kiskoru gyermekei Lászlóra, Rosenber Béla budapesti lakos Pónára, kiskoru Szilva István, továbbá kiskoru Szilka József, László és Már-

ton ungvári lakosok Földvárira, kiskoru Schwarz Jenő balassagyarmati lakos Somóra, kiskoru Reichenfeld Andor budapesti lakos Földesre, kiskoru Schneider Mihály Ferencz franzfeldi lakos Szászabányaira, Laubheimer Ferencz szegedi lakos Lugosira, Csomusák József alvinczi lakos Csertőre, Kanász Mihály solti lakos Kovácsra, kiskoru Szemelcz András és Mária mohácsi lakosok Tótra, Kohn Adolf mezőkomáromi lakos saját, valamint Lajos, Imre és Ilona nevű kiskoru gyermekei Komáromra, Schwarz Ernő és kisk. Schwartz Sándor selypi, illetőleg lőrczei lakos Bolgárra, kisk. Weisz Emil budapesti lakos Vajdára, Tilafer József bertyóújfalusi lakos Sápira, kiskoru Stern Odón fiumei lakos Szalaira, Weinberger Géza budapesti lakos Virágra, kiskoru Mandits István nagykanizsai lakos Hervátra, Spitzer Hermann rózsashegyi lakos saját, valamint Ilona, Imre és László nevű kiskoru gyermekei Rónaira, kiskoru Sterzel Margit rákospalotai lakos család névenek Kérre kért átválttatását megengedte.

Pályázatok. A pécsi felsőkereskedelmi iskolánál számtani tanári állásra augusztus 5-ig; Kiskaján községben postai ügynöki állásra augusztus 11-ig; a debreczeni pénzügyigazgatóságánál számgyakornoki állásra 14 nap alatt, a nagybányai járásbíróshoz hivatalozgalmi állásra négy hét alatt; a székesfehérvári törvényszékél albirói állásra; a pozsonyi és az aranyos-maróti pénzügyigazgatóságánál fogalmazói állásra 14 nap alatt; Szomolnok postamesteri állásra július 24-ig lehet beadni a szabályszerűen felszerelt pályázatot.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban tegnap számos helyen, különösen a Duna jobb- és balpartján, meg általában az ország déli részein volt eső, amely többnyire zivattal járt. Nagyobb záporosót jelentettek Cirkvenic-záról 45, Kaposvárról 37, Zágrábról 32, Mohácsról 26 mm-t. A Nagy-Alföldnek az esőből kevés jutott. A hőmérséklet lényegtelenül változott, maximuma 34 C. fok Zombolyán, minimuma 4 C. fok Árvaváralján.

Prognózis a következő 24 órára:

A hőség csökkenése várható, helyenkint — főleg keleten — zivataros esőkkel. (Sürgönyprognózis: Sok helyütt csapadék, zivatarok, keleten hűvösebb.)

Állomás	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és ereje	Felhőzet	Csapadék mm.		Hőmér- séklet	
					max.	min.	max.	min.
A-Szlatina	61.3	14.4	E	8	0	—	25	12
Ungvár	60.7	16.2	N	1	0	—	27	11
Késmárk	61.4	13.0	—	0	—	—	23	07
Losonc	60.4	17.4	NW	1	0	—	25	12
Ógyalla	61.2	16.2	N	1	0	—	24	13
Budapest	60.9	19.2	W	1	0	—	24	16
Herény	61.8	17.9	N	2	0	—	23	14
Keszthely	61.4	21.5	N	3	0	—	27	16
Pécs	61.8	18.5	NW	4	0	—	28	17
Zágráb	61.7	20.7	—	3	0	—	28	15
Fiume	60.6	20.0	E	1	0	—	25	15
Szeged	60.5	18.9	NN	1	4	—	25	8
Temesvár	58.7	—	—	1	—	—	31	15
Nagyvárad	60.8	16.6	NE	1	1	—	25	12
Kolozsvár	60.9	16.7	NW	1	1	—	27	10
Nagyszében	—	16.8	E	0	0	—	25	10
Szatmár	—	17.8	S	1	1	—	20	8
Eger	—	20.4	N	1	1	—	28	8
Árvaváralja	—	16.9	NE	1	0	—	28	8
Salmcsébánya	—	19.0	W	1	1	—	22	12
Komárom	—	15.9	NW	1	2	—	22	12
Magyar-Óvár	—	17.2	—	—	—	—	26	14
Sopron	—	20.3	NW	4	—	—	24	20
Eszék	—	20.4	NE	3	0	—	28	10
Cirkvenica	—	20.0	NE	3	0	—	25	9
Debrecen	—	19.1	NE	1	1	—	25	14
Kecskemét	—	20.6	NE	2	0	—	26	15
Oroszló	—	19.3	NE	1	3	—	30	18
Arad	—	22.4	N	2	4	—	34	17
Zombolya	—	—	—	—	—	—	—	—
Versecz	—	—	—	—	—	—	—	—
Orsova	—	20.6	S	3	3	—	38	17

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság
Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

Gallér és kézelők

tisztítását legkifogástalanabban eszközöl

BRADOVKA GYULA

gőzmosó, vegytisztító- és ruhafestő gyára
KASSÁN.

Képviseletek kedvező feltételek mellett az ország minden részében kerestetnek.

Szerkesztői üzenetek.

Magánlevelek irására nem vállalkozunk. — Kéziratokat vissza nem küldünk. —

R. Árpádé, Kanizsa. Az alábbi süteményreceptek... talán segítségére lehetünk:

Jégfánk. Hat tojás habját egy óráig 25 deka törött... cukorral elkeverjük, hogy szép fehér máz legyen belőle...

Fekete kétszersült. Kell hozzá egy nyolezad kiló... liszt, egy nyolezad kiló cukor, egy nyolezad kiló hámozatlan, durván tört mandula...

B. Guidóné, Budapest. A festékekkel bemázolt padlót... meleg, de nem forró szappanos vízzel kell fölmosni...

Margit. 1. Rézorszáftól érezedényekről úgy távolít... hatunk el, ha a edényt erős ecettel vagy egegett agyag... gal tisztítjuk...

Bánatos. Igaza van, hogy a betegek ruháját soha... sem szabad a többi fehérneművel együtt mosni...

Sárika. 1. A következő szerrrel lehet a fehér galac... borból való kezttyit, cipőt vagy övet tisztítani...

2. A penész. Foltos helyet maró szódás folyadékba... bemártva kimossuk és kiöblítjük, aztán ismét megdör... zöljük klórmentes lugban...

Kuktakissasszony. Igéretünkhöz híven folytatjuk a... konyhareceptek ismertetését: Levesbe való zsemlye... gombóc: 12 deka vajot elkeverünk...

— 2. A penész. Foltos helyet maró szódás folyadékba... bemártva kimossuk és kiöblítjük, aztán ismét megdör... zöljük klórmentes lugban...

E. V. Segesvár. Leghelyesebb, ha csekély megtaka... ritott pénzén állampapírost és pedig 4 százalékos Ma... gyar koronajáradékot vásárol...

Találmányokat

vesz, értékesít, finanszíroz, szabadalmakat és... mintavédelmet kieszközölt

UNIVERSALE

szabadalmakat és találmányokat értékesítő... részvénytársaság. — Alaptőke 500.000 korona.

Budapest, V., Erzsébet-tér 18. szám.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for dates (July 15, 14, 15, 14) and locations (Inn, Dun, Norva, Vág, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna N.-Majtény, Laboroz Homonna, Vag). Lists names and numerical values.

EGYETÉRTÉS

politikai naplap.

Kiadóhivatal igazgató: PAJOR MÁTYÁS

FÉRJ és FELESÉG

REGÉNY.

Irtá: J. LIES.

— Hígyje el, kapitány, ha mondom. Kül... ömben arról majd maga is meg fog győ... ződni. Waldensée bárót tulajdonképen Ni... kolajevics Nikolájnak hívják...

— Ó maga igyekezett is hirtelen gazdag... ságának magyarázatát adni s embereivel el... híresztelte, hogy Amerikában tett szert óriási... vagyonra...

zonymyal a Svédországban elkövetett is kény... szerűségéből történt.

— No és a Wilhelm-téri? — Oh, ennek egészen más indító okai... lehetnek annál is inkább, mert Cosmin az ő... emberei közül való volt...

— azt hiszem, hogy mégis csak szolgálhatna... némi felvilágosításokkal ez az asszony, aki... hónapokat töltött el a báró fogságában.

— Nem, egyáltalában semmiről sem tud... felvilágosítást adni. Annyit mondhatna leg... főljebb, hogy ilyen vagy olyan szobában volt... elszállásolva...

SZÍNHÁZAK

Vasárnap, 1911. július 16-án.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ. (BUDAI SZÍNHÖZ)

Délutáni mérsékelt helyárak.
A peleskei nótárius.
Enekes bohózat 3 felvonásban.
Irtó: Gaál József. Zenéjét szerző
Erossy Béni.
Kezdeté 3 órakor.
Ez a rendezés helyárakkal.
Kreolvér.
Operett 3 felvonásban. Irtók:

Schnitzer Ignác és Gatti Imre
Fordította: Harsányi Zsolt, Zené-
jét szerzője: Bertó Henrik.

Előadók
Romy de Valmero Rátkay
Angele Haller I.
Sever Gyöző
André Royan Tábori
Yacintha Albert E.
Casterres Hainal
Mar et Arranto Bálint
Céline Harsányi M.
Sarlita Nagy G.
Ambo Kelett

Kezdeté 1/2 8 órakor.

A nm. vall. és közokt. miniszter elismerő leiratával kitüntetve.
Dr. Batizfalvy I. Z. főváros legelső
FOGORVOSI INTÉZETE
Áthelyezve: **Károly-körút 3. sz. alá.**
Fájós fogak meggyógyítása Széjpadiás nélküli műfogak,
Tartós fogtömések, aranyhidak, koronák.
Foghuzások (altatásban is.) Jól használható fogszorok
elkészítése és behelyezése.
Jótállás mellett mérsékelt szabott áron.
Vidékiek félmag alatt megkapják műfogalkat.

Tulajdonosok: **ANGOL PARK** HERMINA-UT
MEINHARDT 61-65. SZ.
TESTVÉREK TEL. 146-55

Az Angol Parkban

megnyílik az újraépült
Ujvári-Varieté.

Nagyszerű varieté és színházi műsor.

Fregolia Ujvári Ferrar
1000 személyt befogadó nagyszerű színházi épület.
Előadás d. u. 4—8-ig, este 9—12-ig.

JARDIN DE PARIS

VII. KER., ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-UT I. SZ.

UJ FÉLHÁVI MŰSOR! Kezdeté pont 9 órakor.

Madame Hellway-Bibó Ferenczy Károly
kabaré sztar. a Vígyszínház tagja.

Lucie König Pallal Rózsi Richard Godal

Die nachte Dame, új német és Enyves hát! új ma-
gyar bohózat. — Fehéren, operett, Az egyke, Rudolf
Sulzer. Sándor Stefi. Utazás a villamoson sth. A
Tabarinban Tony and Chica, Oy-Ra csoport, La Bouelli.

Képzőművészeti, vagy részletvezetőre
legelősebben
Butor EHRENTREU és FUCHS
testvéreknek
Budapest, VI., Teréz-körút 8.
Képes arjegyzék ingyen. Telefon 88-59.

Heti műsor:

Julius hó	Fővárosi nyári Színház (Budai Színhöz)	Fővárosi Város- ligeti Színház
17 Hétfő	Kreolvér	Az ártatlan Zeuzs
18 Kedd	Az aranyember	Az ártatlan Zeuzs
19 Szerda	Luxemburg grófia	Az ártatlan Zeuzs
20 Csütörtök	Kreolvér	Az ártatlan Zeuzs
21 Péntek	A balkáni hercegnő	Az ártatlan Zeuzs
22 Szombat	Carmen	Az ártatlan Zeuzs
23 Vasárnap	Trenk Daró A falu rossza	A notredamei toronyőr Az ártatlan Zeuzs

DIANA

fogkrém

szaktekinélyek véleménye sze-
rint a legalkalmasabb fogtisztító-
szer, mely a lerakodott fogkövet
(fogpenész) legrövidebb időn belül
eltünteti és a fogakat vakító
fehérré teszi.

A DIANA-FOGKRÉM ára 50 fill.
Diana - krém és
Diana - szappan

használata teljesen elegendő,
hogy vörös arca, vörös orra,
vörös keze hófehér, tiszta és
finom legyen és a csunya bőr-
bántalmaktól, valamint szeplőtől
és pattanástól a legrövidebb idő
alatt megszabaduljon.

DIANA-PUDER

teljesen ártalmatlan szerekből
van összeállítva, az arcon egyen-
letesen tapad és szabad szem-
mel teljesen láthatatlan.

Egy üvegtégely DIANA-crém (nappali
és éjjeli, vagy csak éjjeli használatra)
1 kor. 50 fill.

Egy nagy darab DIANA-szappan
1 kor. 50 fill.

Egy nagy doboz DIANA-puder szarvas-
bőrrel együtt (fehér, rózsás vagy sárga-
szinben) 1 kor. 50 fill.

DIANA - sósborszesz

nélkülözhetetlen háziszer.

Az itt felsorolt készítmények eredeti áron
mindenütt kaphatók!

Eladási központ: **Diana áruosztály.**
Budapest, VI. ker., Teréz-körút 22. szám.
Telefon 117-06.

Tennis-rakett

Kezdőknek — — 8, 9, 11 K
Haladóknak — — 12, 15, 17 K
Jó játékosoknak 15, 20, 25 K
Jó játékosoknak
kiváló minőség 25, 30, 40 K
Versenyrakettek 30, 40, 50 K

Az összes rakett-formák egy-
egy példánya a verseny nél-
küli olcsó szabott ár feltün-
tetésével külön osztályba van-
nak kiállítva s annak meg-
tekintésére a t. vevőközön-
séget meghívja

Plökl és Haas
VI. Andrásy-ut 13.

Tennis-cikkekről, u. m. labda, prés-
táska, kerti és középháló oszlop
játszma és pályajelzők, labda-
kosarak és Tennis öltözködésről
stb. sziveskedjék Tennis-árjegy-
zékünket kérni. — Saját rakett
javító-műhely a házban.

ÁGYTOLLAK, „MARABU“-hoz

VII., Károly-körút 7. Ágytoll-gőztisztítás,
(Telefon 71-25.)

A háztól való el- és visszaszállítás még
aznap 10 óráig díjtalanul eszközöltetik.

„ Kedvező fizetési feltételek! „

Eredeti művészi festmények

A „MAGYAR MŰKERESKEDELMI VÁLLALAT“
szalonjában

Budapest, VI. Nagymező-utcza 4.

Feltűnő olcsó árak! Ingyen bemenezi!

TYUKIN!!

használata után nincs többé baromfivész.

**1 nap alatt megszün-
tet mindenféle vést.**

Sok számos elismerő bizonyítja, orvosi bizo-
nyítványok igazolják a szer kitűnőse gét, min-
den gazdaembernek szüksége van rá. Alól
ezen szert használják, ott baromfivész nincs
s hosszú időre vézmentesíti a baromfiakat,
1 nap alatt megszűnteti a vést.
Minden üveghez külön használati utasítás.
Egy liter tartalmazó üveg ára 4 korona.
Megrendelhető a főraktáronál:

Dr. ODOR BÉLA gyógyszerésznél
NAGYENYEDEN.

Sürgönyözim: ODOR NAGYENYED. — Naponta posta-
szétküldés. — Szabadalmazva és törvényileg védve

Kiváltunk

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegye-
ket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA

Budapest, IV., Párisi-u. 5.
■■■■■■ (Főpostával szemben) ■■■■■■

100 ezer darab különféle tárgyat nagy áron feláron kiadunk.

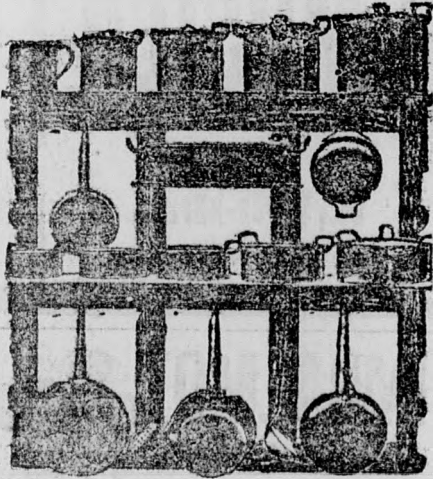
Óriási raktár, állandóan 50 wagen választék ágy, porcellánru, vasodény, kelengye, náaszandék, konyha-berendezésből. Ingyen láda, ingyen csomagolás, nagyon szelíd kiszolgálás. Teljes vendéglői és kávéházi berendezések. 30% engedély.

- Diszes függőlámpák** ... 3 **frt 25** frtg
 5 személyes metszett és mintázott üveg-készlet csak ... 6 **frt 50** kr.
 8 személyes kávé vagy tea-készlet, modern, aranyozva és festve ... 2 **frt 10** kr.
 6 személyes étkező-készlet aranyozva és festve ... 6 **frt 25** kr.
 6 személyes étkező-készlet, rozoco, csodaszép ... 8 **frt 25** kr.
 12 személyes ebédlő-készlet, legálmább metszeti porcelán ... 18-100 **frt** frtg
 12 személyes étkező-készlet, rozoco, csodaszép, modern, aranyozva és festve, 42 tányér, mindenből 2 tál ... 20 **frt**
 Femek szép angol mosdó-készlet díszesen festve ... 4 **frt 50** kr.
 12 darab legprimább kék románo fazék-lábos, 1/2 literől 5 literig ... 3 **frt 50** kr.

Felül mindent egészségi szempontból, tiszta aluminium evőeszköz, 6 kés, 6 villa, 6 kanál, 6 kávé-kanál, összesen 24 db, csak **6** **frt**.

Porcellán-Ház
 Baross-tér 4. sz.

Alumínium világhírű excelsior védjegyű legjobb gyártmány főzőedény, csak egyedül nálam a legolcsóbb árban kapható, teljes konyhafelszerelés állvány nélkül **19** forint, állványval **24** forint, mely áll a következő **25** drből:

8 liter 1/2, 1, 1 1/2, 2, 2 1/2 liter	1 főzőedény 4 szemmél
5 liter 1/2, 1, 1 1/2, 2, 2 1/2 liter	1 pánszűrő szita 14 cm.
5 fedső	1 mosdó 8 cm.
1 sütőleptű 20 cm.	1 habzókanál 8 cm.
1 tojástartó 16 cm.	1 citromprés
1 omlettesítő 20 cm.	1 teaszűrő
1 tejfőrtető 2 1/2 cm.	25 darab

Darabonként igen kedvező ár!

Fazék	1/2	1	1 1/2	2	2 1/2	3
Lábos	40	50	60	70	80	90

Fedők nagyság szerint.
 Nem tetézés esetén a pénzt szívesen visszaadjuk.

Takács Porcellán-ház
 Budapest, Baross-tér 4. szám.

Hazai likőr-, rum- és szeszgyár r.-t.

Budapest, VI., Lehel-utca 17. szám

MOST JELENT MEG!

A MAGYAR JOGÁSZEGYLET KÖNYVKIADÓ VÁLLALATÁNAK LEGUJABB KÖTETE:

Új irányok a magánjogban

IRTA: **Schwarz Gusztáv** EGYET. TANÁR

A vaskos kötet négy értekezésben a jogtudomány új irányával ismerteti meg az olvasót. Az első értekezés az utolsó két jogásznemzedék tudományos irányait mutatja be. A második Hering Rudolf és művéről szól. A harmadik kritikai képét adja a birtoktan fejlődésének az utolsó száz év alatt. Végül negyedik értekezésben szerző a jogalanyról szóló saját elméletét védi.

A kötet ára füzve **15 K**
 A kötet ára kötve **18 K**

Kiadta az „Athenaeum” irodalmi és nyomdai r.-t. (Budapest, VII., Rákóczi-út 54. szám), kapható minden hazai könyvkereskedésben.

Finom url fehérneműek legmodernebb kivitelben

SÓS BERNÁT

uridivat czégnél
 VI., Budapest, Andrásy-ut 50. sz.

Gummi-övszerek

legfinomabb francia gyártmány 12 drb.-ként 1.80, 2.40, 4.- és 5.- korona.

NEVERRIP eredeti gyártm., 12 db 6.- K

STERYL legfinomabb Paara gummi-hólyag 6 darab 3.50 korona, 12 darab 6.50 korona.

minden eddigi gyártmányt felülül, kizárólag cégemnél kapható.

CAPOTTES rövid, eredeti amerikai, 12 darab 3.- koronától 5.- koronáig.

HALHÓLYAG valódi francia „Duchamps” gyártm. 12 darab 4, 5, 6, 8 és 10 korona.

Mintagyűjtemény 12 drb legfinomabb 4 korona.

IRRIGÁTOR zománczott vagy üvegen teljesen felszerelve, 2.50, 3, 5, 6, 8 koronáig.

Suspensor (heretartó) drbja -50, 1.-, 1.20, 1.50, 3.- K-ig.

Has- és Sérvkötők Gummiharisnyák legnagyobb választékban, mérték után is készíttetnek.

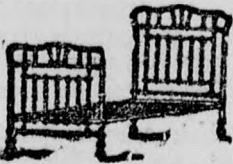
„GLORIA-ÖV” (havibaj ellen) 6 darab betéttel darabja 5 koronától 6.50 kor.-ig.

Neumayer Lipót Készít. gummiárak és betegápolási cikkek raktára

V., Budapest, Váci-körút 2. szám.

LINOLEUM üzleteim:

VI. Váci-körút I. (ANKERKÖZ), VII. Rákóczi-ut 8. szám. Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Réz- és vaságyak minden kivitelben.

Betegápolókoszok.

Sodronyos kocsifűtés minden méretben 20.- kor.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb
Pap lan Pap lan Pap lan

Kárpitosáru-, réz- és vasbutorgyáros, fabutor, nád- és kertibutor, ernyő és sátor, minden méretben megrendelés szerint is. Gyógykezelő fehér és szürkeporézok, gyapju- és flanelitakarók, szőnyegek minden nagyságban, storrok, szövet és csipkék függönyök, ágycserítők, butorszövetek és mindenféle kellékek nagy választékban. Gyermekszékek és keresztelőkészleteket a legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelig

Szálloda-, Intézet-, fürdő- és kórház-berendezési gyár

GICHNER JÁNOS

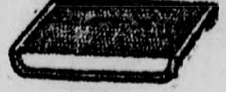
Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.

Gyári VII., Kertész-u. 7., 9. és 20. sz.

Arjegyzék bárkinek kívánatra ingyen és bérmentve küldetik

Összeoszukható vaságy kivétel 3 matraccaal 22.- kor.

Sodrony-Ágybetétek bármely nagyságban.

Gyermekkoszok nagy választékban.

Róletták, Jalousiák és nádrolletták minden méretben készíttetnek.

GUMMI-HALHÓLYAG ÓVSZER Valódi angol és francia különlegességek. tucatonként 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 K. 3 tucatonál 20% engedmény.

NAKIRA törv. védett, valódi indiai parafummi férfikülönlegesség tucatzárja 12.- korona. 3 tucatzárnál 20% engedmény.

UTERUS-SPRAI feltétlen megbízható női fecskendő különlegesség 14 kor.

PESSAR-OCL. orvosiilag rendelve 3, 5, 6, 8, 11 kor. darabja. — 3 darabnál 20% engedmény.

IRRIGATOR 3 K és felettebb. Képes árjegyzéket rendkívül érdekes tartalommal kbl. 1000 ábrával ingyen bérmentve és jiszcréten küldünk.

BIDET 10, 16, 20, 24 Kor.

VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben. MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben.

Pontos címre és a vörös keresztre ügyeljünk.

MAGYAR-HORVÁT TENGERI GŐZHAJÓZÁSI R.-T., FIUME.

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.
A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.
Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül hetenként négy gyorsjárat Fiuméből, Zara, Spalato, Curzola, Gravosa (Ragusa) Castelnovo és Cattaróba. Az utazás tartama Gravosáig csak 20 óra, Cattaróig csak 24 óra.
Fiume-Venezia: hetenként 3-6 gyorshajó-összeköttetés.
Fiume-Ancona: hetenként 2-3 gyorshajó-összeköttetés.
Fiume-Ravenna: hetenként egy járat oda és vissza.
Ezen gőzösök közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek, ugyiszlétén Venzianában és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano felé, stb. stb. A gőzhajók modern kényelemmel, hálófülkékkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak felszerelve.
Bővebb felvilágosítást nyújt a Központi Menetjegyreiroda, Budapest (V., Vigadó-tér 1.) és annak összes magyarországi fiókirodáit.

HOFFMANN S. és V.
BUDAPEST, V. Zoltán-u. 18.

ADRIA
m. kir. tengerhajózási r.-t. vezérigazgatója.
Helyesbített hajójáratjegyzék.
1911. július havában a 16. gőzöző gőzösök indulnak

FIUMBŐL:

Hova	Gőzös neve	Kelut
New-York	Carpattia	8
Sfax, Rouen*)	Stefania	1-10
Hamburg**)	Bagdad	1-10
Liverpool	Brescia	5-15
Sfax Rouen	Deak	5-15
Rotterdam, Amsterdam*)	Balaton	10-20
London, Hull	Clio	10-20
Liverpool**)	Flaminian	15-25
Bordeaux*)	Nagy Lajos	15-25
London Antwerpen*)	Kálmán király	15-25
Hamburg**)	Rhodos	15-25
Pernambuco, Maceio, Bahia, Rio de Janeiro, Santos*)	Duna	26
New-York	Saxonia	29
Liverpool	Cypria	21-31
Tunis, Algier, Gibraltár, Tanger, Oran*)	Zichy	21-31
Lissabon, Léixoes	Baross	21-31
Rouen*)	Széchenyi	21-31
Glasgow		

A *gal megjelölt viszonylatokban a gőzös Triestet is érinti.
A **gal megjelölt kikötők érintésétől az igazgatóság eltekint, ha a gőzös elindulása előtt 8 nappal elegendő rakomány nem jelentenek be.

FŐNÖKÖK
ezrel eddig hiába vártak arra, hogy könnyű szerrel jussanak írógéphez.

HA FIZETNEK
havonta 20-30 koronát, kapnak egy elsőrendű, látható írást, visszaváltót, táblázatot, összedobillenyűs, automatikus sorváltót, csupa aczélből és vasból gyártott, rendkívül tartós, univerzál-kiviatúrás

Ujlaki-írógépet.
Nem írnak alá váltót és folytonosan halmozódó irodai munkálataikban könnyen

BOLDOGULNAK.
Barmely rendszerű használt írógépet legmodernebb Ujlaki írógépeinkre

BECSERÉLÜNK.
Díjmentes bemutatás országszerte. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

UJLAKI BÉLA Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 28. sz.
Telefon 122-60.

Vidéki hivatalnokok, kik könnyű mellék-keresetre reflektálnak, közöljék címüket. Vidéki képviselőik keresteknek.

Legjobb és legmodernebb fényképezőgépek, objectivek stb. ::

kényelmes havi lefizetésre

Kivánatra kimerítő fényképárjegyzék ingyen.

Aufrecht és Goldschmied utóda

Elek és Társa R.-T.
Budapest, IV., Károly-körút 10.

FÜLŐESZKÖZÖK
EZÜSTBŐL és ALPACCA EZÜSTBŐL,
DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK
A LEGELŐNYÖSEBBEN

POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERTÉLEPÉN
BUDAPEST, VII. Erzsébet-körút 29.sz.

VIDÉKI MEGBENÁRULÁSOKRA KIVÁLÓ GONDOT FORDÍTUNK.
ÁRJEGYZÉK 2000°RAJZSAL BÉRMENTVE KÜLDETIK.

AMERICAN SHOE COMPANY LTD.
Amerikai cipő részvénytársaság
Budapest, V., Dorottya-utca 6. Wurm-udvar és VII., Erzsébet-körút 42.

Kizárólagos elárúsítása a következő elsőrangú amerikai gyártmányoknak:

Urak részére:	Syermekeknek:	Hölgyek részére:
Edwin Clapp & Son	Piehler	Sorosis
Barry		Cousins
Walk-Over	Kérje képes árjegyzékünket.	Patrician
Commonwealth		

„A köztudatba ment át“, „hogycsakis KÁLLAI LAJOS motorgyára
 Budapest, VI., Gyár-utca 28.
 szállítja teljes jótállás mellett a leghíresebb motoroséplőkészleteket.
 Saját érdekében kérjen minden gazda dísz-főábrapót, melyet ingyen és bérmentve küld a gyár!
Fontos figyelmeztetés! Kállai Lajos hírneves motorgyára nem tévesztendő össze más Kállai nevű cégekkel.

Bőrbutoripar!
Kendi Antal,
 Bpest, IV., Semmelweis-u. 7.
 Bőrbutorszaküzlet, mely minőség, formai kivitel és árak tekintetében különös előnyt nyújt. Angol bőrbutorok, ebédli székek, fotelek, férfszobák és irodahelyiségek butorzása!
 Bőrbutor bevásárlása bizalmi dolog!

BERLINI VICTORIA
 Általános biztosító részvénytársaság. Alapított 1853.
 Biztosítási állomány 1910. december 31-én: K. 2.273.943.548.—
 Vagyron 1910. december 31-én: — K. 969.594.576.—
 Bevétel az 1910. évben: — K. 197.784.727.—
 Nyereség az 1910. évben: — K. 40.308.360.—
 Nyereségrészesedés; az 1910. üzletévre — K. 36.650.194.—
Különös előnyök:
 Megtámadhatatlanság: A kötvény egy évi fennállás után semmiféle alapon sem támadható meg.
 Párosaj vagy öngyilkosság: Az első évben a teljes díjtartalék, ennek eltelével pedig az egész biztosítási összeg fizetett ki halál esetében.
 Világ-kötvény: A biztosított minden külön pótfizetés nélkül kezdeti fogva tartózkodhat és utazhat az egész földön.
 A biztosítás megszűnésének kizárása: Három évi fennállás után a biztosítás nem válhat érvénytelenné.
 Legmagasabb kölcsön- és visszavásárlási érték 3 évi fennállás után.
 Megszűnt biztosítások érvénybe helyezhetők 6 hónapon belül orvosi vizsgálat nélkül.
 Háború biztosítás teljesen költségmentes a teljes biztosítási összeg érvényével.
 Nyereségrészesedés: A tiszta nyereség 80%-a biztosítottaknak szavatoltatik.
 Az 1909. üzletévre 35.734.621 korona utaltatott át a biztosítottaknak mint nyereségrészesedés. Már 1878 óta az összes díjbevételek 3%-val emelkedő osztalek fizetettik ki.
 Példa: 10.000 koronás elérés és halál esetére szóló biztosítás 25 évi időtartamra egy 30 éves egyénnek csupán 5854 koronájába kerül.
 Rövid világs biztosítási feltételek, fenntartások nélkül. — Ugyes képviselőket alkalmazunk.
Igazgatóság Magyarország és a Kelet részére:
Budapest, V., Dorottya-utca 1. szám.

„OLLA“
 a bebizonyított legjobb higiénikus **GUMMI** különlegességgel 2 évi jótállás. Kapható minden gyógyszerertárban és drogériában.
 Követelje azonban, hogy a szállítója önnek csak **OLLA-t** adjon. Az elárusító helyek kimutatását, árjegyzéket és eredeti propagandá reklámot ingyen küld az **OLLA** gummi-gyár Wien 11/817 Praterstrasse Nr. 87.

BÉRCZI VITRAGE
 (mint a 28.253 sz. a. védve)
 60/85 cm nagyságban fodorral borítottulre Point-Lace szalag munkával darabja
1 korona 50 fillér sárgarézruddal és gyűrűkkel együtt
Bérczi D. Sándor
 BUDAPEST,
 Főutca: VI., Desseffy-utca 3. Telefon: 109-08.
 Fióküzlet: VIII., Üllői-ut 4. sz. Telefon: 141-53.

Hirdetések felvételnek e lap kiadóhivatalában

Szenzációs találmány.
 Szabadalmazva: 3956. sz. a.
 Törv. védve. 41. sz. a.
ANTICOL.
 Páratlan hatású szer a lovak kólika betegségének megszüntetésére. Ezen Anticol szerrel az 1. sz. huszárezrednél két éven folytatott kísérletek teljesen beigazolták, hogy ennél jobb szer nem létezik a kólika gyors és biztos megszüntetésére, mert minden esetben már egy adag után is a baj teljesen megszűnt.
 Egy doboz (mely 2 Anticol adagot tartalmaz) ára 4 korona; négy adag 8 korona, hat adag 12 korona.
Megrendelhető a feltalálónál:
„ANTICOL“-laboratórium
 Mayer Ignác kir. főállatorvosnál Brassó.
 Kaiserl. und Königl. Husaren-Regiment Kaiser Nr. 1. Ellismervény.
 Alulírott, a Mayer Ignác kerületi m. kir. állami állatorvos ur által lovak kólikás megbetegedései ellen feltalált és összeállított gyógyszerrel úgy a saját, mint az ezred lovainál meglepő győgyeredményekkel használtam, ugyan azért azt gyors és biztos hatásánál, valamint alakjánál és könnyen kezelhetőségénél fogva mindenkinek melegen ajánlom.
 Brassó, 1896. április hó 21-én.
 (P. H.) **Littke, Oberst s. k.**

A feneke nyílik a „VULKAN“ faszén-vasalónak, mely a világ legideálisabb vasalója!
 A nemzetközi vasipari kiállításon fellépetést keltett! Kapható minden vaskereskedésben és háztartási üzletben.
 Községes faszénrel fűtik még sincs szaga, nem pörköli, nem égeti ki a ruhát, nem kell fújtatni, lóbalni, nem kell hamurosta.
 Ára osziszolva **K 6.-**
 nélkülözve **K 7.-**
 A „VULKAN“ kézzelvezető készülék külön **30 fillér**
 Szabadalomtulajdonos cég:
Arak és Fehér
 Budapest, VII., József-körut 33. Telefon 86-71.

Viznyomású sajtók szőlő- és gyümölcsnedv nyarására, nagyban üzemre, 1, 2 vagy 3 kitolható gyűjtő medencével.
„HERCULES“ szőlő- és gyümölcsprés
 kettős sajtoló készülékkel, kézi hajtásra. Gyártják mint különlegeséget, különféle nagyságban és szerkezetben, kitűnő kivitelben.
Ph. Mayfarth & Co.
 WIEN III/
 Gépgyár és vasöntöde.
 Különleges gyár szőlő- és gyümölcsértékesítő gépekre
 Kitalálva több mint 600 első díjjal
 A most megjelent 358. sz. képes kiterjedt árjegyzék ingyen és bérmentve megküldjük.

SCHAUMBURG LIPPE herceg beremendi portland cement- és mész művei
 Kereskedelmi igazgatóság: Pécs, Indóház-u. 42.
 Evi termelés: 500.000 q. portland cement. 120.000 q. fehér mész, 800.000 q. kavics.
Kitűnő minőségű és páratlanul szép színű portland cement és fehér mész gyártása valamint géppel zuzott kavics és nyers mész előállítására
Művek: Beremenden.
 Portland cementünk kiváló minősége mindenütt a legnagyobb elismerést vívta ki. A hivatalos szabványokat messze felülmúló minőségűt szavatolunk.
 Gyors és pontos kiszolgálás!

Wagner Manó
tan- és nevelőintézete
 Rákospalotán (Budapest mellett.)
 Nyolcz osztályu főgimnázium nyilvánossági és érettségi vizsgák tartási joggal. Nyilvános polgári fiúiskola. Leiklameretes felügyelet. Alapos oktatás. Jó ellátás. Kiváló tantervek. Alapvető ismételtanítás. Nagy arnyas kert és játszótér. A tanulók lehetnek bennlakók és félkosztosok.
 Kivansagra „Ismeretöt” küld
AZ IGAZGATÓSÁG.
Rákospalota
 (vasúti állomás — posta — távirda — telefon).

PÉNZKOLCSÓN
 sorsjegyekre, értékpapírokra és vidéki tak.-pénzl. részv.

Erzsébet sorsjegyre 10.— K	Olasz v. t. sorsjegyre 50 K
Jósziv " 12.— " " " " " " " "	Osztrák v. t. " 55
Bazilika " 25.— " " " " " " " "	Hazai " " 105
Magyar v. t. " 30.— " " " " " " " "	Konv. Jelzalog " 130

 A kölcsön apró részletekben törleszhető. Ha sorsjegyei bárhol zálogban vannak, úgy a kölcsön megkötése előtt azokat a kölcsönösön a fenti összegre fel kell váltani. — Részletfizetésre vásárolt, de még ki nem fizetett sorsjegyeket kiváltunk és rájuk fenti kölcsönt adjuk. — A sorsjegyszámokat a zálogjegyre rávezetjük. — Olcsó kamat és azonnali elintézés.
BEIFELD BANKHÁZ Budapest, Karoly-körút 1. Alapított 1874.

Valódi Brünni Szövetek
 1911. évi tavaszi és nyári idény.
 Egy vég 3.10 mtr hosszú teljes wrl 1 vég 7 korona
 1 vég 10 korona
 1 vég 12 korona
 1 vég 15 korona
 1 vég 17 korona
 1 vég 18 korona
 1 vég 20 korona
 (k a b á t) mellény) ára csak
 1 vég, fekete szalon öltönynek K 20.— felöltözövek, turistaloden selyemkammernak stb. stb. szállítás gyári árban a szolidnak elismert
 posztógyári raktár
Siegel-Imhof, Brunn.
 Minták ingyen és bérmentve.
 A magánvétel előnye szöveteket közvetlen Siegel-Imhof cégénél a gyártás helyén vásárolni, felelte nagyok. — Kolosszális áruforgalom következtében mindenkor legnagyobb választék egész friss szövetekben. Legolcsóbb szabott árak. A legkisebb megrendelés is teljesen minta szerint és legelőzékenyebben lesz eszközölve.

BUTOR készpénzért és részletra.
 Nem kell banknál törleszteni és semmiféle kamat nem számítatik. Háló, ebédlő, őr- és szalonberendezések, őrési és lasztek, egyszerű és modern kivitelben.
FUCHS BÓDOG butornagykereskedő
 Budapest, VII. Erzsébet-körút 32. Arjegyzék ingyen.

„OLLA” GUMMI
 különlegesség
 A tudomány mai állása szerint bizonyított legjobb létező Gumi óvszer
 Ár: tucatanként 4, 6, 8 korona. Az „OLLA”-gummi kapható az ország minden gyógyszerárában, jobb drogáriákban és az előírang szaktüzletekben. Kivétel azonban, hogy a szállítóknak csak „OLLA”-t adjon. Az előírtó helyek kimutatását arjegyzéket ingyen küld az
„OLLA” gummigyár.
 Wien, II/817. Praterstrasse 57.
 Kedvelt minőség 1203. sz. tucatja 6. kor. 1204. sz. 8 kor. tucatja. Raktár Budapest: Török József Király-utca 12., Thalmyer és Seltz Zrinyi-utca 8. Radoncza Testvérek Baross-utca, Orvosi Műszertár, Rákóczi-utca 22., Török Emil VII. ker., Rákóczi-utca 56. sz. Utasi Ferenc, Andrássy-utca 35., Gara Géza és társa, József-körút 80. sz., Szécsi Lajos, Andrássy-utca 77., Kartschmaroff A., Rákóczi-utca 60. sz., Rogátsy Kálmán, Rákóczi-utca 10., Góllner Kornél, Szondi-utca, Pokorny Géza, Teréz-körút 10., Klein Árpád, Karoly-körút 15. sz., Szabó Jenő, Baross-tér 17., Komjáthy és társa, József-körút 13., Reiner J. és társa, Corvin-tér 6., Pajor testvérek, Váci-körút 19., Neumann H., József-körút 33. szám.

Világhírű eredeti angol The Champion és Premier

 kerékpárokat dupla harangcsapágygyal és szabadcsapágygyal, 3 és 6 évi jótállással minden árfelmérés nélkül szigorúan az eredeti gyári árakon havi 12 és 15 koronás részletre adjuk és kerékpár-alkatrészeket
 az egész világon létező összes kerékpárhoz, külső és belső gummit, csengőket, lámpákat, pedálokat, láncokat, konuszokat és eséseket őrési forgalmunk következtében mélyen leszállított magyar eredeti gyári árban szállítunk vidékre is bármely
LÁNG JAKAB és FIA
 kerékpár- és alkatrész nagykereskedők
 Budapest, VIII. kerület, József-körút 41. szám.
 Fióküzletek: Baross-tér 4. és Budán: Margit-körút 6. Diszárjegyzékünk 1000 képpel kerékpár- és alkatrészeiről ingy. és bérmentve.

Elismert kitérő minőségű
fényképező készülékek
 saját és idegen konstrukcióban. Mindenkinél ajánljuk, hogy bevásárlás előtt tanácsot kérje ki. Kedvelt Austria kamarák bármely jobb fényképezőben beszerezhető. Arjegyzék ingyen. Elárulások fordultok. **Kamera-Industrie** kivitelt házukhoz Wien VII.
R. Lechner (Wilh. Müller)
 es. és kir. udvari fényképező kellékek gyára
 Wien I., Graben 30-31.

Mindennemű férfi és női
NEMI BETEGSÉGEK
 ugyszintén vér-, bőr-, ideghejak, bujakór (siphilis) és férfigyöngösgség (impotencia) alapos gyógyítására legjobban ajánljuk
Dr. KAJDACS
 rendelő intézetét
 BUDAPEST, VIII., József-körút 2. sz.
 Rendel 10 órától 4-ig és este 7-8-ig. Levél útján is biztos gyógyulást ígérnek azok, kik személyesen meg nem jelenhetnek vagy távol a fővárostól laknak. Gyógyszerek utasítással kívánatra küldetnek.

Eckardt Vilmos és Hotop Ernő
 Részvénytársaság.
 Budapest, V. ker., Dorottya-utca 8. sz.
 Tervezünk és építünk 1870 óta.
 Téglágotókat, cseréptéglagyárakat, chamottegyárakat, mészegetőket, magnet-műveket, mészhomok téglagyárakat, tüzelőberendezéseket, gyárműveket, kazánfalazásokat.
 Több mint 5000 építkezés.

Gazdasszonyok és gazdák
 ha sok tojást akarnak hozzássanak,
Vajda-féle tojóport.
 Biztos és eredménydus hatás. Doboz 1 K. Uradalmak részére 1 kg. 10 K franco szállítással. — Szétküldi:
Főhercegi udvari gyógyszerintézet
 Aicsut.

ARCZ-MASSAGE FŐLÖSLEGES!
ORIZOL
 II. vagy Rizsvaj törv. védve. II.
 Az éretlen rizs TEJNEMÜ nedvből készített csodás és gyors hatású arcz-szépítő.
 Teljesen kisimítja a ráncokat! Egy adag ára 3 K 50 f. Egy drb szappan ára 1 K 50 f.
 Főraktár Magyarország részére:
 Bpest: Török gyógytár Király-u.
 Kolozsvárt: Dr. Biró gyógytára.

Korányi Márton
 hordozható accumulator-gyártó, javító és töltő műhely
 Budapest, IV., Ferenciek-tere 3. sz.

 Telefon 36-33. Telefon 36-33.
 Hordozható accumulatorok, villamos gyújtótelepek, kézi lámpák, bányalámpák, töltilámpák, kocsilámpák, zseb-lámpák és automobil batteriák. — Accumulator gyártó javító és töltőállomás. — Szab. elektromos készülékek. — Izzólámpa és elektrotechnikai cikkek gyári raktára. — Villany szerelés. — Valódi Korányi-féle szijvarró sodrony egyeduralmása.

Rézagy 32 frt
 Acélsodronnyal vaskerettel 5.50
 Összesen vaságy matracczal 8.75
 Az itt bemutatott vaságy sodronnyal és rézdiszítással bármely színre emaillezve 16 frt.
 Mindennemű vas- és rézbutort legolcsóbban szállít
NÉMETH fémbutorgyára,
 V., Koháry-u. 19a.

Újrendszerű butor-hitel.

 Azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a tisztelt butorvásárló közönségnek a legnagyobb kedvezményt nyújthatjuk.
 Hitel esetén készpénzárakat számítottunk, csupán a tartozás után 6% kamat fizetendő.
 A kamatnegyedévenként fizetendő és pedig mindig csak a hátralékos, csökkenő tartozás után.
 Törlesztés: minden 100.— korona után havi 3.— korona vagy minden 100.— korona után 1/4 évi 9.— korona.
 Nagy választék asztalos-, kárpitos-, vas- és rézbutorokban, továbbá szőnyegek, függönyök, ág- és asztalterítőkben
BALÁZS és TÁRSA BUTORÁRUHÁZA BUDAPEST, VI., VÁCI-KÖRÚT 43. (Saját ház.)

B hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges...

KIS HIRDETÉSEK

B hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges...

Pénzszekrények, ökmányszekrények, használtak és újak, rendkívül olcsó árakon kaphatók...

Dea. Édes angyalom, olyan már, mintha egy éve nem láttalak volna...

Ki venne nőül 20 éves, csinos, teljesen egyedül álló árva leányt 450.000 kor. vagyonnal?

Férjhezmenendő úrhölgyek előjegyezve tízennyolc-évtől feljebb, hozomány-összege a legkülönbözőbb fokozatokban...

Akar Ön szellemes lenni? Akar a társaságban tekintélyhez jutni? Akarja, hogy kellemes társalgónak tartssák?

Pénzszekrényeket fiz- és betérsmenteseket ajánl olcsó árakon Budapesti pénzszekrénygyár, Rákóczi-u. 4/h.

A gyakorló gyorsírók Társasága gyorsírási (Gabelsberger-Markovits rendszerű) és gépirási magyar és német tanfolyamaira...

Koporsó asztalosok részére mindenmódi koporsók díszítései, összes temetkezési cikkek képes árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Ravatalgyár Részvénytárs. Nagymező-utca E. 46. sz.

Telektulajdonosok figyelme! Építünk tehermentes telekre bank kölcsönrel bérházakat, családi házat stb. minden előleges költség nélkül.

Kézimunka hímzésekhez, butorhoz függönyökhöz, lakásberendezéshez, zsinórok, rojtok, bojtok, képes nagy árjegyzékét kívánatra ingyen küldi: Budapesti Paszománygyár, Nagymező-u. 46. szám.

Csemegeszőllő! Csudaszép friss, idej méz-édes „Csemegeszőllő” postadobozonként 16 korona. Remekszép „Oszibarack” 10 korona. Ananász „Kajszinbarack” 5 korona.

Tátrai máltaszörp 5 kilós postakosarakban K S. — Barta József konzervgyára Felka (Szepes-megye).

INGYEN TANULHAT november 1-től két hónapig az oktatási szaktárgyakat, gépirást, gyorsírást, helyesírást, szépírást, német nyelvet, Magyar Tanügyi Intézet, Rottenbiller-utca 5/a. sz. Tanítás napi három órán át. Nappali és esti tanfolyamok.

Kajszinbarackot, válogatott legszebb díszpéldányokat, befőzni vagy csemegézni 5 kilót 3 koronáért; legfinomabb spanyol üvegmelegyet vagy cseresznyét 2 1/2 koronáért szállít Müller Jenő szőlőbirtokos Kiskunhalas.

Zálogcédulát, Brillantot, gyöngyöt, ékszert, aranyat, ezüstöt és régiségeket veszünk. Alt-Wien porcellán, régi bronz csonttárgyakat, szobrokat és olajfestményeket veszünk.

Parlamenti gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiái tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyama. Alapította Markovics Iván 1863-ban.

Soványág! Az egyedüli eredménytől kísért háziasor dr. William Hartley tanár amerikai erőtápláló. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek. — Hölgyek remek keblet. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért állást. Vészeség, gyengeség, idegesség, elcsúszás és gyomorbetegségeknek nekilözhetően tápszer. Kifűntetve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Készítő levelek minden országban. Dobozoneként 1 forint 10 kor. Használati utasítással. Főraktár Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11. II/1. Telefon 156-80.

25 koronáért készülnek saját műhelyemben mérték után remek szabásban, finom kivitelben divatos férföltönyök vagy felöltők finom szöveteiből. Lichtman Sándor férfinabomester, Budapest Rottenbiller-utca 4/A. sz. Vidékre postát minták bérmentve, helyben szabásmunkát kívánatra házhoz küldöm. 28592

Zálogcédulákat veszünk. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. Singer Jakab ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán.

Kárpitos nyergesek részére mindennemű kellekék képes nagy árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részvénytárs. Nagymező-utca E. 46. sz.

Okmányokat házasságkötéshez, DISPENZÁCIÓ (kiküldetés felmentés) nagykorúsítás házassági akadály, női elvétel engedély, rokonsági és feljebb lépés engedély, válópap, névváltoztatás, katonasági pap, igazolás, korábbi joggyógyítás okmányokat, engedélyeket, megszerzés, minisztertanácsban ügyeket korosztály viz. KEMÉNY LAJOS Országos Képzési Intézet Iradja, BUDAPESTEN, Rákóczi-utca 86. szám, „Debraceni” szálloda mellett. — Minden 50 levélre válaszol. 28

Szép uriház 300 — öles telek öt lakással, pincesz, mosókonyha, villamos megálló, 11.000 forintért eladó. 5000 forint készpénz szükséges. Bővebbet: Erzsébetfalván, Vörösmarty utca 28. sz.

Halló! Egy remekhangú hangverseny gramofon 10 db dupla nagy lemezzel 20 frt. Ne mulassza el rendelését mielőbb feladni. Babuska, Czifjányzseralem, Pakló, Trombitás, Bukj el, Naprágszoknya, stb. lemez, udonságok óriási raktára. A lemezek dbja 1.25 frt Nagy raktár Pathó tünésküllő gépek és lemezekből, eredeti Eufonok valamint az összes saját készítményű hangszerekből. Marnitz Frigyes műhangszerekészítő BUDAPEST Iózséfkörút 37-39 Hangszer, gramofon és lemezejgyártó, különkülön. 28

Rayonképviselők ügyvédök és reprezentábilis viszontelárusítók kiképzésére nagy ösmeretűségük van jobb izr. körökben, egy szabadalmazott kégléti udonság értékesítéshez kerestetnek. Csakis jó megjelenésű kaucazióképes acquliténörök lesznék figyelembe véve. Havonta 1000-1200 kor. jövedelem. Molnár M. Lajos szerkesztő Budapest Rottenbiller-utca 10 Mo. — Prospektusok ingyen.

Budapestről, gyorsvonattal egy órányira, a zimonyi vonalon van egy gyümölcsös és szőlő közepén egy kisebbszéri, emeletes villalaks, fent egy szoba, alul egy szoba, konyha, éléskamra, pincesz. Nyári kellemes tartózkodási hely; gyönyörű messze kilátással körültekő falvak 10-12 tornyos látható, eladó. — Értekezni lehet Tasson, (Kunszentmiklós tassi vasútállomás) a ref. lelkész hivataltal Terület három kis hold. Több száz gyümölcsfa és 25 éves szőlő.

Ajtók, Ablakok, vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók Wiener A. utódánál BUDAPEST, ÖLLŐI-UT 123. Telefon: 62-80. Alapított 1886-ban

Lánczkutakat nagy vízmennyiségű szállítására, házi és gazdasági célokra, újonnan javított szerkezettel, szállár kivitelben legelőnyösebben szállít Magyar Lánckutgyár Thököly-ut 133. sz. Tessék prospektust kérni.

Késpénzért vagy hitelképes egyéneknek kedvező feltételek mellett szállított teljes lakberendezéseket vagy egyes darabokat és biztosítatom, hogy ilyen olcsón sehol nem kap modern háló-, bélelt, tri és szőnyegszőnyeget stb. Gyözdön meg, tekintse meg zaufolt raktárait, itt jutányosan vehet a leggyorsabb kivitelig minden fejta BUTORT Nagy Imre lakberendezési vállalkozó cég BUDAPEST, Váci-körút 9. szám (Béjárt Szerecsen-utca 1., I. em.) Árjegyzék ingyen. Album 1 K. 28793

„Limonai” kitűnő zamatu limonádé készítéséhez, adag 6 fillér. Készíti Réthy Béla Békéscsaba. Mindenütt kapható.

Budapest környékén családi házak építkezésére alkalmas telektömböket, ugyszintén az ország bármely részén nagyobb birtoktestek parcellázását vállalja az Ipari Vállalatok Muszaki Irodája. Budapest, VI. Eötvös-utca 35.

Saját gyártmányú fürdőkádak 14 kor.-tól feljebb; fűthető kádak 60 kor.-tól feljebb. Elvállalok mindenféle kúszivattyúkat és házi vízvezeték-berendezéseket legolcsóbb árakon. LEFKOVICS ADOLF Budapest, VII., Wessolányi-u. 51/E. Telefon 113-46. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

10%-kal olcsóbb, mint bárhol, legolcsóbb, legjobb és legnagyobb butorárúháza, 320 szobabutor a leggyorsabb kivitelig választékra készen áll jótállás mellett. Varga Mihály és Társa, Kristóf-tér 8., I. em.

Nyaralóhely a svábhegy csendes, nyugot részén, a fogaskerektől vasút felső állomásán túl, 1008, 1057 és 1112 öles erdő olcsón eladó. Tulajdonos I., Krisztina-körút 77. I. emelet 12.

Családi házhely szép 808 öles kert, gyönyörű kilátással a székes főváros legégszesebb helyén, az I. ker. Isten-hegyi-ut mellett a Kék-golyó-utcai víztelep fölött, a most épülő bírósági ügyész telep közelében eladó. — Tulajdonos I., Krisztina-körút 77. I. emelet 12.

Bérházhely rohamosan fejlődő helyen I. ker. Csörzs-utca 53. sz., villanyostól 1 1/2 perc, 356 — öles eladó. Csatorna, vízvezeték van. Tulajdonos I., Krisztina-körút 77. I. 12.

Butorhitel legújabb rendszer szerint. Azo kellemes helyzetben vagyunk, hogy mindenféle butorokat késpénzárak mellett, meghatározott időre, részletre eladhatunk, minthogy a kellemetlen bankeljárásokat mellőzhetjük és csupán 5 százalékos kamatot a mindig csökkenő összeg után számítunk fel. Butorvászték a leggyorsabb kivitelig jótállás mellett. Bővebbet Liszt István IV., Kristóf-tér 8., I. em. Butorraktár.

Fürdőkádak magy. kir. szab. fűtéssel jégsekretyek, fotoull és gyermekkádak kaphatók Wiesel Adolf Váci-körút 47. Podmaniczky-utca sark. Telefon 91-20. 28793

MAGANTANULOKAT polgári iskolai, gimnáziumi, kereskedelmi-iskolai magánvizsgálatokra, érettségire felkészítéssel előkészít Magyar Tanügyi Intézet Rottenbiller-utca 5/a. sz.

Zálogcédulákat vesznek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt, platinát és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. Ugyanitt aranyanczok olcsón kaphatók. SCHILLER IZIDOR ékszerkereskedő Budapest, Sip utca 3. Telefon 54-74.

Pályázatok. Több száz pályázatot mindenféle szakmából közöl az Országos Pályázati Közlöny mai száma. Ing. gyen mutatószám. IX., Ullői-ut 55. (ezelött József-körút 38.)

Soha nem létezett rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállított helyben és vidékre teljes lakberendezéseket, valamint egyes butor darabokat részletfizetésre. Modern lakberendezési vállalat Budapest, Szerecsen-utca 10. sz. Díszes butoralbum 1 kor.

BUTOR 30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenciek-tere 3 lémelet Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, uriszobák, angol börgarnitúrak és teljesen berendezett mintaszobák, keleti szőnyegek, csillárok. Telefon 82-13. 28592

Nemi betegek Férfiak, nők trippertől csak a valódi és világhírű Zarieln Capantól (dr. Klein) gyógyulhatnak meg a legbiztosabban. — Több mint 100 orvosi bizonyítvány tanuskodik a gyógyszer kiváló hatásáról. Kapható utányét mellett kizárólag a készítmény 2 K 50 f.-ért Illés Antal gyógyszerárban, SZABADKA. Budapesti forrástos: Nyilacs Gyusztáv gyógyszerész Eposi, Fehérvári-ut. Utánzóktól óvakodjunk.

Bírói ítélettel minden szó egyszeri beiktatása közönséges pótít betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Bírói ítélettel minden szó egyszeri beiktatása közönséges pótít betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Értesítés

Értesítés

Értesítés

Értesítés

Értesítés

Értesítés

Értesítés

Értesítés

Értesítés

Irodája Budapest, VI., Eötvös-utca 35.

Kézimunka
Hímzésekhez, butorhoz függönyökhöz, lakásberendezéshez, zsinórok, rojtok, bojtok, képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi: Budapesti Paszománygyár, Negyvező-u. 46. szám.

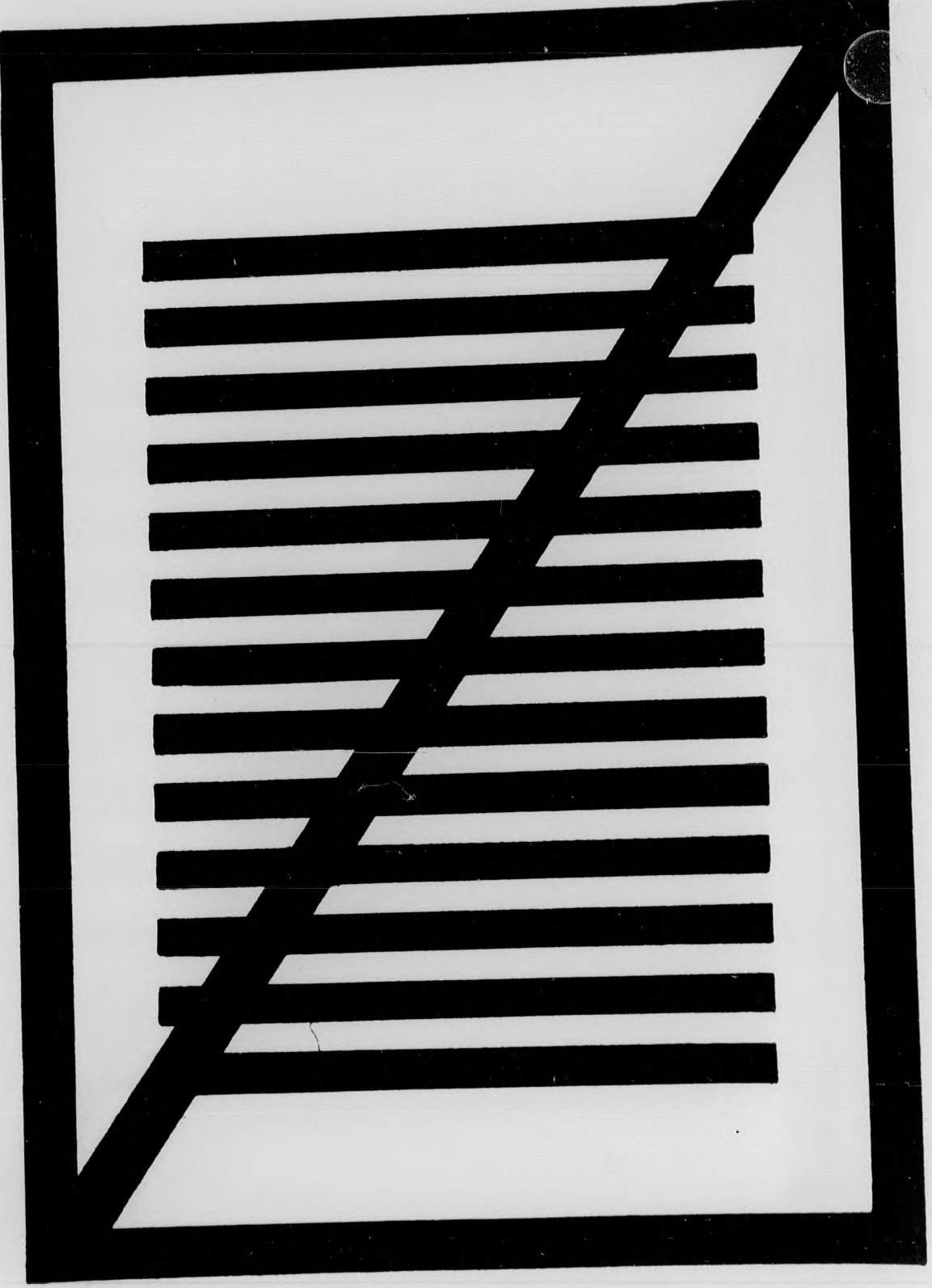
ellen és gyomorba-
soknak nekilözhető-
len tápszer. Kitértve:
Chicago, Berlin, London
Hamburgban. Köszönő
levelek minden ország-
ból. Dobozonként 1 forint
10 kr. Használati utasítással. Főraktár Ba-
lázs Mór E. Budapest,
VII., István-ut 11. II/1.
Telefon 156—80.

nélküli gépek és leme-
zekből, eredeti Eufonok
valamint az összes sa-
ját készítményű hang-
szerekből.
Marnitz Frigyes
műhangszerkészítő
BUDAPEST
Iózsef-körút 37—39
Hangszer, gramofon
és lemezjegyzék, kü-
lön-különlegyen.

BUTORT
Nagy Imre
lakberendezési vállalkozó
üzög
BUDAPEST,
Váci-körút 9. szám
(Bejárati Szerecsen-utca
1., I. em.) Árjegyzék in-
gyen. Album 1 K.

Fürdőkádak
magy. kir. szab. fűtéssel
jegszekrények, fotóul és
gyermekkádkak kaphatók
Wiesel Adolf
Váci-körút 47. Podma-
niczky-utca sarok. Telefon
91—20. 23793

trippertől csak a valódi
és világhírű Larioin
Capsulatól (Dr. Klein
gyógyulhatnak meg a
legbiztosabban. — Több
mint 100 orvosi bizo-
nyítvány tanuskodik a
gyógyyszer kiváló hatá-
sáról. Kapható utánvét
mellétt kizárólag a lé-
szionál 2 K 501.-ri Hies
Antal gyógyszerárban,
SZABADKA. Budapesti
főraktáros: Nyilasgy
Gosztáv gyógyszerész
Spos, Fehérvári-ut.
Utánvételtől óvakodjunk.

GANTANULOKAT
olgári iskolai, gymná-
sumi-, kereskedelmi-
iskolai magánvizsgála-
tkra, érettségire fel-
lőssel előkészít
Magyar Tanügyi Intézet
Eötvös-utca 3/a. sz.

Élőzédulákat
szek. Elzalogosított
liánsokat, gyöngyö-
aranyat, ezüstöt,
finát és ékszereket
000 kor. költség-
ntesen kiváltak és
es értékét kifizetem.
yanitt aranyanezők
olcsón kaphatók.
HILLER IZIDOR
ékszerkereskedő
Bpest, Síp utca 8.
Telefon 54—74.

Pályázatok.
száz pályázatot min-
le szakmából közöl
Országos Pályázati
ny mai száma. In-
a mutatószám.
Üllői-ut 55. (ezelőtt
f-körút 38.)

oha nem létezett
ndkívüi ked-
zö fizetési
kételek mel-
tt szállítunk
lyben és vi-
lékre teljes
lakberendezé-
ket, valamint
yes butorda-
kokat rész-
atfizetésre.
**ern lakberende-
zési vállalat**
Budapest,
recsen-utca 10. sz.
szes butor-
lbum 1 kor.

BUTOR
megtakarítás!
Butorszalon
st. Forencziok-tere 3
st. Vétel és eladás
znált és új
urasági lakberen-
nek, mahagoni és
ler butorok, uri
angol börgarnitúrák
lesen berendezett
obák, keleti szo-
gek, csillarak.
82—13. 28508

mi betegek
erfiak, nők
trippertől csak a valódi
és világhírű Larioin
Capsulatól (Dr. Klein
gyógyulhatnak meg a
legbiztosabban. — Több
mint 100 orvosi bizo-
nyítvány tanuskodik a
gyógyyszer kiváló hatá-
sáról. Kapható utánvét
mellétt kizárólag a lé-
szionál 2 K 501.-ri Hies
Antal gyógyszerárban,
SZABADKA. Budapesti
főraktáros: Nyilasgy
Gosztáv gyógyszerész
Spos, Fehérvári-ut.
Utánvételtől óvakodjunk.